

hyvä asua • hyvä yrittää

Tilinpäätös 2019

Kh 18.5.2020 §

Kvalt

SISÄLLYSLUETTELO

1. KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT.....	2
1.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	2
1.2 Sijainti.....	3
1.3 Hallinnolliset yhteydet.....	3
1.4 Väestö.....	4
1.5 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	7
1.6 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	13
1.7 Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	14
1.8 Kunnan henkilöstö.....	15
1.9 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	18
1.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä.....	19
2. KOKONAISTALOUDEN TARKASTELU.....	19
3. KONSERNITARKASTELU.....	27
4. KUNNAN JOHDON JA KONSERNIJOHDON LAUSUMAT SISÄISESTÄ VALVONNASTA.....	32
4.1 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	32
4.2 Konsernijohdon lausuma sisäisestä valvonnasta.....	33
5. TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMIS-TOIMENPITEET.....	35
6. TOTEUTUMISVERTAILUT.....	36
6.1 Käyttötalouden toteutuminen.....	36
6.2 Investointien toteutuminen.....	73
6.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	78
6.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	79
7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	80
7.1 Tuloslaskelma.....	80
7.2 Rahoituslaskelma.....	81
7.3 Tase.....	82
7.4 Konsernituloslaskelma.....	84
7.5 Konsernin rahoituslaskelma.....	85
7.6 Konsernitase.....	86
8. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	88
9. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	102
9.1 Kirjanpidollisesti eriytetty Tunkkarin terveyskeskuksen keittiön taseyksikkö.....	102
10. LUETTELOT JA SELVITYKSET.....	104
11. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	105

1. KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2019 kunnan toimintakate oli -19,7M€ ja vuosikate 352 083€. Poistojen ja rahoituskustannusten jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui -683 809€ alijäämää. Budjetin mukainen alijäämä oli -467 345€ eli tulos jäi 216 464€ budjetista. Suurin syy budjettituloksen alitukselle oli 458 335€ budjetoitua pienemmät verotulot. Budjetoitua suuremmat toimintatuotot kompensoivat hieman budjetoitua suuremmat sote-menot eli toimintakate poikkesi vain 6570€ budjetoitua positiiviseen suuntaan.

Vertailukelpoiset sosiaalitoimen ja terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2019 12,926M€, joka oli 0,66% vähemmän kuin edellisenä vuotena. Tilinpäätöksessä olevat sote-kustannukset ovat 12,588M€, koska Soite palautti vuoden aikana edellisten tilikausien ylijäämiä. Siten tilinpäätöksessä sote-menot olivat 288 830€ budjetoitua suuremmat. Budjetin pienuus selittyy sillä, että budjettia tehdessä syksyllä 2018 sen vuoden sote-menojen toteutuma ja merkittävä kustannusten nousu ei ollut vielä tiedossa. Vuoden 2019 sote-kustannukset nousivat Soiten ulkopuolelta ostettavissa erikoissairaanhoidon kustannuksissa 180 000€, vammaispalveluissa 80 000€ ja aikuissosiaalityössä 12 000€.

Meidän veteliläisten sote-menot olivat vuonna 2019 3976€/asukas, joka on kolmanneksi korkein kustannus maakunnassamme ja maakuntamme on kolmanneksi kallein Suomen maakuntien joukossa. Suurin ero maakuntamme muihin kuntiin on hoivapalveluissa, jotka ovat meillä 1545€/asukas, kun ne keskimäärin ovat maakunnassamme 1015€/asukas. Tähän merkittävin selitys on kuntamme ikärakenne sekä kotiin annettavien palveluiden suuri määrä. Kotihoidon kotikäyntien määrä on meillä ylivoimaisesti suurinta suhteutettuna yli 75-vuotiaiden määrään. Myös lyhytaikaisessa laitoshoidossa olemme kustannuksillamme maakuntamme kärjessä, mutta tehostetussa palveluasumisessa kuitenkin vain keskitasossa. Tämä vertailukustannusten epäsuhta kieli myös hoitopaikkojen vastaavasta epäsuhdasta.

Vuoden 2019 aikana päivitimme kuntastrategiaamme seuraaviksi kolmeksi vuodeksi. Tavoitteet pysyivät samoina ja strategiset linjaukset ja valinnat suurelta osin myös. Strategiset toimenpiteet tietysti ovat uusia ja päivitettyjä. Merkittävä muutos strategian esittämisessä on sen markkinointiviestin selkeä tiivistys seuraavasti: Sujuvaa ja helppoa elämää Vetelissä. Vahvuuksiamme ovat laadukas varhaiskasvatus ja opetus sekä monipuoliset liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet. Panostamme asumiseen ja yrittämiseen.

Kuntamme arvot positiivisuus, asiakaspalvelu, yhteistyö ja jatkuva parantaminen on myös tiivistetty markkinointiviestintää varten seuraavasti: Positiivisella palveluasenteella ja porukalla paremmin!

Suuret kiitokset luottamushenkilöille, henkilökunnalle ja kaikille aktiivisille yrittäjille ja järjestöille sekä kuntalaisille työstänne yhteisen kuntamme hyväksi.

Hannu Jyrkkä
kunnanjohtaja

1.2 Sijainti

Veteli on kolmen joen laaksossa sijaitseva kunta Keski-Pohjanmaalla. Naapurikuntia ovat Evijärvi, Halsua, Kaustinen, Kruunupyö, Lappajärvi, Perho ja Vimpeli. Veteli kuuluu Kaustisen seutukuntaan. Valtatie nro 13 Jyväskylästä Kokkolaan kulkee kunnan läpi. Lähin rautatieasema on Kokkolassa, lentokenttä Kruunupyöyssä (50 km) ja merisatama Yksipihlajassa (59 km). Vetelin kunnan maapinta-ala on 505,5 km² ja vettä sen pinta-alasta on 15 km².

Kunnassa oli Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuoden 2019 lopussa 3 114 asukasta. Vireät ja omaleimaiset kylät, kaunis luonto järvineen ja erämaa-alueineen yhdessä alueen vahvan kulttuuriperinnön kanssa luovat pohjan kuntalaisten hyvinvoinnille.

Etäisyydet maanteitse

- Kokkolaan 56 km
- Seinäjoelle 125 km
- Vaasaan 150 km
- Jyväskylään 190 km
- Ouluun 221 km
- Helsinkiin 480 km

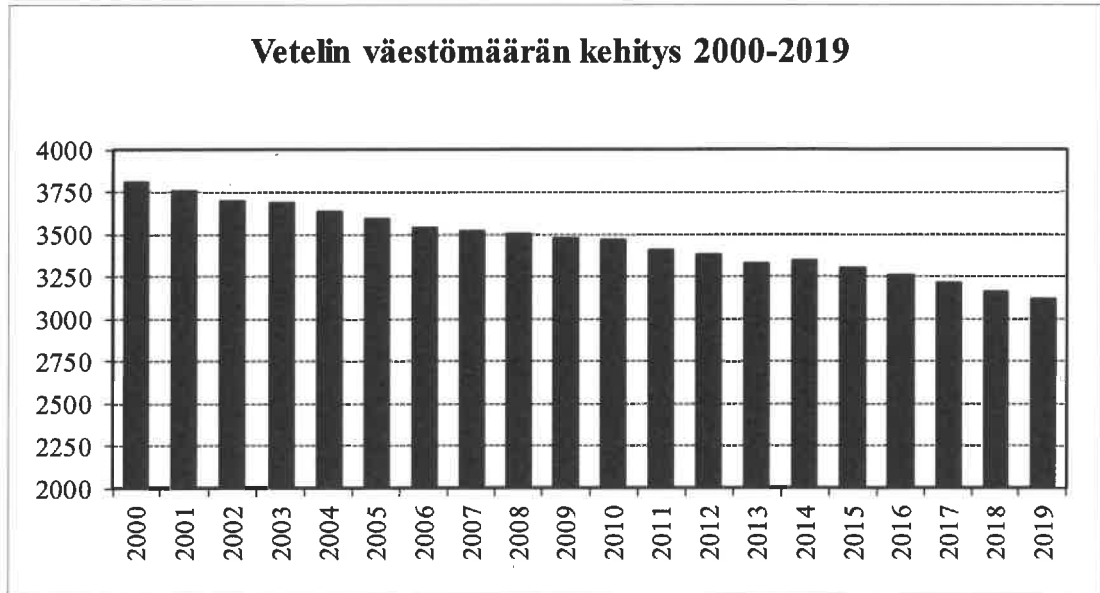

1.3 Hallinnolliset yhteydet

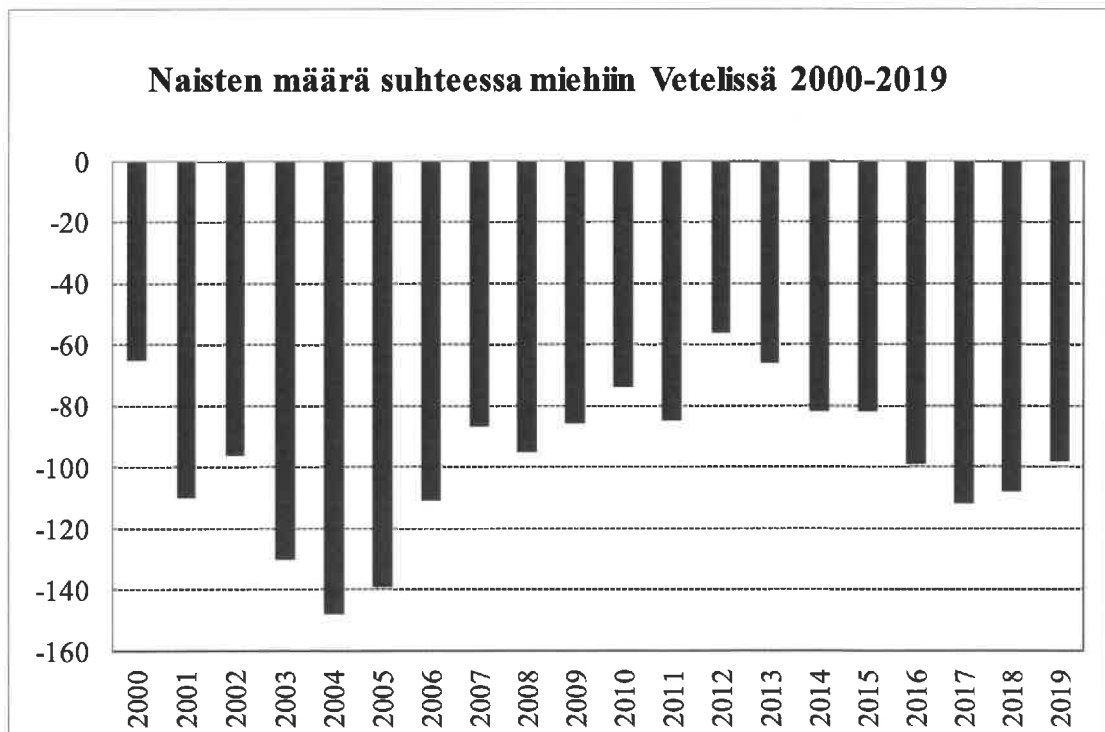
KELA:n vakuutuspiiri	Keski-Pohjanmaan vakuutuspiiri
Maistraatti	Länsi-Suomen maistraatti
Pelastustoimi	Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos
Seutukunta	Kaustisen seutukunta
Poliisilaitos	Pohjanmaan poliisilaitos
Elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus	Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukset
Maakunta	Keski-Pohjanmaan liitto
Sairaanhoitopiiri	Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
EU -suuralue	Pohjois- ja Itä-Suomi FIID
Hätäkeskusalue	Vaasan hätäkeskus
Verotoimisto	Länsi-Suomen verotoimisto
Aluehallintovirasto (AVI)	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Käräjäoikeus	Pohjanmaan käräjäoikeus

1.4 Väestö

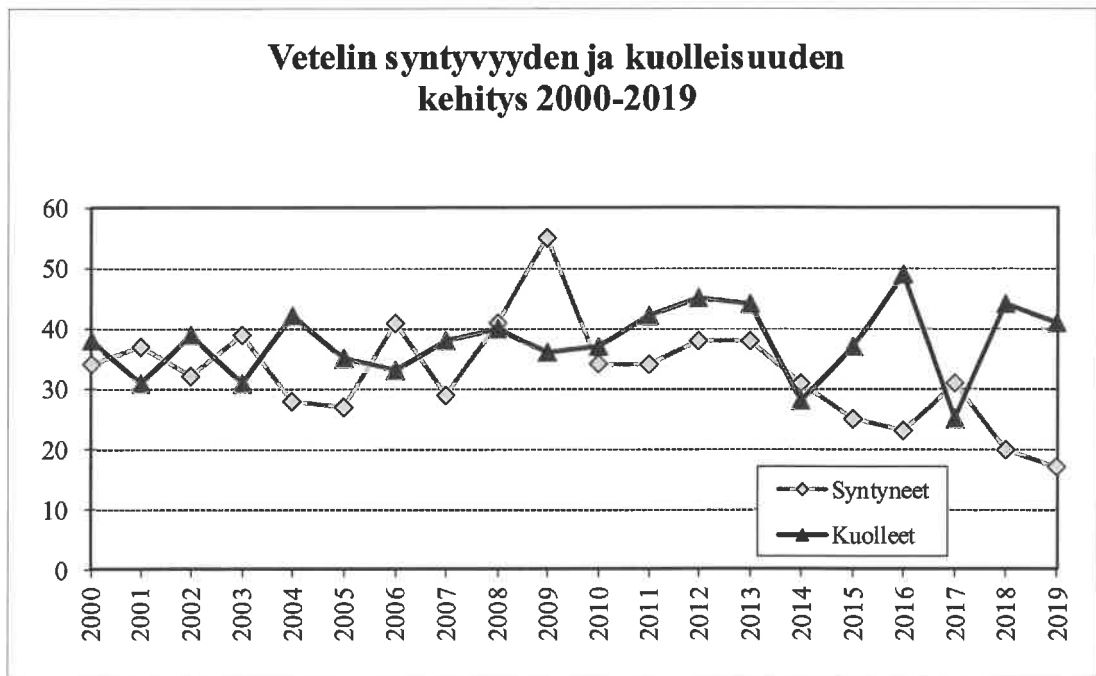
Kunnan väestömäärä vähentyi vuonna 2019. Asukkaita Vetelin kunnassa oli Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2019 lopussa 3 114 eli 52 vähemmän kuin vuoden 2018 lopussa. Asukkaista miehiä oli 1606 ja naisia 1508.

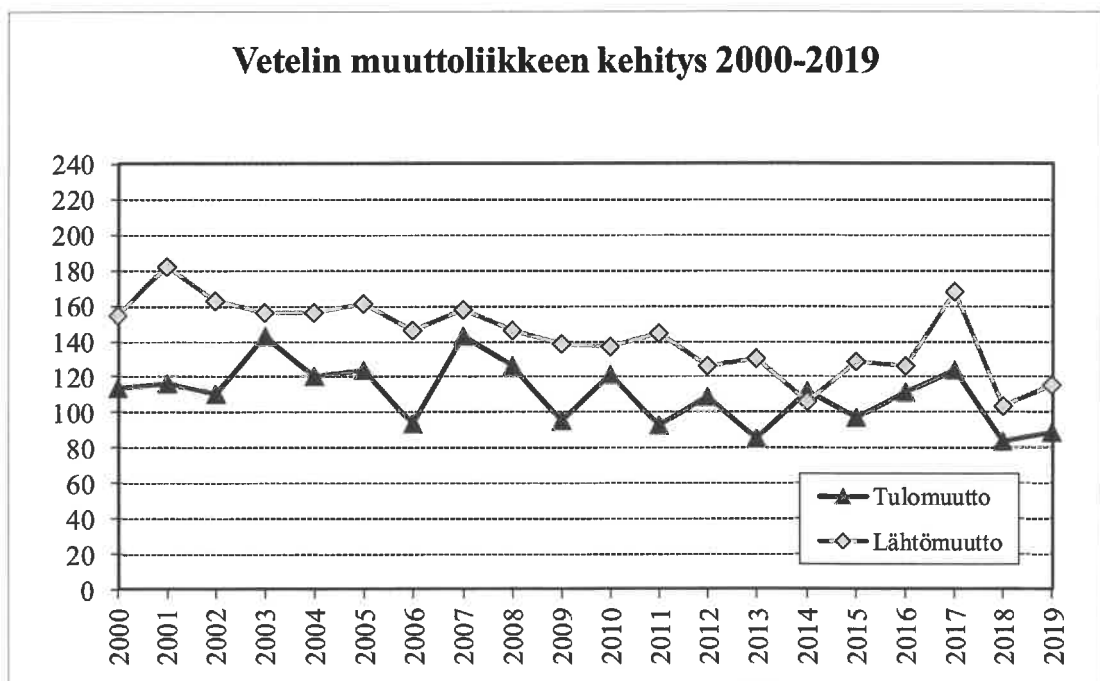
Naisten määräero suhteessa miehiin pieneni Tilastokeskuksen mukaan kymmenellä vuonna 2019. Miesten määrä vähentyi 31 henkilöllä ja naisten määrä vähentyi 21 henkilöllä. Vuoden 2019 lopussa naisia oli 98 miehiä vähemmän.

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuonna 2019 syntyneitä oli 17 ja kuolleita 41. Kuolleisuus oli hieman pienempi kuin edellisellä vuonna ja syntyvyys laski edelleen vuonna 2019. Vuonna 2019 syntyi Vetelin lähihistorian pienin ikäluokka.

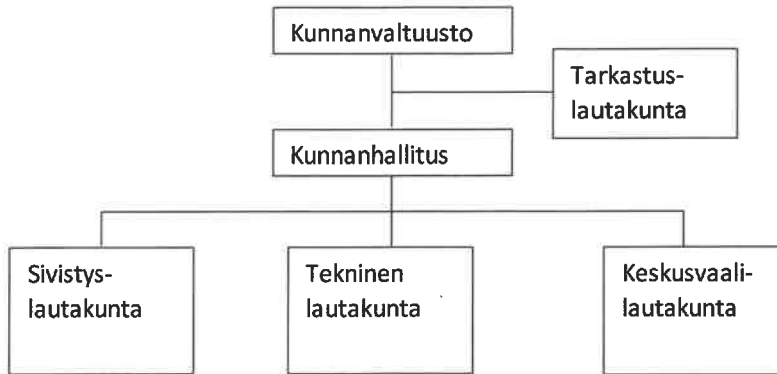
Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuonna 2019 Vetelin kunnasta muutti 115 henkilöä, joista yksi muutti ulkomaille. Kuntaan muutti 89 henkilöä, joista kuusi ulkomailta. Sekä tulo- että lähtömuutto säilyivät suunnilleen edellisen vuoden tasolla.

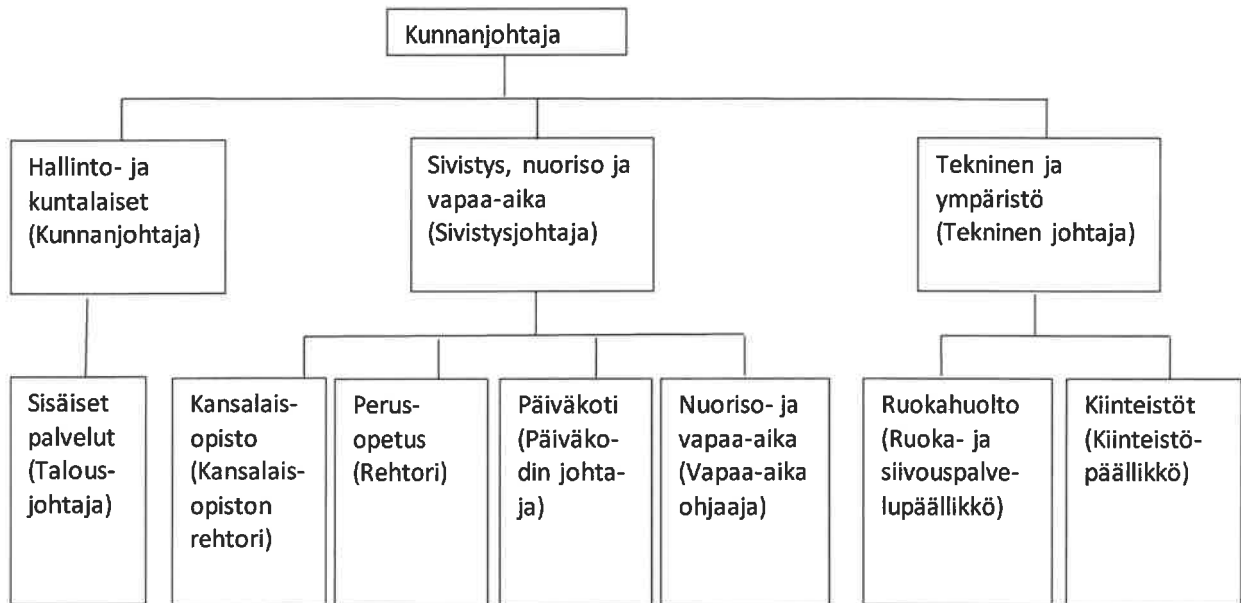
	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2019
Väestö 31.12.	4074	4046	3811	3593	3466	3302	3114
Väkiluvun muutos	-24	-11	-42	-44	-16	-40	-52
Väkiluvun muutos, %	-0,6	-0,3	-1,1	-1,2	-0,5	-1,2	-1,6
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	23,6	21,3	18,8	16,0	15,8	15,9	15,7
15-64-vuotiaiden osuus, %	62,0	62,7	63,3	63,2	62,2	58,0	54,1
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	14,5	16,0	17,8	20,7	22,0	26,1	30,2
Väestöllinen huoltosuhde	61,3	59,5	57,9	58,1	60,8	72,3	84,9
Keski-ikä, molemmat sukupuolet	36,5	38,1	40,3	42,9	44,1	45,9	47,3
Keski-ikä, miehet	34,5	36,0	38,5	41,0	42,6	44,4	46,0
Keski-ikä, naiset	38,6	40,2	42,1	45,0	45,7	47,5	48,8
Suomenkielisiä	4012	3977	3739	3515	3362	3194	2996
Suomenkielisten osuus, %	98,5	98,3	98,1	97,8	97,0	96,7	96,2
Ruotsinkielisiä	60	56	55	51	55	50	49
Ruotsinkielisten osuus, %	1,5	1,4	1,4	1,4	1,6	1,5	1,6
Saamenkielisiä	0	0	0	0	1	0	0
Vieraskielisiä	2	13	17	27	48	58	69
Vieraskielisten osuus, %	0,0	0,3	0,4	0,8	1,4	1,8	2,2
Ulkomaan kansalaisia	13	20	23	26	34	40	50
Ulkomaan kansalaisten osuus, %	0,3	0,5	0,6	0,7	1,0	1,2	1,6
Ulkomailla syntyneitä	72	70	68	64	76	86	95
Ulkomailla syntyneiden osuus, %	1,8	1,7	1,8	1,8	2,2	2,6	3,1
Ev.lut kirkkoon kuuluvien osuus, %	94,3	93,4	93,1	93,0	91,4	89,7	87,8
Muihin uskontokuntiin kuuluvien osuus, %	1,8	1,8	1,8	1,7	2,0	1,8	1,7
Uskontokuntiin kuulumattomien osuus, %	3,9	4,8	5,1	5,3	6,6	8,4	10,5
Maapinta-ala, km ²	502,23	502,23	502,23	502,23	502,31	502,32	502,13
Väestötiheys	8,1	8,1	7,6	7,2	6,9	6,6	6,2
Alueella syntyneitä, jotka ovat Suomen väestössä	6126	6090	5938	5796	5651	5461	5274
Alueella asuvia, jotka ovat syntyneet alueella	2777	2742	2527	2336	2194	2035	1884
Alueella asuvia, jotka ovat syntyneet muualla	1297	1304	1284	1257	1272	1267	1230
Asuinalueellaan syntyneiden osuus, %	68,2	67,8	66,3	65,0	63,3	61,6	60,5
Syntymäalueellaan asuvien osuus, %	45,3	45,0	42,6	40,3	38,8	37,3	35,7

1.5.Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

PÄÄTÖKSENTEKO-ORGANISAATIO

TOIMINTAORGANISAATIO

Toimielimet

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuuston paikkojen jakautuminen

Suomen Keskusta	14
Perussuomalaiset	3
Pro-Veteli yhteislista	2
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	1
<u>Suomen Kristillisdemokraatit</u>	<u>1</u>
Yhteensä	21

Kunnanvaltuuston jäsenet

Kunnanvaltuuston varajäsenet

<u>Nimi</u>	<u>Puolue</u>	<u>Nimi</u>	<u>Puolue</u>
Finnilä, Sami	kesk	Pilvilampi, Jouko	kesk
Haapalehto, Raimo	kesk	Sevola, Silva	kesk
Haukilahti, Hannu	kesk	Anttila, Kimmo	kesk
Huusko, Riitta	kesk	Puusaari, Sirpa	kesk
Järvelä, Johanna	kesk	Leppäniemi, Jussi	kesk
Lassila, Erkki pj.	kesk	Tikkakoski, Antero	kesk
Leivo-Rintakorpi, Tuija	kesk	Pollari, Kari	kesk
Läspä, Kirsi	kesk	Mikkola, Jussi	ps
Mäkelä, Jari vpj.	ps	Aho, Leila	kesk
Nykänen, Jarmo	ps	Pihlajamaa, Arto	ps
Palohuhta, Tapio	kesk	Koivumäki, Pekka	ps
Palosaari, Petteri	pro-veteli	Korpela, Reino	sdp
Pulkkinen, Esko	kesk	Kellokoski, Helena	sdp
Saarela, Hannu	kesk	Heikkilä, Merja	kd
Saari, Petri	kesk	Harju, Timo	kd
Tikkakoski, Saara	kd	Pulkkinen, Liina	pro-veteli
Torppa, Hannes II vpj.	kesk	Pihlajamaa, Martti	pro-veteli
Torppa, Jussi	kesk		
Tyynelä, Olli	sdp		
Vähäkainu, Jarno	ps		
Äivo, Ilpo	pro-veteli		

Kertomusvuonna kunnanvaltuusto teki muun muassa seuraavat päätökset:

4.2.2019

- Taidekartanon asuinalueen tonttien hinnan määrittely

8.4.2019

- Keski-Pohjanmaan liiton perussopimuksen muuttaminen

20.5.2019

- Vetelin kunnan ympäristönsuojelumääräykset ja niiden perustelut

17.6.2019

- Kunnanhallituksen vaali 2019-2021
- Räytingin asemakaavan muutos
- Liikuntakeskuksen asemakaavan muutos
- Hyväksyi vuoden 2018 tilinpäätöksen
- Hyväksyi arviointikertomuksen vuodelta 2018
- Hyväksyi tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2018 sekä tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden

26.8.2020

- Suoritti valtuuston puheenjohtajiston vaalin
- Päätty pientalotonttien myynnistä ja markkinoinnista
- Päätty kunnan omistamien kiinteistöjen/maapohjien myynnistä Kiinteistö Oy Vetelinraitille
- Päätty jäsenten valinnasta seutuvaltuustoon toimikaudelle 2017-2019
- Hyväksyi kauppakirjan Vetelin kunta/Rakennus-Korpela Oy
- Hyväksyi kunnan muistamisohjeen päivittämisen

30.9.2019

- Päätty lukiokoulutuksen järjestämisestä ja yhteishakuun osallistumisesta
- Päätty Passelin liikekiinteistön kokonaisuuden ostamisesta

11.11.2019

- Määräsi tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentin vuodelle 2020
- Päätty muutokset hallintosäätöön / lautakuntien tehtävät ja viranhaltijat

16.12.2019

- Hyväksyi talousarvion määrärahamuutokset vuodelle 2019/ kunnanhallitus ja myönsi lisämäärärahan vuodelle 2019
- Hyväksyi muutoksen poistosuunnitelmaan Lehtokurpan, Lemmenrannan ja Onnelan asuinrakennusten osalta

- Hyväksyi muutoksen poistosuunnitelmaan Räyriingin palvelukeskuksen ja Tunkkarin koulun osalta
- Hyväksyi Kiinteistö Oy Vetelin Liikekiinteistöjen pääomittamisen ja myymäläkaluston myynnin
- Hyväksyi vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2020-2022 taloussuunnitelman

Valtuusto kokoontui kertomusvuonna 8 kertaa ja käsitteli 81 asiaa.

Tarkastuslautakunta

	<u>jäsen</u>	<u>varajäsen</u>
Puheenjohtaja	Palohuhta Tapio	Tyynelä Eveliina
Varapuheenjohtaja	Vähäkainu Jarno	Aho Leila
Jäsen	Tuominen Tarja	Pulkinen Marina
Jäsen	Savolainen Veijo -30.6.2019	Pollari Kari
	Tikkakoski Antero 1.7.2019-	
Jäsen	Lempiälä Salme	Korpela Mauri
Sihteeri	Ylikangas Tuula	

Tarkastuslautakunta kokoontui kertomusvuonna 5 kertaa ja käsitteli 28 asiaa.

Kunnanhallitus 31.5.2019 saakka

	<u>jäsen</u>		<u>varajäsen</u>	
Puheenjohtaja	Torppa Jussi, pj.	kesk	Saarela Hannu	kesk
Varapuheenjohtaja	Åivo Ilpo, vpj.	pro-veteli	Palosaari Petteri	pro-veteli
Jäsen	Haukilahti Hannu	kesk	Tyynelä Kari	kesk
Jäsen	Järvelä Johanna	kesk	Aho Mirja	kesk
Jäsen	Leivo-Rintakorpi Tuija	kesk	Pihlajamaa Arto	ps
Jäsen	Saari Petri	kesk	Läspä Kirsi	kesk
Jäsen	Tikkakoski Saara	kd	Sevola Silva	kesk

Kunnanhallitus 1.6.2019 alkaen

	<u>jäsen</u>		<u>varajäsen</u>	
Puheenjohtaja	Torppa Jussi, pj.	kesk	Saarela Hannu	kesk
Varapuheenjohtaja	Åivo Ilpo, vpj.	pro-veteli	Palosaari Petteri	pro-veteli
Jäsen	Haukilahti Hannu	kesk	Tyynelä Kari	kesk
Jäsen	Järvelä Johanna	kesk	Pilvilampi Asta	kesk
Jäsen	Leivo-Rintakorpi Tuija	kesk	Läspä Kirsi	kesk
Jäsen	Pihlajamaa Arto	ps	Mikkola Jussi	ps
Jäsen	Heikkilä Merja	kd	Sevola Silva	kesk

Kunnanhallitus kokoontui kertomusvuonna 13 kertaa ja käsitteli 180 asiaa.

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Haapalehto Raimo
Varapuheenjohtaja Nykänen Jarmo
Jäsenet Pulkkinen Liina
Heikkilä Esa
Kalmukoski Anneli
Tattari Antti (sihteeri)

Keskusvaalilautakunta
kokoontui 4 kertaa ja
käsitteli 15 asiaa.

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja Huusko Riitta
Varapuheenjohtaja Pulkkinen Esko
Jäsenet Aho Mirja -01/19
Klemola Monika 02/19-
Leppäniemi Anja -09/19
Ahtoniemi Riikka 10/19
Saarela Hannu
Korpela Reino
Tyynelä Kari

Khall edustajat Haukilahti Hannu
Torppa Jussi
Esittelijä/sihteeri Uusitalo Tero

Tekninen lautakunta kokoontui
kertomusvuonna 8 kertaa ja käsitteli 57 asiaa.

Sivistyslautakunta

Puheenjohtaja Haapalehto Raimo
Varapuheenjohtaja Läspä Kirsi
Jäsenet Finnillä Sami

Puusaari Sirpa

Mikkola Jussi
Pulkkinen Liina
Heikkilä Merja-31.5.2019
Polso Sanna 1.6.2019-
Saari Petri
Torppa Jussi
Esittelijä/sihteeri Keltti-Heikkilä Maria

Sivistyslautakunta kokoontui kertomusvuonna
8 kertaa ja käsitteli 77 asiaa.

Kunnan edustajat kuntayhtymissä

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä

Valtuusto

<u>jäsen</u>	<u>varajäsen</u>
Haapalehto Raimo	Torppa Jussi
Sevola Silva	Haukilahti Hannu
Pulkkinen Liina	Mikkola Jussi

Keski-Pohjanmaan sosiaali -ja terveyspalvelukuntayhtymä Soite

Valtuusto

jäsen

Torppa Jussi

varajäsen

Leivo-Rintakorpi Tuija

Hallitus

jäsen

Leivo-Rintakorpi Tuija

varajäsen

Lassila Erkki

Tarkastuslautakunta

jäsen

Johanna Järvelä

Seutuvaltuusto

jäsen

Torppa Hannes

Järvelä Johanna

Huusko Riitta

Vähäkainu Jarno

varajäsen

Finnilä Sami

Tikkakoski Saara

Läspä Kirsi

Korpela Reino

Keski-Pohjanmaan liitto

Maakuntavaltuusto

jäsen

Torppa Jussi

Leivo-Rintakorpi Tuija

varajäsen

Huusko Riitta

Nykänen Jarmo

Maakuntahallitus

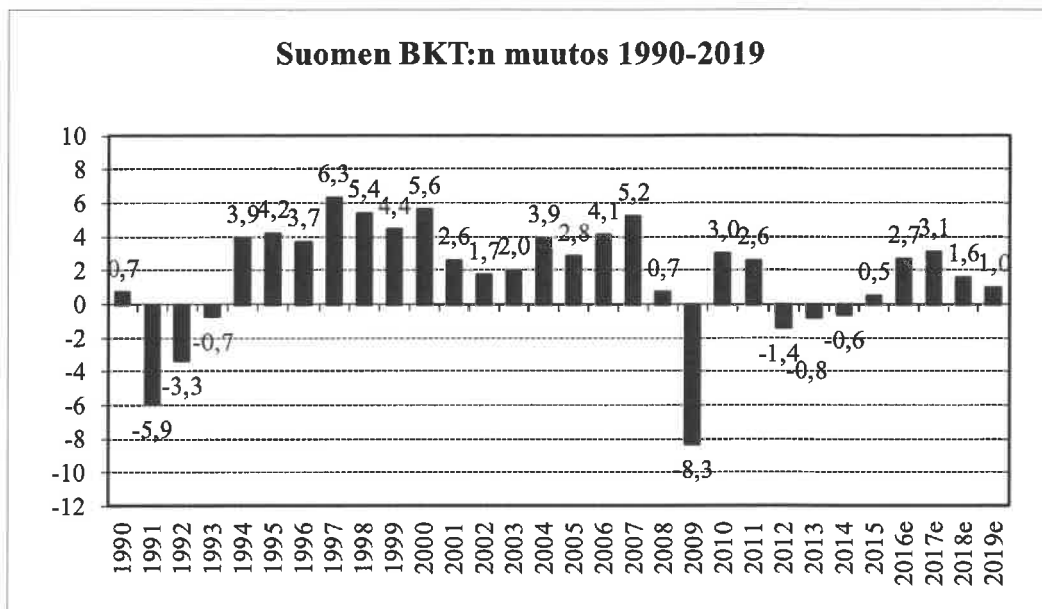
jäsen

Haapalehto Raimo

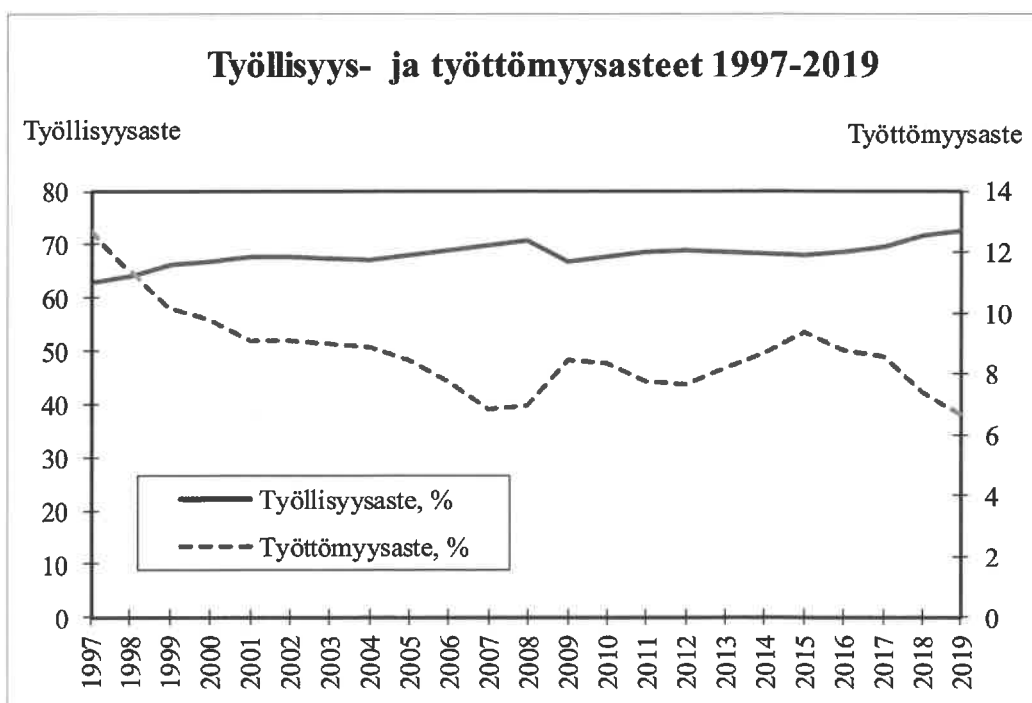
Pihlajamaa Arto

1.6 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Suomen bruttokansantuote kasvoi vuonna 2019 1,0 prosenttia edellisestä vuodesta. Bruttokansantuote on kasvamassa viidettä vuotta peräjälkeen, mutta ennen vuoden 2007 finanssikriisiä edeltäneeseen kasvuvauhtiin ei ole palattu.

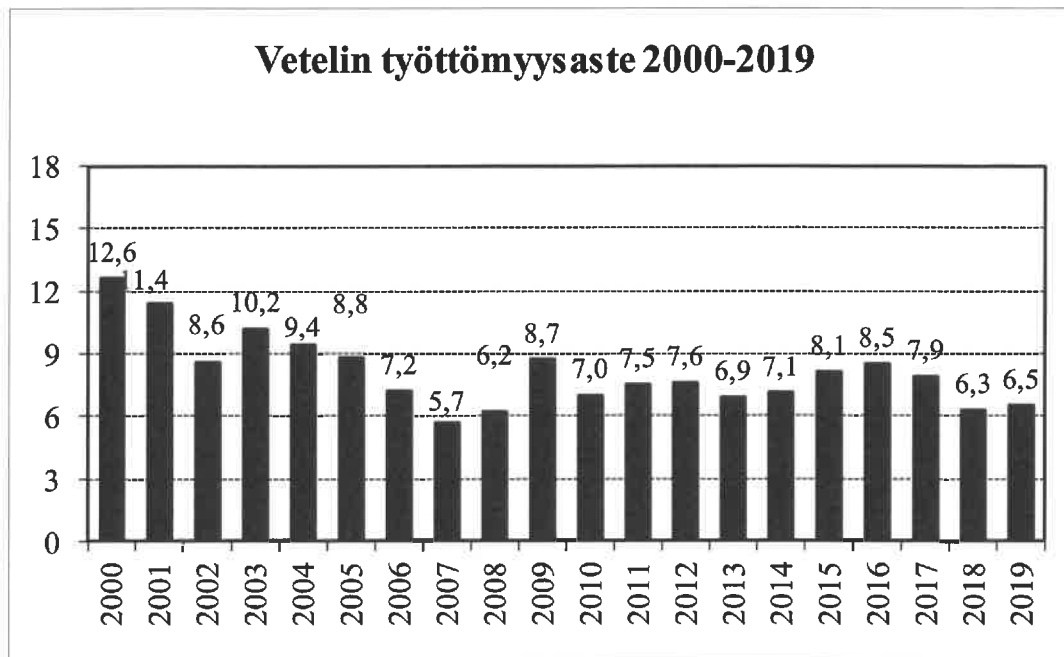
Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2019 työttömyysaste laski. Työttömyysasteeksi muodostui 6,7 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 7,4 prosenttia. Työllisyysaste nousi 71,7 prosentista 72,6 prosenttiin.

Tilastokeskuksen mukaan Vetelissä oli vuoden 2017 lopussa 371 yritystoimipaikkaa eli kuusi vähemmän kuin vuoden 2016 lopussa. Tilastossa on mukana myös ne arvonlisävelvolliset maatalousyritykset, joiden maataloustulo on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan.

Tilastokeskuksen mukaan kunnassa oli työpaikkoja vuoden 2017 lopussa 1 087, joista palveluissa oli 54,4 %, alkutuotannossa 22,9 %, jalostuksessa 21,2 % ja toimiala tuntematon 1,6 %. Työllisiä Vetelin kunnassa oli vuoden 2017 lopussa 1 281 henkilöä, joista palveluissa työskenteli 53,5 %, jalostuksessa 26,3%, alkutuotannossa 18,9 % ja toimiala tuntematon 1,3 %.

Vetelin työttömyystilanne heikentyi hieman vuonna 2019. Keskimääräiseksi työttömyysasteeksi muodostui 6,5 eli 0,2 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2018. Työttömyystilanne vaihteli jonkin verran vuoden mittaan. Neljänä kuukautena työttömyystilanne oli edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa parempi ja kahdeksana kuukautena hivenen huonompi.

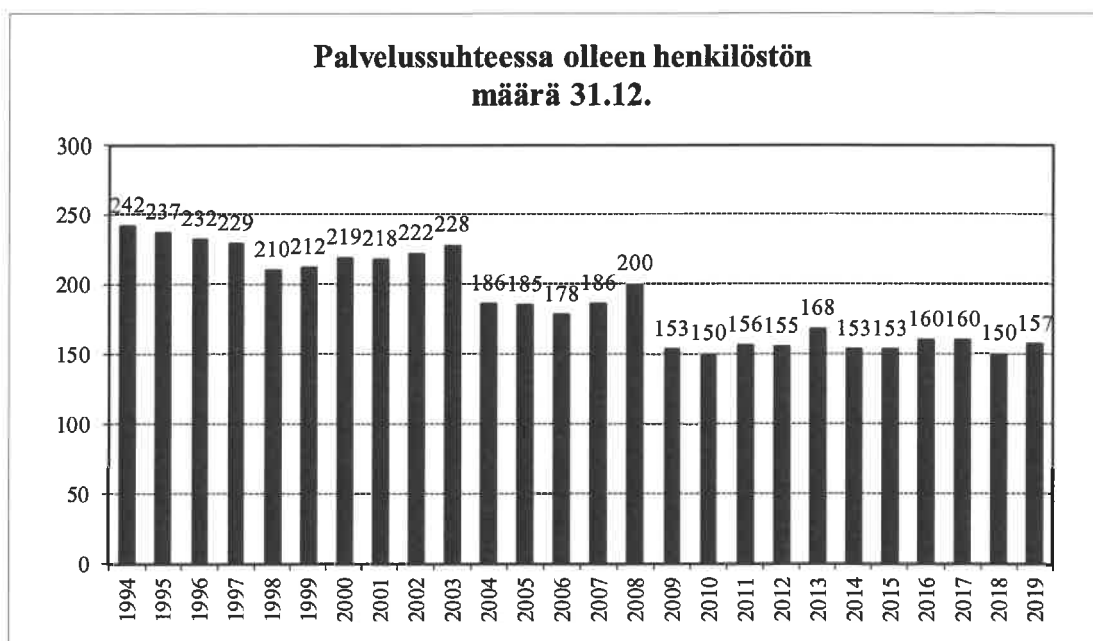
1.7 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan talous kääntyi vuonna 2019 jälleen alijäämäiseksi. Vuoden 2018 tilannetta paransi kaksi yhtiöittämistä (Vetelin Vesi Oy ja KaseNet Oy), mutta vuodelle 2019 sellaisia ei osunut. Vuoden 2019 tulosta heikensi verotulojen ennakoitua heikompi kertyminen tulorekisterin käyttöönoton ja verokorttiuudistuksen myötä. Sosiaali- ja terveydenhuollon menot laskivat edellisestä vuodesta osittain kuntayhtymän aikaisempien vuosien ylijäämän palautuksen myötä, mutta ne ylittivät kuitenkin vuoden 2019 alkuperäisen talousarvion.

1.8 Kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä ei kuvaa käytettyä työpanosta, vaan sitä monellako henkilöllä oli palvelussuhde kuntaan 31.12. kunakin vuonna. Tilastossa voi siten olla mukana sekä virkavapaalla oleva viranhaltija että hänen viransijaisensa.

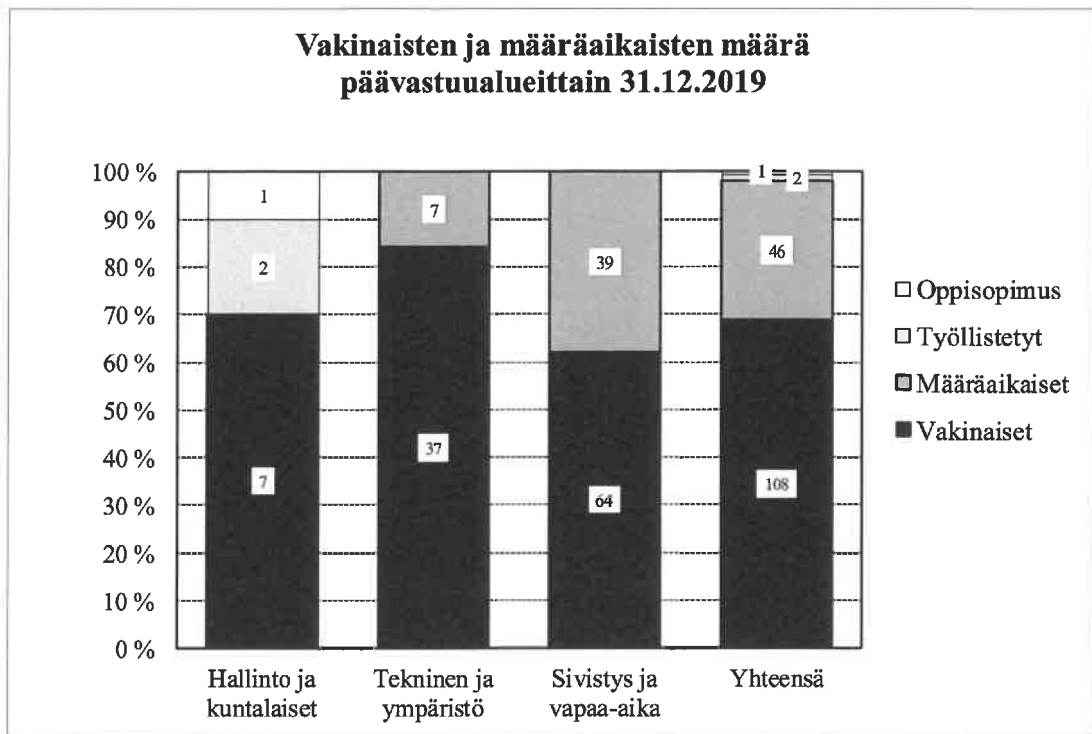
Vuoden 2018 lopussa Vetelin kuntaan oli palvelussuhteessa 150 työntekijää eli kymmenen vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuoden 2004 selkeä vähennys johtuu maatalousyrittäjien lomatoimen henkilöstön siirtymisestä Kaustisen kunnan palvelukseen ja palo- ja pelastustoimen henkilöstön siirtymisestä Kokkolan kaupungin palvelukseen. Vuoden 2007 lisäys selittyy Harjukodin henkilöstön siirtymisellä kunnan palvelukseen. Vuonna 2008 henkilöstömäärä ei varsinaisesti lisääntynyt. Tuolloin mm. Jytaan siirtymässä olleella henkilöstöllä oli paljon koulutuksia. Vuoden 2009 vähennys selittyy Jytaan siirtyneellä henkilöstöllä ja sijaisten määrän vähäisyydellä. Vuoden 2013 lisääntyminen johtuu osaltaan uusien ryhmäperhepäivähoitopaikkojen (Satakieli ja Pikkutikka) avaamisesta, Tunkkarin terveyskeskuksen ruokahuoltohenkilöstön siirtymisestä Vetelin kunnan työntekijöiksi 1.1.2013 alkaen sekä sijaisten määrän kasvu. Vuonna 2014 palattiin suunnilleen vuotta 2013 edeltävien vuosien tasolle jättämällä täyttämättä eläkkeelle siirtyneiden paikkoja. Vuoden 2018 vähentyminen selittyy pääosin lukion loppumisella. Vuonna 2019 kasvua oli vain sivistystoimessa, jossa määräaikaista 31.12.2019 oli 11 edellisvuotta enemmän.

Henkilöstön lukumäärä päiväsualueittain 31.12.2019

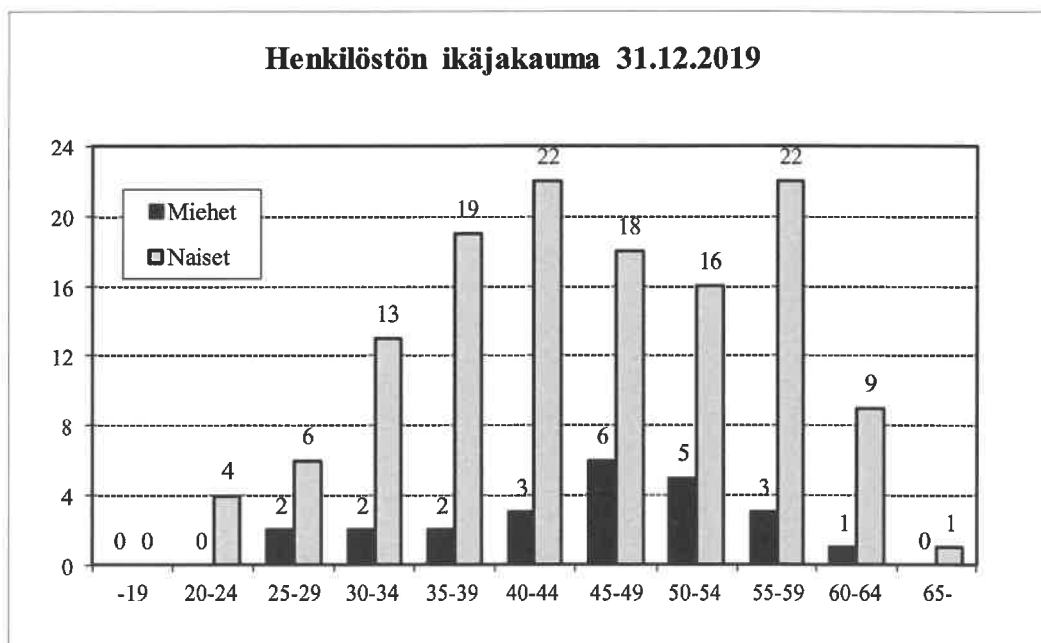
	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Oppisopimus	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Hallinto ja kuntalaiset	7	0	2	1	10	8
Tekninen ja ympäristö	37	7	0	0	44	44
Sivistys ja vapaa-aika	64	39	0	0	103	103
Yhteensä	108	46	2	1	157	155

Työntekijöistä vakinaisia vuoden 2019 lopussa oli 108 ja määräaikaista 46. Määräaikaiset työskentelevät pääosin sivistys- ja vapaa-aikatoimissa.

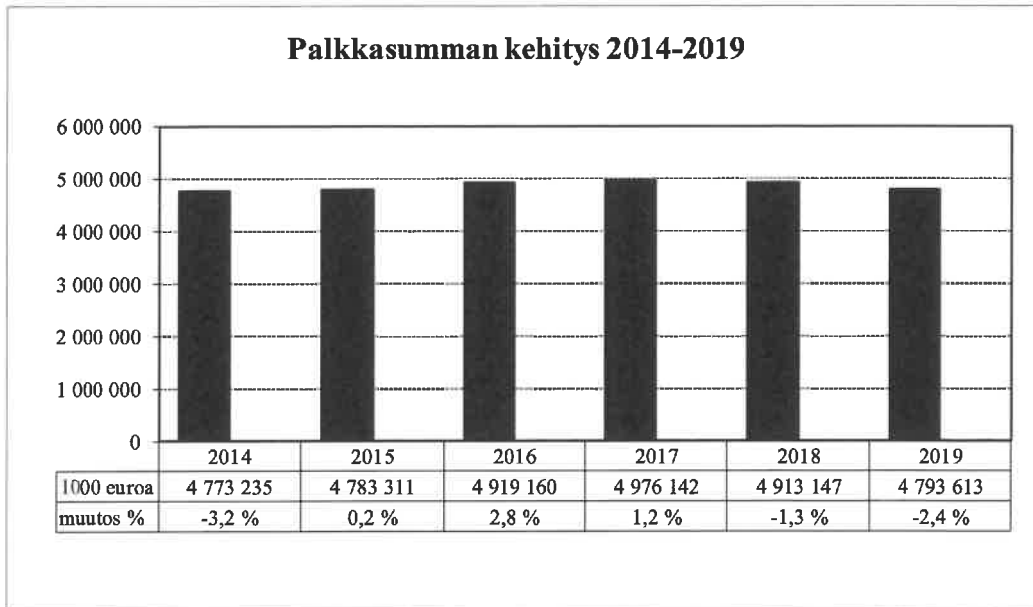

Henkilöstön ikäjakauma

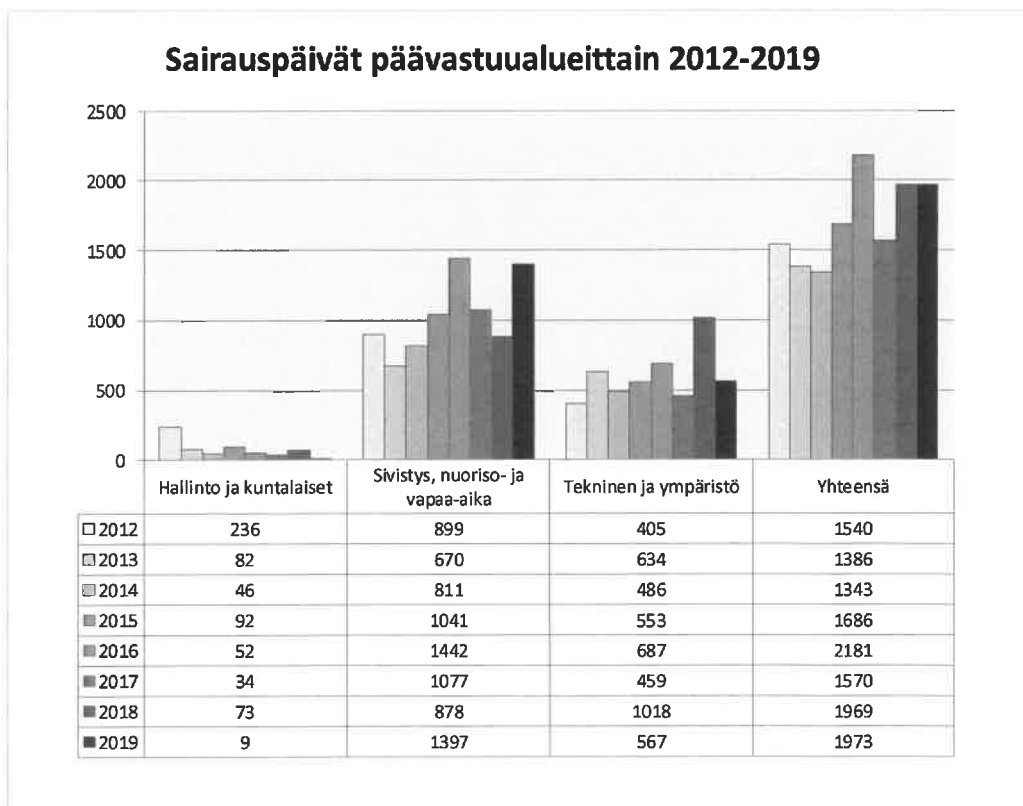
Henkilöstökustannukset

Vuoden 2019 palkkasumma laski 2,4 prosenttia eli noin 120 000 euroa. Muutos selittyy lukion tilapäisellä päättymisellä ja Vetelin Vesi Oy:lle siirtyneillä kahdella työntekijällä.

Henkilöstön tila

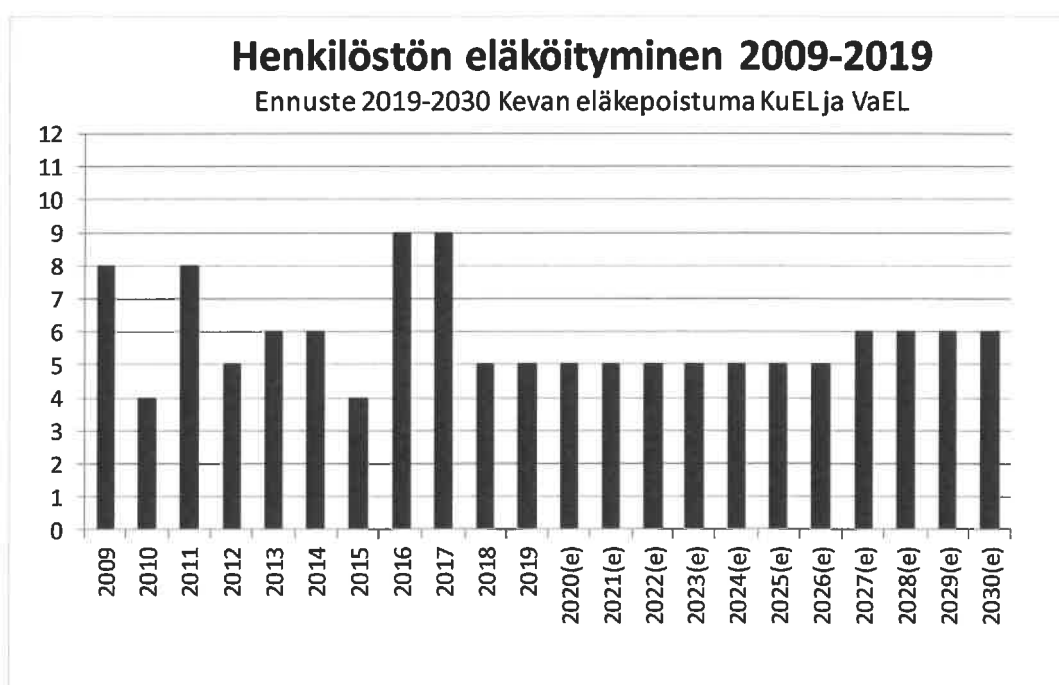
Vuosi 2019 oli sairauspäivien osalta samanlainen kuin vuosi 2018. Sivistystoimessa oli merkittävää kasvua, mutta teknisessä ja ympäristössä oli vastaavasti vähentymistä.

Sairauslomapäivien määrä vuoden aikana	Henkilöitä
Ei yhtään päivää	59
Yhdeksän tai alle	56
10-19 päivää	15
20-49 päivää	19
Yli 50 päivää	8

Henkilöstön poistuma

Vuonna 2019 henkilöstöstä siirtyi eläkkeelle viisi henkilöä. Kevan ennusteen mukaan vuonna 2020 eläkkeelle jää myös viisi työntekijää.

1.9 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan taloustilanteen ennakoidaan heikkenevän vuonna 2020. Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon menoja pyrittiin Soiten toimesta karsimaan vuodenvaihteessa 2018-2019. Koronaviruspandemia kuitenkin keskeytti työn ja pandemia tulee lisäksi aiheuttamaan merkittävän epävarmuuden koko vuoden sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin. Kuntalaisten eristäytyminen ja kiireettömän hoidon rajoitukset voivat vähentää kustannuksia, mutta koronaviruspandemiaan varautuminen, suojainkustannusten lisääntyminen ja mahdollisen tehohoidon tarpeen kasvu voivat lisätä merkittävästi yksittäisen kunnan kustannuksia.

Kunnan verotuloihin koronavirus vaikuttaa, mutta suuruutta on vaikea arvioida. Kunnan elinkeinorakenne ei ole erityisen herkkä koroviruksen aiheuttamille rajoitustoimille, koska iso osa kuntalaisista työskentelee alkutuotannossa, julkisissa palveluissa ja teollisuudessa. Yksityisten palvelujen osuus on moniin muihin kuntiin nähden vähäisempää. Iso osa kuntalaisista käy kuitenkin

kunnan ulkopuolella töissä, joten vaikutusta verotuloihin tulee tuloverojen kautta myös kunnan ulkopuolelta.

Kunnan toimintatuottoihin tulee jonkin verran laskua vuoden 2019 osalta koronaviruksen takia pienentyneen palvelutarpeen osalta varhaiskasvatuksessa, liikuntakeskuksen käyttömaksujen vähentymisen sekä vuokratiloihin annettavien tilapäisten helpotusten osalta. Kunnan muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakulujen osalta kasvua tulee jonkin verran, mutta ei merkittävästi.

1.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävin epävarmuustekijä on koronaviruspandemiasta huolimatta edelleen sote-uudistuksen toteutuminen. Uudistuksen tarve tiedostetaan laajasti, mutta enemmistöä tyydyttävää mallia ei ole saatu valtakunnan tasolla useammankaan hallituksen yrityksestä huolimatta toteutettua. Kunnalla on erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvät taloudelliset riskit ilman omaa todellista vaikutusmahdollisuutta kustannusten kehittämiseen. Riskinä on myös sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen toimitilojen tarve tulevaisuudessa kuin myös toiminnan vaatimat muutokset tiloihin.

Verotulojen pieneneminen on riski kunnan talouden kehitykselle. Koronaviruspandemia leikkaa lyhyellä aikavälillä kunnan verotuloja. Pidemmässä juoksussa tarkasteltuna Vetelissä yrittäjien keski-ikä on korkea ja tulevina vuosina eläkkeelle on jäämässä usea yrittäjä, eikä kaikille eläköityville yrittäjille näytä oikein löytyvän jatkajaa, mikä johtaa työpaikkojen vähentymiseen ja verotulojen pienenemiseen.

Kunta ei tue yksityistä yritystoimintaa takauksilla, lainoilla eikä mainittavilla avustuksilla. Kunnalla on kuitenkin omistuksessaan yritysten käyttöön tarkoitettuja toimitiloja, joiden vuokratuloihin myös yleinen taloustilanne vaikuttaa. Kunnan vuokrasaatavat yrityksiltä ovat lisääntyneet ja niiden perimiseen liittyy riskejä.

Kunta on antanut takauksia omistamiensa Kiinteistö Oy Vetelinraitin, Vetelin Energia Oy:n lainoille ja omistuksensa suhteessa Asunto Oy Vetelin Hiekkarinteen lainoille sekä vanhusten asumiskiinteistöjä ylläpitävän Vetelin Palvelukotiyhdistys ry:n lainoille. Asuntolainoituksen takaamiseen liittyy väestön vähenemisestä johtuva riski, vaikkakin eniten asuntoja omistavan Kiinteistö Oy Vetelinraitin tulos oli hyvä.

Kunnan pitkäaikaisista lainoista noin puolet on vaihtuvakorkoisia ja puolet kiinteäkorkoisia. Pitkäaikaisten lainojen lisäksi kunnalla on jatkuvasti käytössä lyhytaikaista rahoitusta kuntatodistusten kautta. Lyhytaikaisen rahoituksen määrä vaihtelee, mutta on keskimäärin noin kolmannes koko lainamäärästä. Korkomenot ovat tällä hetkellä ennätyksellisen alhaisia suhteessa lainakantaan, mutta tilanne muuttuu korkojen noustessa. Todennäköisesti euroalueella korkojen nousu lähivuosina on kuitenkin hyvin maltillista.

2. KOKONAISTALOUDEN TARKASTELU

Yleistä

Vetelin kunnan käyttötalouden nettomenot kasvoivat 10,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Muutos selittyy vesihuoltolaitoksen ja KaseNetin yhtiöittämisestä muodostuneista myyntivoitoista vuodelle

2018. Verotuloja kertyi 10,18 M€ eli 1,0 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Valtionosuuksia vuonna 2019 kertyi 9,82 M€ eli 3,1 % edellisvuotta enemmän. Vuosikatteenä vuonna 2019 muodostui noin 351 000 euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen ja arvonalentumisten jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui noin 685 000 euroa.

Investoinnit vuonna 2019 olivat noin 924 000 euroa ja ne tehtiin kokonaan kunnan omalla rahalla. Pitkäaikaista lainaa vuonna 2019 nostettiin 3 miljoonaa euroa ja lainoja lyhennettiin 1 027 168 euroa.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

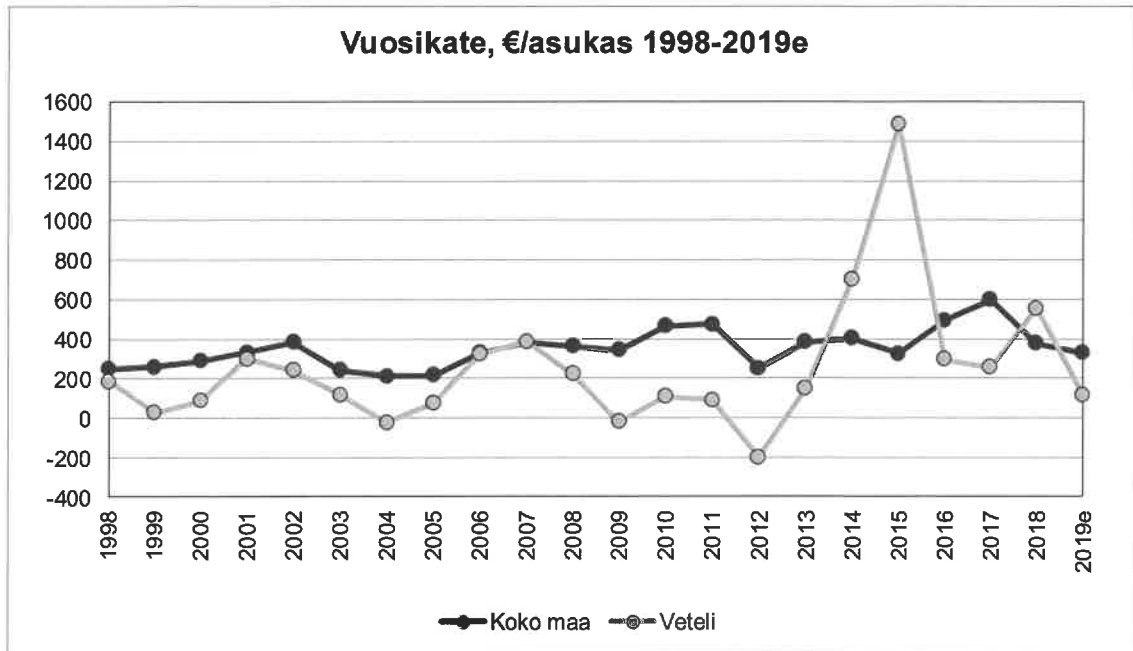
	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 406	6 077
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-23 119	-23 885
Toimintakate	-19 714	-17 808
Verotulot	10 184	10 086
Valtionosuudet	9 816	9 525
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	80	51
Muut rahoitustuotot	105	27
Korkokulut	-121	-125
Muut rahoituskulut	-1	-1
Vuosikate	350	1 755
Poistot ja arvonalentumiset	-1 042	-1 216
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-692	538
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	6	6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-686	545

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

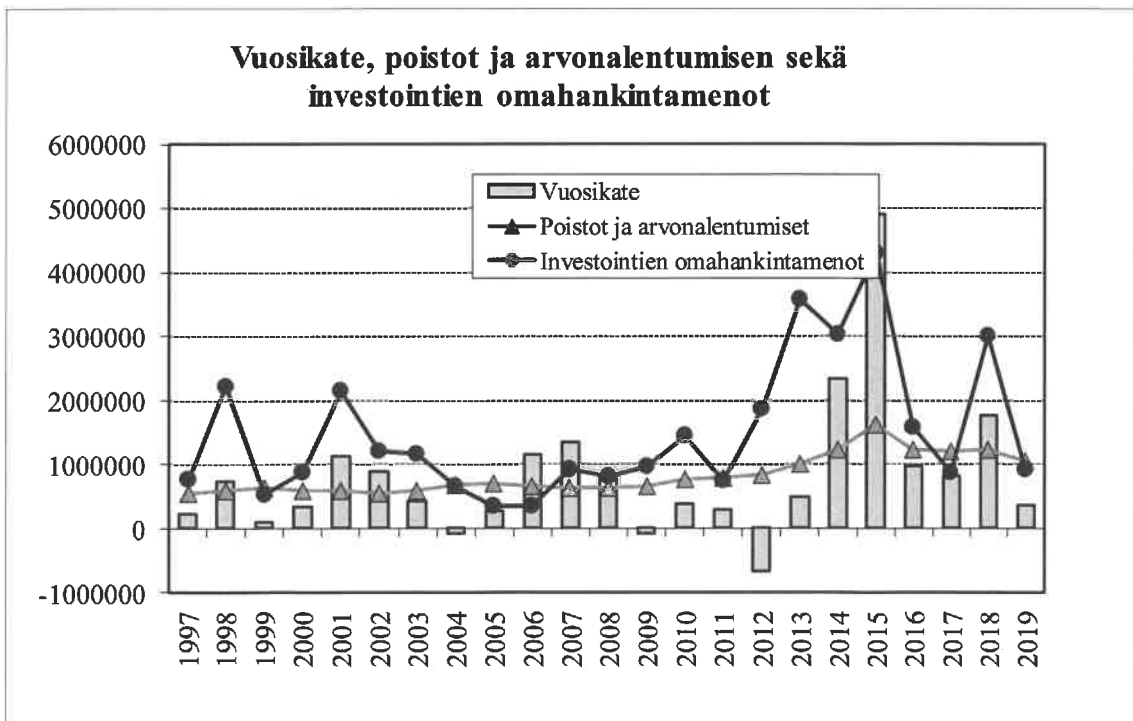
	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,7	25,4
Vuosikate/Poistot, %	33,6	144,3
Vuosikate €/asukas	112	554
Asukasmäärä	3 114	3 166

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintatuottojen prosenttiosuus toimintakuluista osoittaa, mikä osuus toiminnan kuluista saadaan katettua palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin,

sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. **Vuosikateprosentti** on vuosikatteen suhde poistoihin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, mikäli vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, jos vuosikate alittaa poistot. Poistojen tulisi vastata keskimääräistä vuotuista omahankintaista investointitasoa. **Vuosikate asukasta kohden** on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Vuosikate €/asukas -tunnusluvulla mitaten kunnan taloustilanne oli hieman heikompi kuin maassa keskimäärin. Vuonna 2019 vuosikate oli investointien omahankintamenoja ja poistoja pienempi.

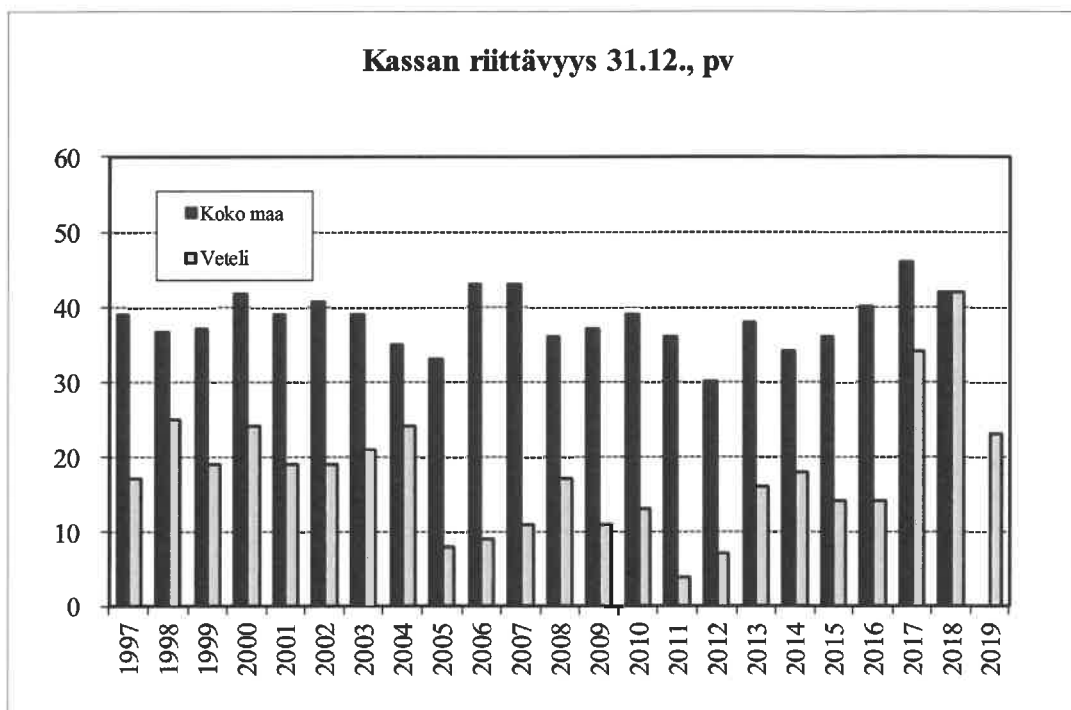

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019 1 000 €	2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	351	1 755
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-85	-2 392
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-924	-3 112
Rahoitusosuudet investointeihin	0	112
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	225	1 964
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	0	2 392
Toiminnan ja investointien rahavirta	-433	718
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	-2
Antolainasaamisten vähennys	13	36
Lainakamman muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 027	-1 012
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 500	2 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-672	-856
Rahoituksen rahavirta	-1 186	166
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12., 1 000 €	1 599	3 218
Rahavarat 1.1., 1 000 €	3 218	2 334

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	689	709
Investointien tulorahoitus, %	37,9	58,5
Lainanhoitokate	0,4	1,7
Kassan riittävyys, pv	23	42
Asukasmäärä	3 114	3 166

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. **Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoiton on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon nettoinvestoinneista on rahoitettu tulorahoituksella. Pääomamenojen tulorahoitus osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä. Lainanhoitokate ilmaisee tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on yksi tai sitä suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle yksi, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa. Kassan riittävyys osoittaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.**

Kassan riittävyys päivissä mitattuna oli 31.12.2019 tilanteen mukaan 23 päivää eli 19 päivää enemmän kuin edellisellä vuonna. Kassaa on viime vuosina pyritty tietoisesti vähän kasvattamaan, koska Kuntatodistusten korkotasot ovat olleet negatiiviset, mutta pankkitilin korko on pysynyt nollassa. Vuoden 2019 viimeisillä päivillä kassaa kuitenkin pienennettiin, jotta kunnan velkamäärä - tunnusluku vastaisi paremmin todellisuutta.

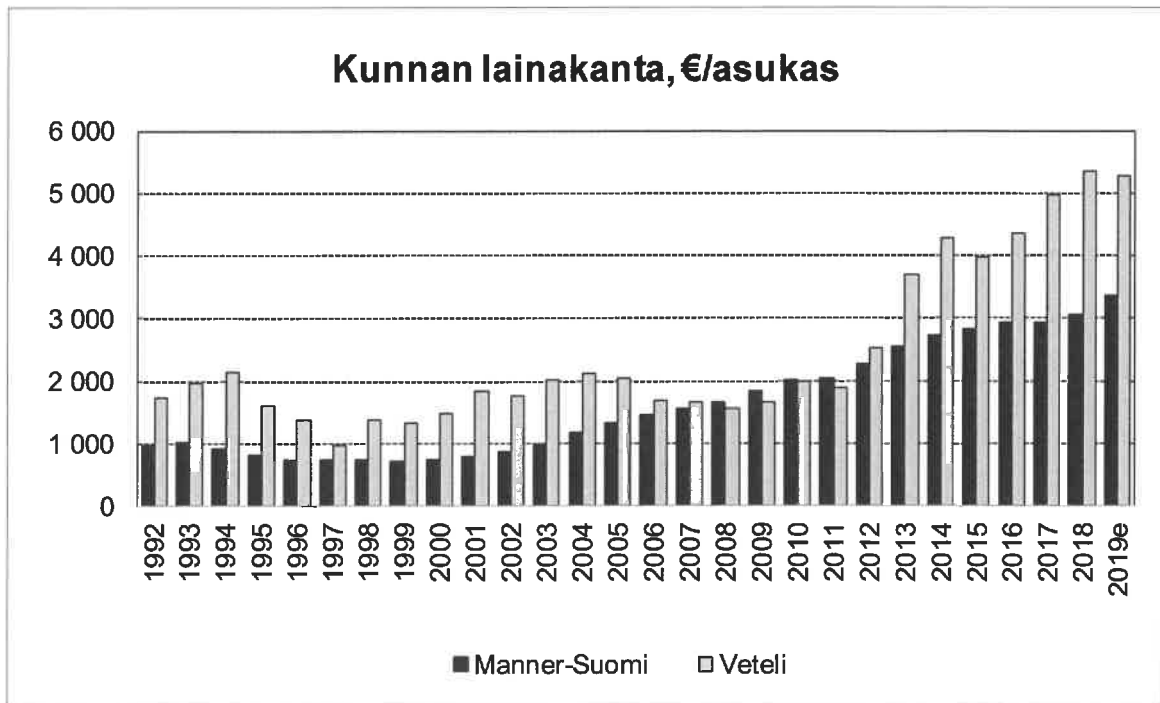

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €	VASTATTAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	22 238	22 510	A OMA PÄÄOMA	8 864	9 549
I Aineettomat hyödykkeet	356	283	I Peruspääoma	7 650	7 650
1. Tietokoneohjelmistot	67	45	V Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 899	1 354
2. Muut pitkävaikutteiset menot	289	238	VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-685	545
II Aineelliset hyödykkeet	15 113	15 739	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	99	105
1. Maa- ja vesialueet	1 856	1 847	1. Poistoero	99	105
2. Rakennukset	11 427	12 157	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	28	20
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 030	1 089	1. Valtion toimeksiannot		
4. Koneet ja kalusto	222	187	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1	1
5. Muut aineelliset hyödykkeet	17	2	3. Muut toimeksiantojen pääomat	28	19
6. Keskenkäynteiset hankinnat	561	458	E VIERAS PÄÄOMA	18 140	19 425
III Sijoitukset	6 770	6 487	I Pitkäaikainen	7 865	6 121
1. Osakkeet ja osuudet	6 349	6 053	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 831	6 088
2. Muut saamiset	420	434	5. Saadut ennakot	35	33
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	7. Muut velat	0	0
1. Valtion toimeksiannot			II Lyhytaikainen	10 275	13 305
2. Muut toimeksiantojen varat			1. Joukkovelkakirjalainat	7 500	10 000
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 893	6 589	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 107	877
I Vaihto-omaisuus	24	24	5. Saadut ennakot	10	19
1. Vaihto-omaisuus	24	24	6. Ostovelat	444	558
II Saamiset	3 270	3 347	7. Muut velat	480	935
Pitkäaikaiset saamiset	2 455	2 653	8. Siirtovelat	734	916
2. Lainasaamiset	2 455	2 653	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 131	29 099
Lyhytaikaiset saamiset	814	694			
1. Myyntisaamiset	324	326	TASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
2. Lainasaamiset	252	201	Omavaraisuus-%	33,1	33,2
3. Muut saamiset	123	153	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	77,3	75,4
4. Siirtosaamiset	115	14	Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	77,9	75,9
III Rahoitusarvopaperit	51	51	Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	1,21	1,90
1. Osakkeet ja osuudet	51	51	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	390	600
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 549	3 167	Lainat, €/asukas	5 279	5 359
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 131	29 099	Lainakanta 31.12. 1000 €	16 438	16 965
			Lainasaamiset 31.12. 1000 €	2 707	2 854
			Asukasmäärä	3 114	3 166

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Tavoitetasona pidetään 70 prosenttia. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. **Suhteellinen velkaantuneisuus** kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan maksusta tulorahoituksella. **Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista** kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. **Lainakannalla** tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Kunnan lainakanta asukasta kohden laski vuoden aikana 80 euroa/asukas. Pitkäaikaista lainaa nostettiin alkuvuodesta, mutta lyhytaikaisia kuntatodistuksia vähennettiin vuoden viimeisiksi päiviksi. Valtaosan vuotta kuntatodistuksia käytettiin enemmän, koska niiden korko oli koko vuoden negatiivinen eli kunnalle maksettiin lainan ottamisesta.

Taseen tarkastelua

Vastaavaa

Vaihtuvat vastaavat/ rahat ja pankkisaamiset

Kunnan pankkitilillä oli vuoden lopussa edellisvuotta vähemmän varoja, koska kuntatodistuksia vähennettiin vuoden viimeisiksi päiviksi, jotta tilinpäätös näyttäisi totuudenmukaisen velkamäärän kriisikuntamittareissa.

Vastattavaa

Lyhytaikainen vieraspääoma

Kuntatodistusten määrä laski vuoden aikana 2,5 miljoonalla eurolla.

Kokonaistulot ja -menot 2019 (ulkoiset)

TULOT	euroa	%
Toiminta		
Toimintatuotot	3 405 525,67	12,8
Verotulot	10 183 665,59	38,2
Valtionosuudet	9 816 195,00	36,8
Korkotuotot	80 420,94	0,3
Muut rahoitustuotot	105 280,55	0,4
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-84 870,56	-0,3
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,0
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	139 634,06	0,5
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	13 445,38	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000,00	11,3
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0
Oman pääoman lisäykset		0,0
Kokonaistulot yhteensä	26 659 296,63	100,0
MENOT	euroa	%
Toiminta		
Toimintakulut	23 119 423,42	83,7
- Valmistus omaan käyttöön		0,0
Korkokulut	120 651,68	0,4
Muut rahoituskulut	98,07	0,0
Satunnaiset kulut		0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-84 870,56	-0,3
- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)		0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot		0,0
Investoinnit		
Investointimenot	923 538,02	3,3
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 027 168,00	3,7
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2 500 000,00	9,1
Oman pääoman vähennykset		0,0
Kokonaismenot yhteensä	27 606 008,63	100,0

3. KONSERNITARKASTELU

Kuntakonsernin rakenne ja laatimisperiaatteet

Tytäryhtiöt (kunnalla määräämisvalta)

Yhtiö	omistusosuus	äänivaltaosuus
Vetelin Energia Oy	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Vetelinraitti	100 %	100 %
Pitkäkoski Oy	100 %	100 %
Vetelin Vesi Oy	100 %	100 %
(ent. KOy Vetelin Marine Park, nimi vaihtui 7.12.2018)		
Kiinteistö Oy Vetelin Liikekiinteistöt	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Vetelin Hotelli	100 %	100 %
As. Oy Vetelin Mäntylä	58,70 %	58,70 %

Kuntayhtymät:

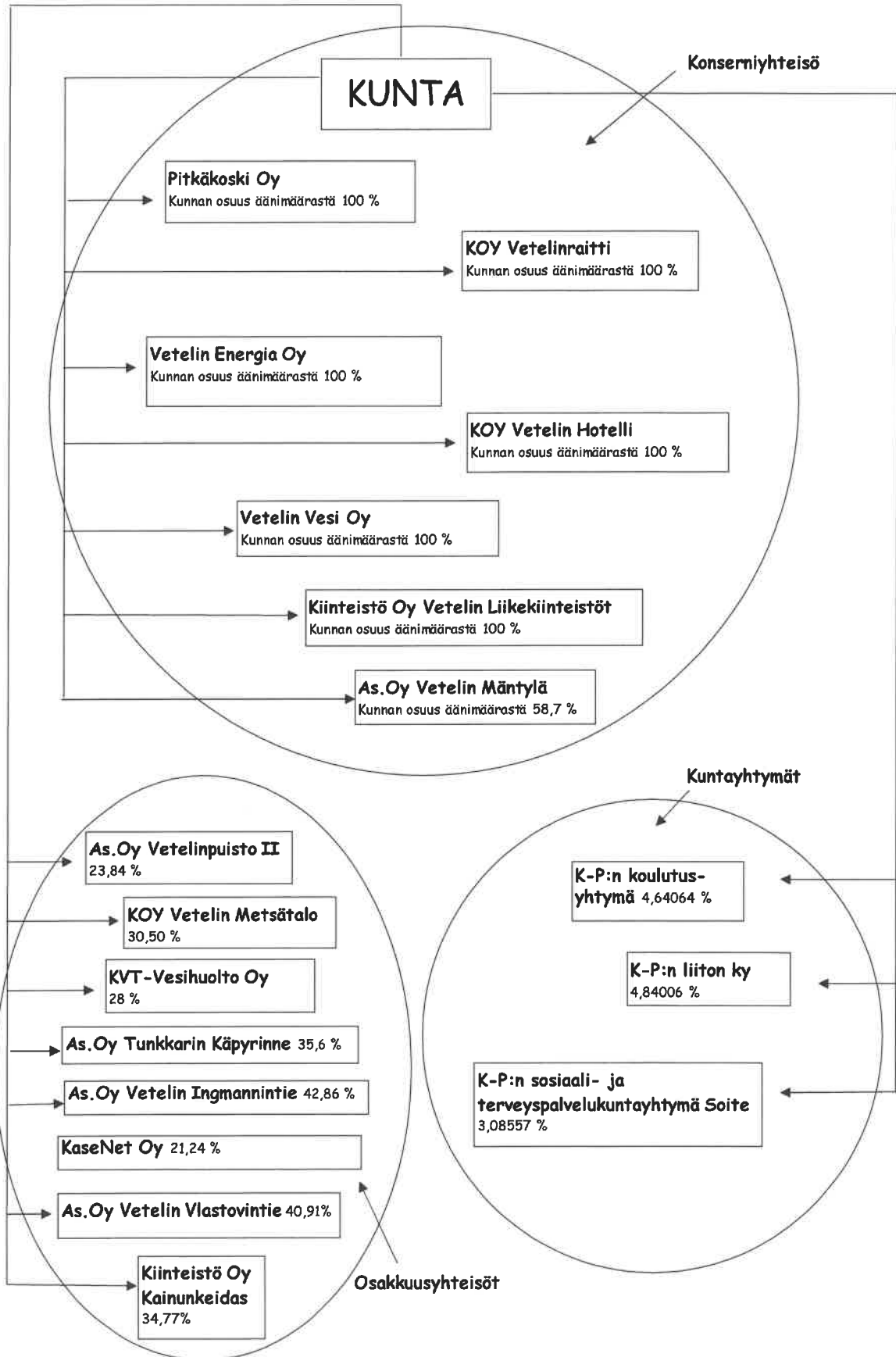
%-osuus peruspääomasta

K-P:n koulutusyhtymä	4,64064
K-P:n liiton ky	4,84006
Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalokuntayhtymä Soite	3,08557

Osakkuusyhtiöt (merkittävä omistusosuus 20-50% ja huomattava vaikutusvalta):

Yhtiö	omistusosuus	äänivaltaosuus
As. Oy Vetelin Ingmannintie	42,86 %	42,86 %
As. Oy Vetelin Vlastovintie	40,91 %	40,91 %
As. Oy Tunkkarin Käpyrinne	35,60 %	35,60 %
(ent. As. Oy Tunkkarin Mäntypuisto II, nimi vaihtui 10.9.2014)		
Kiinteistö Oy Kainunkeidas	34,77 %	34,77 %
KVT-Vesihuolto Oy	28,00 %	28,00 %
Kiinteistö Oy Vetelin Metsätalo	30,50 %	30,50 %
As. Oy Vetelinpuisto II	23,84 %	23,84 %
KaseNet Oy	21,24 %	21,24 %

VETELIN KUNNAN KONSERNIRAKENNE

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toimintatuotot	22 855 260	21 374 426
Toimintakulut	-42 402 093	-41 752 908
Osuus osakkuusyhtiön voitosta/tappiosta	3 431	2 035
Toimintakate	-19 543 402	-20 376 446
Verotulot	10 144 243	10 085 505
Valtionosuudet	11 059 638	10 765 240
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 360	21 173
Muut rahoitustuotot	210 792	118 554
Korkokulut	-144 579	-198 833
Muut rahoituskulut	-60 430	-17 817
Vuosikate	1 678 622	397 375
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 647 473	-2 412 930
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot/kulut	0	-910
Tilikauden tulos	-968 850	-2 016 465
Tilinpäätösiirrot	234 775	-52 985
Tilikauden verot	640	-27 466
Laskennalliset verot	-109 753	
Vähemmistöosuudet	-3 671	-3 441
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-846 860	-2 100 356

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	53,9	51,2
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset, %	63,4	16,5
Vuosikate, euroa/asukas	539	126
Asukasmäärä	3114	3166

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 678 622	397 375
Satunnaiset erät	0	-910
Tilikauden verot	640	
Tulorahoituksen korjauserät	-219 884	-234 384
Investointien rahavirta	0	
Investointimenot	-2 407 757	-8 566 126
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	141 011
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	237 856	2 263 477
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-710 523</u>	<u>-5 999 558</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-14 914	-1 707
Antolainasaamisten vähennys	13 445	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 774 895	4 185 170
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 322 380	-1 247 341
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 502 894	2 097 984
Oman pääoman muutokset	390 370	1 539 717
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	139 370	69 066
Vaihto-omaisuuden muutos	129 965	443 047
Saamisten muutos	2 061 125	-241 390
Korottomien velkojen muutos	-2 629 065	562 455
Rahoituksen rahavirta	<u>-960 082</u>	<u>7 407 000</u>
Rahavarojen muutos	-1 670 605	1 407 443
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	3 719 963	5 390 568
Kassavarat 1.1	<u>5 390 568</u>	<u>3 947 447</u>
	-1 670 605	1 443 121

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-7 293 533	-6 634 388
Investointien tulorahoitus, %	69,7	4,7
Lainanhoitokate	0,6	0,1
Kassan riittävyys	29	38

Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2019	2018		2019	2018
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	7 650	7 650
Aineettomat oikeudet	137	132	Muu omat rahastot	646	820
Muut pitkävaikutteiset menot	740	832	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	816	3 077
Ennakkomaksut			Tilikauden yli- / alijäämä	-847	-2 100
	<u>876</u>	<u>964</u>		<u>8 265</u>	<u>9 446</u>
Aineelliset hyödykkeet			VÄHEMMISTÖOSUUDET	48	40
Maa- ja vesialueet	2 376	2 239	PAKOLLISET VARAUKSET		
Rakennekset	24 196	23 870	Muut pakolliset varaukset	<u>164</u>	<u>226</u>
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 743	2 905	ARVOSTUSERÄT		
Koneet ja kalusto	2 071	2 192	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut aineelliset hyödykkeet	733	743	Valtion toimeksiannot	501	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset			Lahjoitusrahastojen pääomat	1	1
hankinnat	<u>767</u>	<u>1 820</u>	Muut toimeksiantojen pääomat	<u>76</u>	<u>392</u>
	<u>32 885</u>	<u>33 770</u>		<u>577</u>	<u>392</u>
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 151	924	Pitkäaikainen		
Muut osakkeet ja osuudet	2 506	2 670	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 756	17 336
Muut lainasaamiset	18	18	Lainat julkisyhteisöiltä	44	44
Muut saamiset	<u>67</u>	<u>180</u>	Saadut ennakot	35	33
	<u>3 743</u>	<u>3 792</u>	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	<u>2 610</u>	<u>2 561</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				<u>21 444</u>	<u>19 974</u>
Valtion toimeksiannot	165		Lyhytaikainen		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	30		Joukkovelkakirjalainat	7 500	10 000
Muut toimeksiantojen varat	<u>13</u>	<u>162</u>	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 341	2 017
	<u>208</u>	<u>162</u>	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		0
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Saadut ennakot	276	384
Vaihto-omaisuus			Ostovelat	1 246	2 376
Aineet ja tarvikkeet	265	301	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 200	1 364
Keskeneräiset tuotteet	101	226	Siirtovelat	2 324	2 628
Valmiit tuotteet	116	101	Laskennalliset verovelat	<u>13</u>	<u>98</u>
Muu vaihto-omaisuus	491	464		<u>14 899</u>	<u>18 867</u>
Ennakkomaksut	<u>23</u>	<u>33</u>			
	<u>996</u>	<u>1 126</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>45 397</u>	<u>48 946</u>
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Lainasaamiset	0	2			
Muut saamiset					
	<u>0</u>	<u>2</u>			
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	2 218	2 969			
Lainasaamiset	1	7			
Muut saamiset	659	571			
Siirtosaamiset	83	150			
Laskennalliset verosaamiset	<u>8</u>	<u>41</u>			
	<u>2 970</u>	<u>3 739</u>			
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet		51			
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.					
Muut arvopaperit	<u>404</u>	<u>490</u>			
	<u>404</u>	<u>540</u>			
Rahat ja pankkisaamiset	3 316	4 850			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>45 397</u>	<u>48 946</u>			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	18,4	19,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	81,8	91,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-31	977
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	-10	309
Konsernin lainat €/asukas	9 197	9 285
Konsernin lainakanta 31.12.1000 €	28 641	29 397
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	29 163	29 937
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9 365	9 456
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	18	18
Kunnan asukasmäärä	3 114	3 166

4. KUNNAN JOHDON JA KONSERNIJOHDON LAUSUMAT SISÄISESTÄ VALVONNASTA

4.1 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohjaus

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista.

Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin sekä kaikkeen kunnan päätöksentekoprosessiin. Ohjauksen välineitä ovat muun muassa hallintosääntö, talousarvion laadintaohjeet ja jokaisen esimiehen ja alaisen kesken käytävät kehityskeskustelut vuosittain talousarvion valmistuttua sekä kunnan tilivelvollisten määrääminen vuosittain.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Lautakuntien alaisten viranhaltijoiden päätökset tuotiin lautakunnille tiedoksi lautakuntien kokouksissa. Lautakuntien ja kunnanhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätökset tuotiin kunnanhallitukselle tiedoksi kunnanhallituksen kokouksissa. Päätökset mainittiin esityslistalla ja olivat alkuperäisinä luettavina kokouksissa.

Päätösten valmistelussa pyrittiin tarkkuuteen lakien ja säännösten noudattamisessa ja tarvittaessa jo valmisteluvaiheessa käytettiin lakimiesten, tilintarkastajan ja konsulttien asiantuntemusta. Hallintosääntö määrittelee aukottomasti päätösvallan ja sitä noudatettiin toiminnassa.

Lakien, säännösten, päätösten ja hyvän hallintotavan noudattamisessa ei havaittu puutteita.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden ja talousarvion toteutumista seurattiin valtuustolle tehtävällä raportoinnilla 30.4. ja 31.8. tilanteissa. Tilinpäätöksessä esitetyillä sanallisella selostuksella ja numeerisilla mittareilla arvioitiin toiminnan tuloksellisuutta kohtuullisen pätevästi.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kunnan toimintaan, investointeihin, rahoitukseen ja vahinkoihin liittyvät tämän hetken merkittävimmät riskit on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 1.9.

Vakuuttaminen on toteutettu riittävällä tavalla vahinkoriskin rajaamiseksi. Kiinteistöhuollon, vesi- ja viemäriulaitoksen sekä aluelämmön päivystysjärjestelmän sekä kiinteistöjen vartioinnin avulla vähennetään vahinkoriskiä.

Omaisuuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kunta kuuluu Keski-Pohjanmaan hankintayhteistyöhön. Käyttötalousmenona hankitusta irtaimesta omaisuudesta on kalustoluettelot, jotka päivitetään vuosittain.

Sopimustoiminta

Sopimusten noudattaminen ja niiden vanhentumisajan seuraaminen kuuluu kunkin hallintokunnan vastuulliselle viranhaltijalle.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäiseen tarkastukseen ei ole osoitettu erillisiä omia resursseja eikä palveluja hankita ulkopuolelta.

Sisäinen valvonta ja tarkastus on vastuutahojen toimesta suoritettu riittävällä tasolla.

4.2 Konsernijohdon lausuma sisäisestä valvonnasta

Konserniohjeen mukaan vastuunjako konsernin ohjauksessa on seuraava:

Valtuusto

- määrittelee kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset
- päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- hyväksyy konserniohjeet.

Kunnanhallitus

- nimeää edustajat tytä- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kunnan muulle viranomaiselle
- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä osakeyhtiölain mukaisesti

Lautakunnat

- seuraavat toimialaansa kuuluvien tytär- ja osakkuusyhteisöjen toimintaa ja ilmoittavat havaitsemistaan epäkohdista kunnanhallitukselle

Kunnanjohtaja

- johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa
- vastaa konserniohjeen mukaan kunnanjohtajalle kuuluvista tehtävistä
- seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle
- seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämiseksi kunnanhallitukselle.

Toimialajohtaja

- vastaa konserniohjeen mukaan toimialajohtajalle kuuluvista tehtävistä
- seuraa toimialallaan kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle/kunnanjohtajalle
- seuraa toimialallaan kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämiseksi kunnanhallitukselle/kunnanjohtajalle.

Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöt toimittavat tilinpäätös- ja budjettiasiakirjat kunnalle yhtiökokoukskutsun yhteydessä tai viimeistään 10.3. Kunta voi tarvittaessa pyytää yhteisöltä myös muita talouteen ja toimintaan liittyviä raportteja. Raportit toimitetaan pyytävälle taholle ja lisäksi keskitetysti kunnan talousjohtajalle.

Tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa kuntaa on edustanut vain yksi henkilö, jota kunnanhallitus on ohjeistanut kokouksissaan.

5. TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Vuoden 2019 tilikauden tulos, jolla tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja, on -691 331,93 euroa alijäämäinen. Tilikauden tulokseen on kirjattu poistoeron (Päiväkoti Kivitaskun rakentamisen yhteydessä purettu investointivaraus) vähennys 6 353,40 euroa. Mainitun erän kirjaamisen jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui -684 978,53 euroa. Aikaisemmilta tilikausilta on kertynyt ylijäämää 1 898 846,46 euroa.

Kunnanhallitus esittää, että tilikauden 2019 alijäämä -684 978,53 euroa kirjataan edellisten tilikausien yli-/alijäämä -tilille. Tämän kirjauksen jälkeen kunnan taseessa on ylijäämää 1 213 867,93 euroa.

6. TOTEUTUMISVERTAILUT

6.1 Käyttötalouden toteutuminen

Ulkoiset ja sisäiset tulot	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama	%
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	5 663	16 000	0	16 000	11 097	-4 903	69,4
TARKASTUSLAUTAKUNTA	0	0	0	0	0	0	
KUNNANVALTUUSTO	0	0	0	0	0	0	
KUNNANHALLITUS	2 552 653	144 990	0	144 990	243 577	93 398	168,0
Yleishallinto	2 442 395	52 120	0	52 120	128 979	76 859	247,5
Konsernipalvelut	95 960	76 370	0	76 370	109 409	33 039	143,3
Työllistäminen	0	11 500	0	11 500	0	-11 500	0,0
Elinvoimapalvelut	8 250	5 000	0	5 000	0	-5 000	0,0
Yhteistoiminta ja kuntaosuudet	6 048	0	0	0	5 189	0	
SIVISTYSLAUTAKUNTA	432 740	539 637	0	539 637	479 482	-60 155	88,9
Sivistystoimen hallinto	0	114 493	0	114 493	0	-114 493	0,0
Varhaiskasvatus	121 983	119 300	0	119 300	122 341	3 041	102,5
Perusopetus	155 963	150 521	0	150 521	202 238	51 717	134,4
Muut koulutuskustannukset	2 850	0	0	0	0	0	
Kirjasto	3 125	1 000	0	1 000	3 053	2 053	305,3
Kulttuuri	0	0	0	0	14	14	
Nuoriso ja liikunta	148 819	154 323	0	154 323	151 836	-2 487	98,4
KANSALAIPOISTO	143 704	162 298	0	162 298	162 188	-110	99,9
TEKNINEN LAUTAKUNTA	4 661 917	4 042 240	0	4 042 240	4 103 765	61 525	101,5
Tekninen hallinto	19 276	26 100	0	26 100	30 129	4 029	115,4
Liikenneväylät	1 539	0	0	0	190	190	
Puistot ja yleiset alueet	0	1 200	0	1 200	0	-1 200	
Vesilaitos	295 592	0	0	0	0	0	
Viemärlaitos	269 642	0	0	0	0	0	
Maa- ja metsätilat	47 962	48 748	0	48 748	79 015	30 267	
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	2 587 899	2 586 405	0	2 586 405	2 575 757	-10 648	
Asuminen	62 295	64 041	0	64 041	67 177	3 136	104,9
Ruokahuolto	1 377 712	1 315 746	0	1 315 746	1 351 498	35 752	102,7
Maankäyttö	0	0	0	0	0	0	
Tulot yhteensä	7 796 677	4 905 165	0	4 905 165	5 000 110	89 756	101,9

Ulkoiset ja sisäiset menot	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama	%
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	-6 853	-16 025	0	-16 025	-11 329	4 696	70,7
TARKASTUSLAUTAKUNTA	-8 520	-13 032	0	-13 032	-9 823	3 210	75,4
KUNNANVALTUUSTO	-23 158	-27 737	0	-27 737	-22 513	5 224	81,2
KUNNANHALLITUS	-14 486 354	-13 820 933	-539 372	-14 360 305	-14 078 952	-250 587	98,0
Yleishallinto	-355 710	-396 059	0	-396 059	-416 265	-20 206	105,1
Konserni palvelut	-451 528	-435 874	0	-435 874	-448 484	-12 610	102,9
Työllistäminen	-105 729	-131 698	0	-131 698	-101 667	30 031	77,2
Elinvoimapaalvelut	-224 785	-195 523	0	-195 523	-177 355	18 168	90,7
Yhteistoiminta ja kuntaosuudet	-13 348 602	-12 661 779	-539 372	-13 201 151	-12 935 181	-265 970	98,0
SIVISTYSLAUTAKUNTA	-6 238 865	-6 158 844	-120 000	-6 278 844	-6 108 379	170 465	97,3
Sivistystoimen hallinto	-153 634	-114 493	0	-114 493	0	114 493	0,0
Varhaiskasvatus	-1 355 518	-1 439 124	-13 175	-1 452 299	-1 391 034	61 265	95,8
Perusopetus	-3 772 563	-3 774 932	-106 825	-3 881 757	-3 903 682	-21 925	100,6
Muut koulutuskustannukset	-232 108	-28 000	0	-28 000	-26 837	1 163	95,8
Kirjasto	-169 907	-220 930	0	-220 930	-217 035	3 895	98,2
Kulttuuri	-10 796	-17 644	0	-17 644	-14 913	2 731	84,5
Nuoriso ja liikunta	-544 340	-563 721	0	-563 721	-554 878	8 843	98,4
KANSALAIPOPISTO	-417 464	-440 791	0	-440 791	-433 425	7 366	98,3
TEKNINEN LAUTAKUNTA	-4 478 762	-4 147 101	0	-4 147 101	-4 049 586	97 515	97,6
Tekninen hallinto	-528 898	-629 691	0	-629 691	-557 518	72 173	88,5
Liikenneväylät	-117 623	-133 493	0	-133 493	-144 542	-11 049	108,3
Puistot ja yleiset alueet	-110 198	-96 289	0	-96 289	-105 734	-9 445	109,8
Vesilaitos	-145 405	0	0	0	0	0	
Viemärlaitos	-175 382	0	0	0	0	0	
Maa- ja metsätilat	-7 581	-8 160	0	-8 160	-19 672	-11 512	241,1
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	-1 916 069	-1 898 891	0	-1 898 891	-1 746 415	152 476	92,0
Asuminen	-74 819	-66 859	0	-66 859	-67 961	-1 102	101,6
Ruokahuolto	-1 346 050	-1 313 718	0	-1 313 718	-1 407 743	-94 025	107,2
Maankäyttö	-56 738	0	0	0	0	0	
Menot yhteensä	-25 659 976	-24 624 463	-659 372	-25 283 835	-24 714 007	37 888	97,7

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	5 663	16 000		16 000	11 097	-4 903
Toimintakulut	-6 853	-16 025		-16 025	-11 329	4 696
Toimintakate	-1 190	-25	0	-25	-233	-208

Toiminta

Huhtikuussa 2019 järjestettiin eduskuntavaali ja toukokuussa 2019 järjestettiin europarlamenttivaali. Vaalit järjestettiin onnistuneesti.

Tavoitteet

Vaalien toimittaminen onnistuneesti.

Toteutuma 31.12.2019

Vaalit järjestettiin onnistuneesti.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-8 520	-13 032		-13 032	-9 823	3 210
Toimintakate	-8 520	-13 032	0	-13 032	-9 823	3 210

Toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on selvittää, onko kuntaa johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Lautakunta perehtyy hallintoon ja palvelujen tuottamiseen kuulemalla hallinnonalojen johtavia viranhaltijoita ja tarvittaessa muita työntekijöitä sekä palvelujen käyttäjiä.

KUNNANVALTUUSTO

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-23 158	-27 737		-27 737	-22 513	5 224
Toimintakate	-23 158	-27 737	0	-27 737	-22 513	5 224

Toiminta

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää:

- 1) kuntastrategiasta;
- 2) hallintosäännöstä;
- 3) talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
- 4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
- 5) liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
- 6) varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista;
- 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
- 8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista;
- 9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
- 10) jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
- 11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
- 12) tilitarkastajien valitsemisesta;
- 13) tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta
- 14) muista valtuuston päätettäväksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Vetelin Kuntastrategia 2018-2020

Vetelin kunnan tahtotila eli visio

Veteli on osa Suomen elinvoimaisinta maaseutua. Veteli on houkutteleva, viihtyisä, yhteisöllinen ja turvallinen ympäristö. Kehitämme Veteliä yhteistyöllä ja positiivisella asenteella sekä jatkuvasti toimintaamme parantaen.

Tavoitteena työpaikka- ja asukasmääräkehityksen kääntäminen kasvuun

- Talous tasapainossa kilpailukykyisellä veroasteella
- Työpaikat lisääntyvät kun yritykset menestyvät ja kasvavat sekä uusia yrityksiä syntyy
- Houkutteleva ympäristö kuntaan mahdollisesti muuttaville ja nykyisille asukkaille ja yrityksille
- Asukkaat viihtyvät ja asukasmäärä kasvaa

Tavoitteiden toteutumisen kannalta on oleellista:

- Menestyvät ja kasvavat yritykset sekä vahva yrittäjyys
- Erinomaiset liikunta- ja harrastusmahdollisuudet ja maakunnan paras liikuntakeskus
- Laadukas varhaiskasvatus ja laadukas koulutus
- Monipuolisia, laadukkaita ja kilpailukykyisiä tontteja, vuokra- ja omistuskiinteistöjä asumiseen ja yrittämiseen
- Toimiva markkinointi ja viestintä
- Kustannustehokkuus ja jatkuva parantaminen

Vetelin kuntastrategian keskeisiksi kohdiksi on valittu seuraavat kehityskohteet ja toimenpiteet:

1. Yritysten toimintaedellytysten kehittäminen

- Kunnan ja yritysten yhteinen rekrytointi ja markkinointinäkyvyys
- Yritysneuvonta, työvoiman kysynnän ja tarjonnan koordinointi
  - Yhteistyö yritysten ja perusopetuksen kanssa oppilaiden työpaikkatuntemuksen lisäämiseksi
- Yrityskiinteistöjen kehittäminen ja selvitetään yrittäjien halukkuus lunastaa kiinteistöjä
- Uuden yritystalon rakentaminen vt13 varteen yhdessä Vetelin Energian kanssa
- Paikallisten yritysten tuotteiden, palvelujen ja lähiruuun hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan

2. Liikuntakeskuksen kehittäminen

- Liikuntakeskuksen laajennuksen ja remontin toteutus
- VT13 alikulkutunnelin rakentaminen

3. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittäminen

- Yhtenäisen perusopetuksen ja erityisopetuksen kehittäminen
  - Oppimisympäristöjen kehittäminen ja uudet tilaratkaisut
  - Toimintakulttuurin kehittäminen
  - Erityisopetuksen rinnakkaiset toteutustavat
- Painotuksina englanti ja liikunta, osaksi opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmia
  - Kansainvälisyysstrategian laatiminen ja toteutus
  - Liikuntastrategian laatiminen ja toteutus

4. Vetovoimaisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

- Toritoiminnan aktivointi
- Ympäristönkunnostustalkoot vakiintuneeksi käytännöksi
- Selvitetään mahdollisuudet perinnetalon siirtämiseksi torin viereen

5. Digitalisaation hyödyntäminen

- Taloushallinnon automatisointi ja kehittäminen
- Digitaalisten markkinointikanavien hyödyntäminen
- Verkkoasiointipalvelujen laajentaminen
- Perusopetuksen tiloissa ja laitteilla mahdollistetaan elinikäinen oppimisympäristö kansalaisopiston toimesta

6. Asema- ja yleiskaavan kehittäminen

- Keskustan alueen kaavojen kehittäminen
- Taidekartanonkaavan rakennuttaminen

7. Vetelinraitin asuntotuotanto ja –kunnostus (KOy Vetelinraitti)

- Kiinteistöomistuksen kehittäminen

8. Vetelin Energian kasvustrategian toteuttaminen (Vetelin Energia Oy)

- TKI (tutkimus, kehitys ja innovaatio) toiminnan aktivointi

Strategisten tavoitteiden toteutusta mittaamme strategisilla mittareilla, joita ovat toimintatuotot, -kulut, -kate, velka/asukas, työttömyysaste, työllisyysaste, työpaikkojen määrä, kuntaan muuttaneet, kunnasta muuttaneet, nettomuutto ja asukasmäärä. Lisäksi toimenpiteiden toteutusta seurataan erillisen toteutusaikatauluesityksen kautta kunnanjohtajan katsauksissa.

Kunnan tytäryritysten omistajastrategia

Vetelin Energia Oy

- Kasvustrategia noudattaminen yrityksen arvon kasvattamiseksi, liikevaihdon kasvutavoite >10% vuosittain
- Osakeannilla ja sijoitusten realisoinneilla on mahdollista rahoittaa investointeja
- Nettotulostavoite noin 10% liikevaihdosta

Vetelinraitti KOy

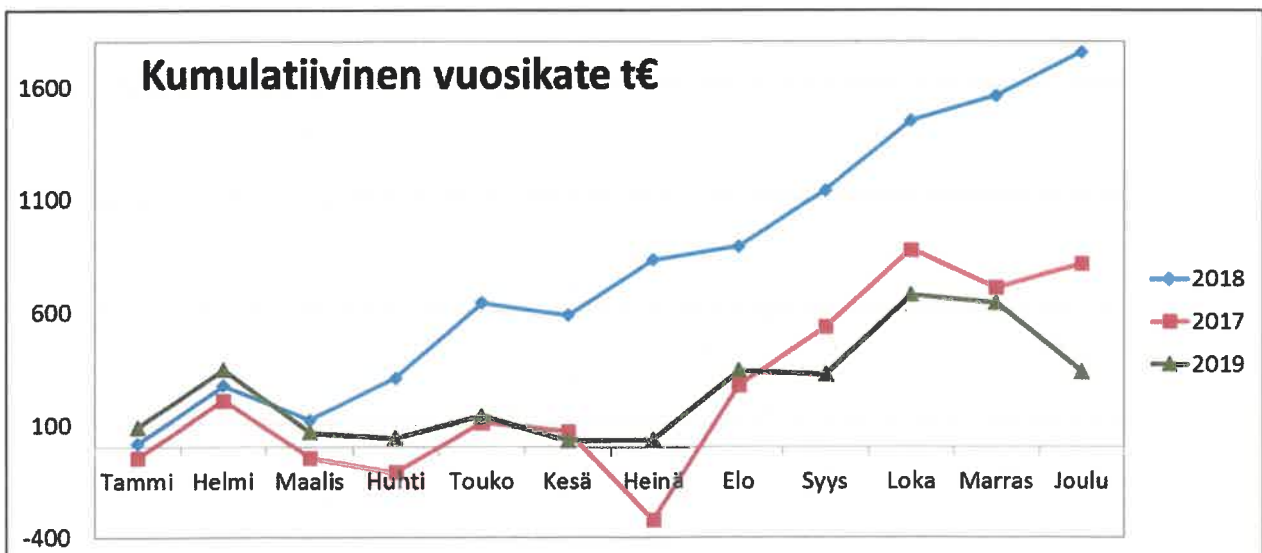
- Asuntokannan ja yhtiön arvon kehittäminen asuntoja rakentamalla ja kunnostamalla
- Yhtiö vastaa kunnan asuntotuotannosta ja asuntokannan kehittämistä kysynnän mukaisesti
- Nettotulostavoite 5-10% liikevaihdosta

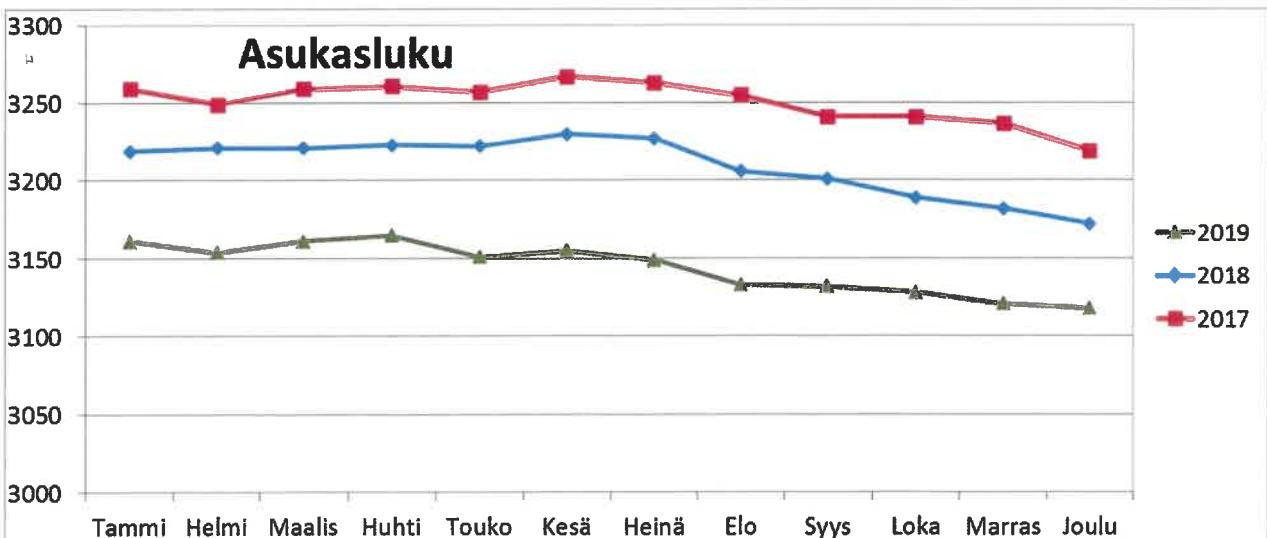
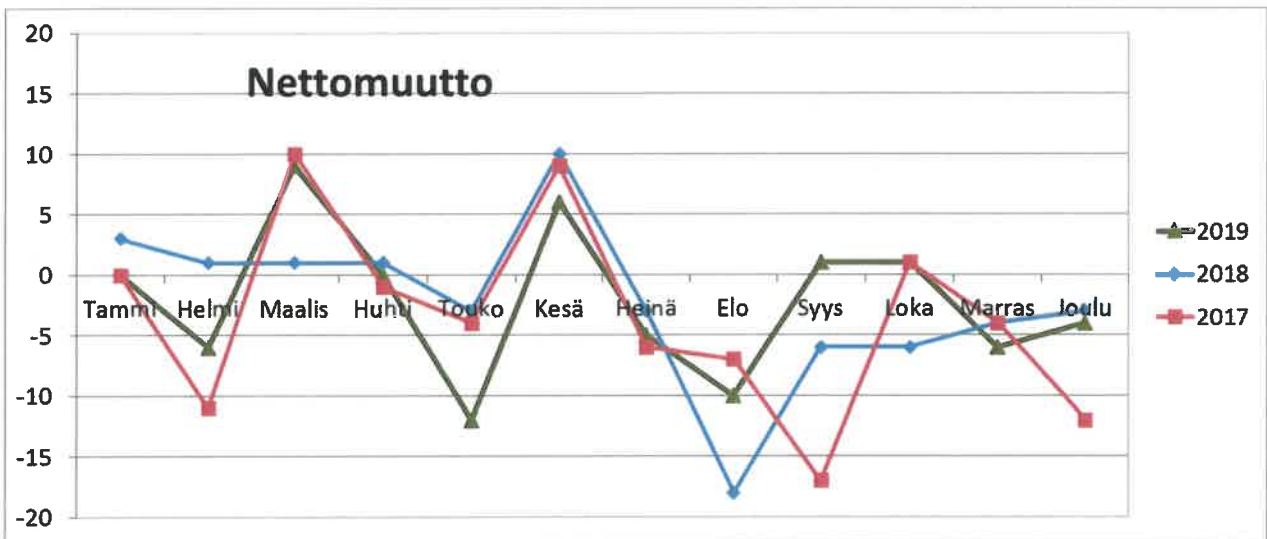
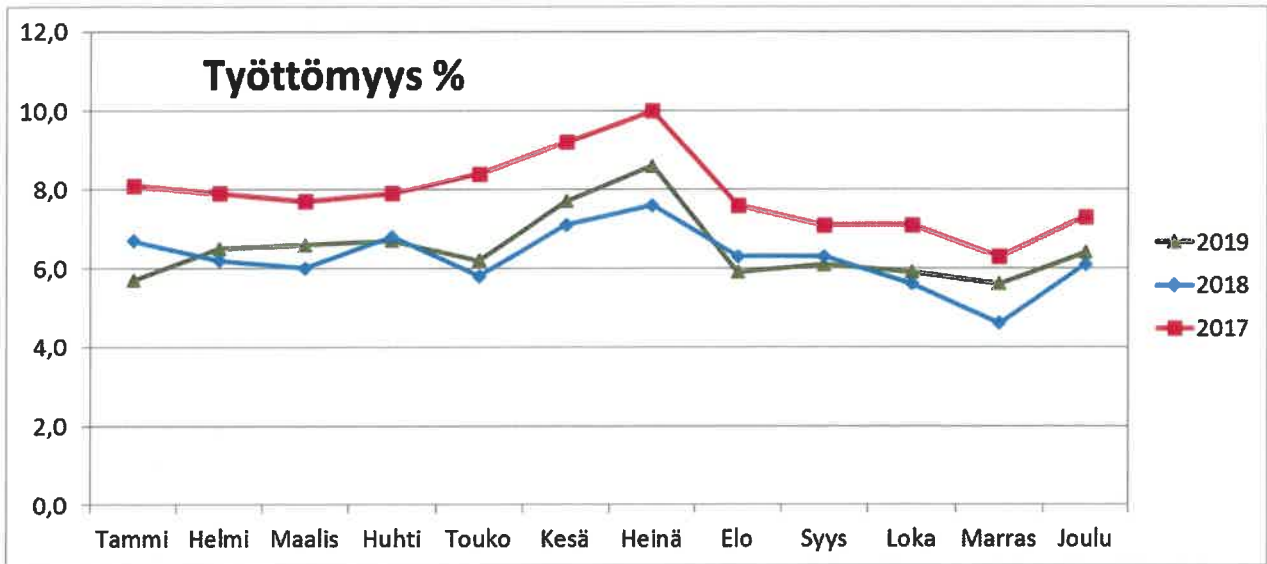
Pitkäkoski Oy

- Hotelli-ravintolan toiminnan hoitaminen ja kehittäminen
- Yhtiö vuokraa hotelli/ravintolan kiinteällä vuokralla. Kunta vastaa kiinteistön kunnossapidosta.
- Nettotulostavoite 5-10% liikevaihdosta

Toteutuma 31.12.2019

Strategiset mittarit

Yritysten toimintaedellytysten kehittäminen

Kunnan ja yritysten yhteistä rekrytointi ja markkinointinäkyvyyttä toteutettiin yhteistyössä Perhonjokilaakso-lehden kanssa vuoden aikana neljällä sivun kokoisella Veteli-viestillä, joissa jokaisessa oli oma teemansa.

Vetelin yrittäjät perusopetuksen yhdeksäsluokkalaiset toteuttivat yritysneuvojen ja opettajien avustuksella yrittämisen tapahtuman, jossa yrittämistä ja veteliläisiä tehtiin tunnetuksi nuorille.

Vapaana olevia yritys kiinteistöjä markkinoitiin veteliläisille yrittäjille sekä potentiaalisille kuntaan muuttaville yrityksille. Tikkahalli myytiin syksyllä veteliläiselle yritykselle.

Paikallisten yritysten tuotteita, palveluja ja lähiruokaa käytettiin aina mahdollisuuksien mukaan kunnan ja sen tytäryritysten hankinnoissa.

Useita yrittäjien kahvipalavereita järjestettiin, jossa jokaisessa oli eri teema. Osallistujia tapaamisissa oli vaihtelevasti 10:n ja 20:n välillä.

Liikuntakeskuksen kehittäminen

Liikuntakeskuksen remontti ja laajennussuunnitelmat tehtiin suunnitellusti, mutta lopullista rahoitushakemesta ei jätetty, koska rakennuskustannukset ja vuosittaiset toimintamenojen lisäykset olisivat kasvaneet liian suuriksi kuntamme kantokyvyille. Vuoden lopulla valtuusto päätti, että uimahallin remontti toteutetaan ja kuntosalin laajennus suunnitellaan uudestaan siten, että toteutus on edullisempi.

VT13 alikulkutunnelin rakentamisen rahoitus on vielä auki lukuisista yrityksistä huolimatta.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittäminen

Opetustiloja on hyödynnetty mahdollisuuksien mukaan. Kaikki tilat ovat käytössä käytäviä myöten. Uusiin tilaratkaisuihin ei nykyisillä resursseilla ole pystytty muutoksia tekemään. Digitaalisuuden hyödyntämisessä on otettu isoja harppauksia.

Opettajat ovat tehneet monipuolisesti yhteistyötä ja moduuliajattelusta puhumisen sijaan on keskitytty yhä enenevässä määrin siihen, että yhteistyö ja kaikki muu toimintakulttuuri ovat uuden perusopetuksen opetussuunnitelman mukaista. Yhtenäistä perusopetusta on viety askel askeleelta eteenpäin.

Alakoululla käynnistettiin erityisopetuksen pienryhmä. Työtä jatketaan edelleen, jotta erityisopetuksen resurssit saadaan oppilaan edun mukaisesti käyttöön parhaalla mahdollisella tavalla. Tarve on pienryhmäopetukselle ja luokissa tapahtuvalla erityisopetukselle.

Erillistä kansainvälistymisstrategiaa ei ole laadittu. Päätös varhennetun kielen opetuksen aloittamisesta, jo syksystä 2019 alkaen, valmisteltiin lyhyessä ajassa.

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa liikkuminen ja hyvinvointi ovat keskeisellä sijalla.

Vetovoimaisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Torin laidalla on kaksi myyntikojuja kaikkien veloituksetonta torilla tapahtuvaa käyttöä varten. Kunta ylläpitää kojujen varauskalenteria. Torin mahdollisuudet ja käyttö on huomattu jo järjestöjen piirissä ja lisää toimintaa suunnitellaan.

Kunnan vetovoimaisuudessa on panostettu liikuntapaikkojen, puistojen ja ulkoilureittien kunnossapitoon. Nurmikot ja pientareet on pidetty kunnossa sekä risteysiä kukitettu. Yhdistykset ovat olleet aktiivisia ja talkootyönä tehty työtä kyliemme viihtyvyyden lisäämiseksi.

Taidekartanon toimintaa on aktivoitu yhdessä yhdistysten ja toimijoiden kesken kesä taidenäyttelyä varten. Pyrkimyksenä luoda Taidekartanosta pysyvä, tunnettu ja arvostettu näyttelytila erilaisille taidenäyttelyille.

Digitalisaation hyödyntäminen

Kunnan taloushallinto-ohjelmisto päivitettiin uudempaan ja moniyritysversioon yhdessä Kaustisen ja Halsuan kanssa. Kunnan kotisivuja, Facebook ja Instagram sivuja on päivitetty ja kehitetty omin voimin. Verkoasiointipalvelut tapahtuvat Suomi.fi ja kunnan kotisivujen palvelujen ja linkkien kautta. Perusopetuksen tietotekniikka ja ohjelmistojen hankintasuunnitelma päivitettiin.

Asema- ja yleiskaavan kehittäminen

Keskustan asemakaavaa päivitettiin vastaamaan paremmin nykytilannetta ja tulevia tarpeita. Keskustan alueen osayleiskaavan päivittäminen käynnistettiin. Taidekartanon alueelle etsittiin rakennuttajia uuden kaavan mukaisille asunnoille. Alue ei kuitenkaan kiinnostanut vielä riittävästi rakennuttajia, osittain myös siksi, että osa nykyisistä alueen rivitaloista tulisi purkaa ja purkukustannus on merkittävä.

Vetelinraitin asuntotuotanto ja –kunnostus (KOy Vetelinraitti)

Vetelinraitin liikevaihto oli tilikaudella 815 759€ ja voitto varausten jälkeen 0€. Laskennallinen tulos ilman varauksia olisi ollut 9,2€ liikevaihdosta eli 74t€. Yhtiön uutena toimitusjohtajana aloitti Katja Palosaari huhtikuussa.

Vetelinraitti rakennutti luhtitalon, joka valmistui kevään aikana. Luhtitalon asunnoille kysyntä oli kova ja kaikki asunnot vuokrattiin niiden valmistuttua. Asuntojen ja pihojen parannuksia tehtiin aiempia vuosia enemmän. Kaikille asunnoille teetettiin kuntoarvio ja toimenpidesuunnitelma. Toimintojen digitalisoiminen aloitettiin ja Flatco-kiinteistötietojärjestelmä sekäsähköiset vuokrasopimukset otettiin käyttöön.

Vetelin Energian kasvustrategian toteuttaminen (Vetelin Energia Oy)

Vetelin Energia konsernin liikevaihto oli tilikaudella 8 054 449€ ja tulos 206 231€. Vetelin Energian emoyhtiön tilikauden 4 196 970€ ja tulos 54 867€. Vetelin Energia konsernin tytäryhtiön Kontaktorin erittäin hyvä tulos paransi merkittävästi Vetelin Energia konsernin tulosta.

Vetelin Energian tilikausi 2018 oli raskaasti tappiollinen, jonka takia kasvustrategian toteuttaminen keskeytettiin ja tilikauden 2019 aikana keskityttiin toiminnan tervehdyttämiseen. Yhtiön hallituksen puheenjohtaja Erkki Lassila toimi yhtiön vt. toimitusjohtajana alkuvuodesta ja keväällä Antti Kettu aloitti uutena toimitusjohtajana.

Vetelin Vesi Oy

Vetelin Vesi Oy:n liikevaihto tilikauden aikana oli 574 682€ ja voitto 10 036€. Tilikausi oli vesihuoltoliiketoiminnan yhtiöittämisen jälkeen ensimmäinen ja yhtiön palveluksessa toimi kaksi päätoimista työntekijää. Uuden raakavesikaivon rakentaminen Seppälän vedenottamolle paransi vedenjakelun varmuutta.

Pitkäkoski Oy

Hotelli Kampelin eli Pitkäkoski Oy:n liikevaihto oli tilikaudella 576 543€ ja tilikauden voitto 2600€. Liikevaihto kasvoi noin 128t€ ja tulos parani noin 185€. Aktiivinen tapahtumajärjestely ja majoituksen kasvu olivat suurimmat syyt positiiviselle kehitykselle. Investoinneista tärkeimmät olivat sänkyjen uusiminen ja ravintolakalusteiden hankinnat.

KUNNANHALLITUS

YLEISHALLINTO (sisältää kustannuspaikat kunnanhallitus, jäsenmaksut ja korvaukset, avustukset, kotouttaminen, löytöeläinten hoito ja siirtyneet eläkevastuut)

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	2 442 395	52 120		52 120	128 979	76 859
Toimintakulut	-355 710	-396 059		-396 059	-416 265	-20 206
Toimintakate	2 086 685	-343 939	0	-343 939	-287 286	56 653

Suunn. mukaiset poistot   -10 447   -7 720   -7 720   -6 419

Jäsenmaksut	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Kopiosto	1 147	970		970	1 126	156
Teosto	358	400		400	110	-290
Chydenius-Instituutti	1 000	1 000		1 000	1 000	0
Gramex/ GT Musiikkiluvat Oy	332	340		340	303	-37
Keski-Pohjanmaan liikunta	110	110		110		-110
Pirityiset ry	0			0		0
K-P:n kesäyliopisto		150		150	270	120
K-P:n konservatorio	0			0		0
Säveltäin Tekijänoikeustoimi					359	
Jäsenmaksut yhteensä	2 947	2 970	0	2 970	3 167	-161

Avustuksen hakija	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Sotainval. Veljesl.Vetelin os.						
Vetelin Sotaveteraanit r.y.						
Avustus veteraanityöhön	12 000	7 000		7 000	7 000	0
Kansan Sivistysrahasto						
Avustukset yhteensä	12 000	7 000	0	7 000	7 000	0

KONSERNIPALVELUT (sisältää kustannuspaikat kirjanpito, palkanlaskenta, toimistopalvelut, ICT ja henkilöstöpalvelut)

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	95 960	76 370		76 370	109 409	33 039
Toimintakulut	-451 528	-435 874		-435 874	-448 484	-12 610
Toimintakate	-355 567	-359 504	0	-359 504	-339 076	20 428

Toiminta

Taloushallinnon palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti omana toimintana. Kunnan ja konserniyh-tiöiden (pl. Vetelin Energia Oy) taloushallinto yhdistetään vuoden 2019 aikana.

Panostetaan ennaltaehkäisevään toimintaan henkilöstöhallinnossa tukemalla taloudellisesti henki-lösten työhyvinvointia. Aikaisemmin jaettujen Tyky+-paperisetelien sijaan otetaan käyttöön sähköi-nen maksutapa. Kunta tukee osallistumista työterveyshuollon järjestämiin liikuntaryhmiin.

Toteutuma 31.12.2019

Vetelin Vesi Oy:n taloushallinto on hoidettu kunnan taloustiimin toimesta ja KOy Vetelinratin taloushallinto siirtyi vuoden vaihteessa 2019-2020 kunnan hoidettavaksi. Tyky+ -setelien sijaan otettiin käyttöön sähköinen ePassi-palvelu henkilöstön tyky-toiminnan tukemiseen.

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Työntekijöiden sairauspv	1 969	1 500		1 500	1 973	473

TYÖLLISTÄMINEN (sisältää kustannuspaikat nuorten kesätyöt ja tukityöllistäminen)

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot		11 500		11 500		-11 500
Toimintakulut	-105 729	-131 698		-131 698	-101 667	30 031
Toimintakate	-105 729	-120 198	0	-120 198	-101 667	18 531

Toiminta

Nuorten kesätyöllistämiseen varataan määrärahat kunnan omaan Unelmien kesätyöpaikka -kampanjaan sekä muille työllistäjille maksettavaan kesätyötukeen.

Kustannuksissa varaudutaan vuoden 2018 tapaan kahteen kuuden kuukauden tukityöllistämiskausiin. Tukityöllistämisen kustannukset ja määrärahat siirretään vuoden lopussa tukityöllistetyn tekemien tehtävien mukaan oikealle kustannuspaikalle.

Kustannuspaikalle kirjataan myös Kokkotyösäätiölle maksettavat korvaukset työelämävalmennuksesta ja Kelalle maksettava työmarkkinatuen kuntaosuus.

Tavoitteet

Nuorten kesätyöllistymistä tuetaan jatkamalla kesätyöllistämistuen jakamista sekä varaamalla kunnan omaan Unelmien kesätyöpaikka -kampanjaan kuukauden mittainen jakso neljälle nuorelle. Tukityöllistämiseen varataan määräraha kahdelle kuuden kuukauden jaksolle.

Mittarit

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Tuetut kesätyöpaikat	16	20		20	17	-3

Toteutuma 31.12.2019

Nuorten kesätyöllistämistukea maksettiin 17 nuoren osalta. Kunta palkkasi myös Unelmien kesätyöpaikka -kampanjan myötä neljä nuorta.

ELINVOIMAPALVELUT (sisältää kustannuspaikat kuntamarkkinointi, yrityspalvelut ja hanke-toiminta)

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	8 250	5 000		5 000		-5 000
Toimintakulut	-224 785	-195 523		-195 523	-177 355	18 168
Toimintakate	-216 535	-190 523	0	-190 523	-177 355	13 168

Tavoitteet

Pitkäaikaisena tavoitteena kunnan strategiset tavoitteet eli Vetelin yhteisöllisyyden ja elinvoimaisuuden lisääminen ja asukasluvun sekä työpaikkojen kehityksen kääntäminen kasvuun. Suunnitelmakauden tavoitteena on tulomuuton kasvattaminen, tonttien ja liikuntapalveluiden markkinointi sekä toritoiminnan käynnistys.

Toimenpiteet:

Yrityspalvelut, hankekoordinointi, aluemarkkinointi ja alueen elinvoiman kehittäminen hoidetaan seutukuntayhteistyön kautta. Seutukuntaorganisaation roolia ja tehtäviä uudistetaan sekä yhtiöittämistä viedään eteenpäin.

Kuntamarkkinoinnin toimenpiteet:

- osallistutaan alueellisille messuille
- järjestetään kesämarkkinat ja RaivaajaRock sekä muita perinteisiä tapahtumia
- kehitetään digitaalisia markkinointikanavia
- jatketaan yhteistyötä paikallislehden kanssa
- toritoiminnan järjestäjien ja yhteistyökumppaneiden löytäminen
- hankitaan mainostarvikkeita ja materiaaleja
- ulkomainosten kunnostusta

Markkinointia kehitetään yhdessä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa, jotta viestistä saadaan mahdollisimman positiivinen, houkutteleva ja yhteisöllinen kokonaiskuva. Yhteinen viesti sisältää rekrytointi-, asunto-, tontti-, harrastus- ja palvelutoiminnan mainontaa.

Toteutuma 31.12.2019

Vetelin kunta osallistui seutukunnan osastolle Kaustisen kansanmusiikkifestivaaleilla tavoitteena kunnan markkinointi, rekrytointi alueen yrityksiin, paluumuttajien houkuttelu, asuntojen ja tonttien esittely. Kaikki suunnitellut markkinointi toimenpiteet toteutettiin.

Uusia yrityksiä Veteliin perustettiin vuoden aikana 14 kappaletta ja vanhoja lopetti 6, joista tosin osa ei ole toiminut enää vuosiin. Yritystukia saatiin veteliläisiin yrityksiin ELY-keskukselta ja Pirityisiltä yhteensä 530 465 euroa. Työllisyys veteliläisissä yrityksissä oli erittäin hyvä, eikä lomautuksia ollut vuoden 2019 aikana, vaan työvoimapula oli pahiten yritysten kasvua hidastava tekijä.

Hanketoiminta oli vilkasta, ja osittain siksi seutukuntaorganisaation yhtiöittäminen viivästyi ja siirtyi vuodelle 2020.

YHTEISTOIMINTA JA KUNTAOSUUDET (sisältää kustannuspaikat sosiaali- ja terveysterveystoiminta, ympäristöterveydenhuolto, maaseutuhallinto ja hankkeet, osuudet kuntayhteisöille ja verotuskustannukset)

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	6 048				5 189	
Toimintakulut	-13 348 602	-12 661 779	-539 372	-13 201 151	-12 935 181	-265 970
Toimintakate	-13 342 554	-12 661 779	-539 372	-13 201 151	-12 929 992	-265 970

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT (määrärahat sisältyvät yhteistoiminta ja kuntaosuudet kohtaan)

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	6 048				5 189	
Toimintakulut	-13 206 762	-12 300 000	-539 372	-12 839 372	-12 591 658	247 714
Toimintakate	-13 200 714	-12 300 000	-539 372	-12 839 372	-12 586 469	247 714

Toteutuma 31.12.2019

Vertailukelpoiset sosiaalitoimen ja terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2019 12,926M€, joka oli 0,66% vähemmän kuin edellisenä vuotena. Tilinpäätöksessä olevat sote-kustannukset ovat 12,588M€, koska Soite palautti vuoden aikana edellisten tilikausien ylijäämiä. Siten tilinpäätöksessä sote-menot olivat 288 830€ budjetoitua suuremmat. Vuoden 2019 sote-kustannukset nousivat Soiten ulkopuolelta ostettavissa erikoissairaanhoidon kustannuksissa 180 000€, vammaispalveluissa 80 000€ ja aikuissosiaalityössä 12 000€.

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	2 552 653	144 990	0	144 990	243 577	93 398
Toimintakulut	-14 486 354	-13 820 933	-539 372	-14 360 305	-14 078 952	-250 587
Toimintakate	-11 933 700	-13 675 943	-539 372	-14 215 315	-13 835 375	-157 189

Suunn. mukaiset poistot   -10 447   -7 720   0   -7 720   -6 419

Tavoitteet

Varhaiskasvatuksessa tavoitteena on laadun kehittäminen 1) leikkipedagogiikkaa edistämällä, 2) positiiviseen pedagogiikkaan panostamalla, 3) henkilökuntaa kouluttamalla (ensiapu, positiivinen pedagogiikka, ratkaisukeskeisyys ja Lapset puheeksi) ja 4) vanhempien sekä muiden yhteistyötahojen osallisuutta ja vuorovaikutusta lisäämällä. Kaikessa toiminnassa hyödynnetään päiväkodin sisällä ja ulkona olevia oppimisympäristöjä sekä nähdään myös ympäröivän yhteisön mahdollisuudet oppimisympäristöjen hyödyntämisessä. Varhaiskasvatuksen arvojen mukaan kaikessa toiminnassa pyritään lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tukemiseen.

Varhaiskasvatus tekee aktiivisesti yhteistyötä Soiten lasten ja perheiden palvelujen kanssa. Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma pyritään saamaan valmiiksi alkuvuodesta 2019. Suunnitelmaa työstetään Vetelin, Halsuan ja Kaustisen kuntien sekä Soiten edustajien yhteistyönä.

Toteutuma 31.12.2019

Varhaiskasvatusta tarjottiin päiväkotikiivaskussa ja kolmessa ryhmäperhepäiväyksikössä (Vaapukka, Lemmenranta ja Papupata. Päiväkotiin rekrytoitiin päiväkodin johtaja, joka toimii samalla varhaiskasvatuksen erityisopettajana. Päiväkoti Kivitaskussa vietettiin 20-vuotisjuhlavuotta, jota juhlistettiin entisten hoitosten ja työntekijöiden kanssa sekä kutsuttiin mm. päättäjät tutustumaan päiväkodin toimintaan. Varhaiskasvatuksessa toimittiin varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti, joka päivitettiin syksyn 2019 aikana. Henkilökunnan koulutautumisessa toteutui positiivisen pedagogiikan koulutus, ensiapu- ja muut turvallisuustaitojen koulutus, lisäksi kaksi työntekijää aloitti nepsyvalmentajakoulutuksen. Vakituinen henkilöstö on lähes kokonaisuudessaan käynyt Lapset puheeksi-mentelmäkoulutuksen. Henkilökunnalle oli keväällä arviointipäivä kuluneesta kaudesta ja syksyllä yhteinen kehittämispäivä. Kaikille varhaiskasvatuspaikkaa hakeneille lapsille pystyttiin tarjoamaan varhaiskasvatuspaikka lakisäätesen määräajan puitteissa. Vaapukassa kaikki hoitopaikat ovat varattuina, Lemmenrannassa ja päiväkodilla n. 90 % loppuvuonna 2019. Papupadassa täyttöaste on 40 %. Papupata tekee iltapäivien osalta yhteistyötä koulun iltapäiväkerhon kanssa. Varhaiskasvatukseen toimintatuottoja kertyi jopa 102,5 %. Toimintamenojen toteutuma oli 95,8 ja toimintakate 95,2%. Henkilöstökuluissa tapahtui ylitystä (105,3 %), muutoin varhaiskasvatus pysyi talousarviossa

PERUSOPETUS

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	155 963	150 521		150 521	202 238	51 717
Toimintakulut	-3 772 563	-3 774 932	-106 825	-3 881 757	-3 903 682	-21 925
Toimintakate	-3 616 600	-3 624 411	-106 825	-3 731 236	-3 701 444	29 792

Suunn. mukaiset poistot   -26 904   -25 180   -25 180   -28 904

Toiminta

Lukuvuosi alkaa 1.8. ja päättyy seuraavana vuonna 31.7. Koulun toimintaa ohjaa opetussuunnitelma sekä vuosittain hyväksyttävät lukuvuosisuunnitelmat. Vetelissä on yksi yhtenäisen perusopetuksen yksikö 0 - 9, johon kuuluvat lisäksi Tunkkarin ja Ylipään 0 – 4 –yksiköt.

Perusopetuksen johtamisjärjestelmä koostuu yhteisestä perusopetuksen rehtorista, keskuskoulun apulaisjohtajasta sekä Tunkkarin ja Ylipään koulujen apulaisjohtajista. Johtoryhmän muodostavat rehtori, apulaisjohtajat, koulunkäynninohjauksen koordinaattori ja sivistysjohtaja. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti ja käsittelee kaikille kouluille yhteisesti linjattavia asioita henkilökuntaa kuullen. **Vetelin keskuskoulun** alakoulun lukuvuosi **2019 - 2020**: 0-moduuli (2 esiopettajaa), 1 - 2-moduuli (3 luokanopettajaa), 3 - 4-moduuli (3 luokanopettajaa) ja 5 - 6-moduuli (3 luokanopettajaa) ja lisäksi keskuskoululla on kaksi resurssiopettajaa (luokanopettaja 24 viikkotuntia ja luokanopettaja 16 viikkotuntia). Työajan kohdentumisesta päätetään rehtorin ja apulaisrehtorin toimesta. Erityisopettajat työskentelevät kiinteästi osana tiettyä moduulia. **Tunkkarin koulun** lukuvuosi **2019 – 2020**: Opetus järjestetään seuraavasti: 0 (1 esikoulunopettaja), 1 – 2-yhdysluokka (luokanopettaja) ja 3 – 4-yhdysluokka (luokanopettaja). Lisäksi Tunkkarin koululle varataan moduuli- ja yhteisopettajuuden tueksi 12 viikkotuntia resurssiopettajan työaikaa. **Ylipään koulun** lukuvuosi **2019 - 2020**: 0 – 2-yhdysluokka (1 luokanopettaja) ja 3 - 4-yhdysluokka (1 luokanopettaja). **Yläkoulun** lukuvuosi 2019 – 2020: 7A, 7B, 8A, 8B, 9A ja 9B. Yläkoululla työskentelee erityisluokanopettaja.

Koulunkäynninohjaajia keskuskoulun alakoululla työskentelee kahdeksan, yläkoululla kolme, Tunkkarin ja Ylipään kouluilla kaksi koulunkäynninohjaajaa. Keskuskoululla jää rehtorin ja apulaisjohtajan päätettäväksi, rekrytoidaanko vakituisten kuuden ohjaajan lisäksi em. kahdeksaan sisältyvät kaksi määräaikaista koulunkäynninohjaajaa vai rekrytoidaanko näiden sijaan yksi resurssiopettaja 16 h/vko. Suurin osa koulunkäynninohjaajista työskentelee myös iltapäiväkerhonohjaajina. Nepsy-koulutuksen käyneiden koulunkäynninohjaajien työajasta varataan ratkaisukeskeiseen työskentelyyn resurssia, josta rehtori ja apulaisjohtaja päättävät.

Yhteissuunnitteluun moduulien sisällä varataan 50 €/kk kannustin keväälle 2019 ja toimintakulttuurin kehittämiseen niin perusopetuksessa kuin varhaiskasvatuksessa yhteensä 24 000 €. Perusopetuksessa lukuvuonna 2019- 2020 kaikki ikäluokat ovat siirtyneet opiskelemaan uuden opetussuunnitelman mukaisesti. Ei-lakisääteisiä palvelujen järjestämiseen varataan mahdollisuus kaikille kouluilla; maksuttomat kerhot, iltapäiväkerhot (edellyttää riittävää osallistujamäärää) ja keskuskoululla myös aamukerho. Lisäksi koulujen toiminnassa näkyvät Opetushallituksen rahoittamat hankkeet niin oman kunnan digitutor -hankkeen kuin alueellisen seutututor -hankkeen muodossa. Talousarviossa ennakoidaan myös 8 000 euron avustusta tulevan vuoden hankehakujen tuloksena. Opiskeluhuollossa varaudutaan kuraattori- ja psykologipalveluihin lainsäädännön mukaisesti. Halsuan kunta ostaa kuraattoripalvelua Vetelin kunnalta. Vetelin ostaa puolestaan vastaavan kuraattorin palvelua Toholammilta. Työnohjaukseen varataan kolmelle ryhmälle neljän kokoontumiskertaa. Sivistystoimi on sitoutunut urheiluakatemiapilottiin Keplin kanssa lukuvuodelle 2019-2020; tähän on sisällytetty mm. yhden yön leiri esim. Kuortaneella tai Piispalassa. Koulukeskuksen talousarvioon on varattu määrärahaa piha-alueen vartiointiin osalle kalenterivuotta. Ennaltaehkäisevää päihdevalistusta tehdään yhteistyössä Ehyt ry:n kanssa vuosittain eri ikäluokille kohdennettuna.

Tavoitteet

Kuntastrategian mukaisesti laadukkaan perusopetuksen kehittäminen on koulujen kärkihanke. Yhteissuunnittelua ja yhteistoimintaa kehitetään askel askeleelta sen mukaan, mikä nähdään

moduulien opettajien ja heidän oppilaidensa kannalta perustelluksi ja tärkeäksi. Yhdenvertaisuuden toteutumiseksi joidenkin oppilaiden tuen tarve on erilainen kuin toisilla ja tähän liittyen tulee hakea ratkaisuja niin kunnan koulutetun henkilökunnan nepsy-osaajilta kuin Soiten nepsyitiimiltä kaikkien muiden tuen muotojen ohella. Jatketaan alulle saatua ratkaisukeskeisen toimintamallin opettelu, tiedon jakamista ja hyvien yhteistyötaitojen kehittämistä suhteessa oppilaisiin, työkavereihin ja huoltajiin. Tavoitteena on ottaa positiivinen pedagogiikka arjen työkaluksi, sytyttää myönteistä suhtautumista itseen, koulunkäyntiin ja kanssaihmiin. Opettajille ja ohjaajille mahdollistetaan kouluttautuminen koulun toimintakulttuuria vahvistaviin koulutuksiin ja mm. ensiapukoulutuksiin. Maakunnallisesti henkilökuntaa koulutetaan niin kunnissa kuin Soitessa Lapset puheeksi -menetelmään. Hanke on käynnistynyt jo varhaiskasvatuksessa keväällä 2018. Tähän liittyen kouluttautumismahdollisuus järjestetään ensisijaisesti opiskeluhoillon henkilökunnalle ja myöhemmin myös muulle henkilökunnalle tarpeen sekä yhdessä laadittavan suunnitelman mukaan. Lapset puheeksi toimintamalli tukee opiskeluhoiltoa ja etenee kunnan ja Soiten yhteistyönä perheitä tukevana toimintatapana.

Koulujen oppimisympäristöjä ja opetusvälineitä päivitetään ja näihin varataan investointimäärärahaa keskuskoululle ja Tunkkarin koululle. Kouluille on laadittu ICT-hankintoihin liittyvä investointisuunnitelma kone- ja laitekannan uusimiseksi kolme seuraavan vuoden aikana: 2019 hankinnat kohdentuvat keskuskoulun 0 – 2 -luokkiin ja Tunkkarin kouluun, 2020 keskuskoulun 3-6 luokkiin & yläkouluun ja 2021 yläkouluun. Rahoitusta investoinneille pyritään saamaan myös mahdollisten hankehakujen kautta (Opetushallitus).

Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma pyritään saamaan valmiiksi alkuvuodesta 2019. Suunnitelmaa työstetään Vetelin, Halsuan ja Kaustisen kuntien sekä Soiten edustajien yhteistyönä.

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Opetus €/oppilas **	6 953	7 021		7 021	7 817	796
PO:n päättäneet	35	40		40	44	4
Jatko-opiskelijat	100 %	100 %		100	100 %	0
Oppilasmäärä				0		0
Ylipään koulu	28	24		24	27	3
Keskuskoulu	192	186		186	186	0
Tunkkari koulu	61	54		54	52	-2
Yhteensä 0 - 6:	281	264	0	264	265	1
Yläkoulu 7 - 9:	103	106		106	106	0
Yhteensä 0 - 9:	384	370	0	370	371	1

Oppilasmäärät sisältävät esioppilaat:

Esioppilaat yksiköittäin	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Ylipään koulu	4	3	5	0	4
Keskuskoulu	18	19	14	12	18
Tunkkarin koulu	8	10	11	8	8
Yhteensä (sis. tauluk.)	30	30	30	20	30

** ei sis. vuokria, ruokailua , hankkeita, hallintoa, kun kaikki huomioidaan meno on 10 512 €/oppilas

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Opettajat 0 - 6						
Ylipään koulu	2	2		2	2	0
Keskuskoulu	9	9		9	11	2
Tunkkarin koulu	2,3	2		2	2	0
Resurssiopettaja*)	1,8	2,5		2,5	0,5	-2
Yht. luok.opettajia:	15,1	15,5	0	15,5	15,5	0
Erityisopettaja	2	2		2	3	1
Esikoulunopettajat	3	4		4	3,1	-0,9
Yht. opettajia 0 - 6	20,1	21,5	0	21,5	21,6	0,1
Yläkoulu 7 - 9						
Aineenopettaja	9,5	10,50		10,5	11,0	0,5
Erityisluokanopettaja	1	1,0		1,0	1,0	0,0
Yht. opettajia 7 - 9	10,5	11,5	0,0	11,5	12,0	0,5
Yht. opettajia 0 - 9	30,6	33	0	33	33,6	0,6
Pätevien opett. määrä	94 %	95 %		95 %	90 %	-5 %
Muu henkilökunta						
Koulusihteeri	1	1,00		1,00	1,00	0,0
Koulunkäynninohjaajat	7,3	8		8,00	9,2	1,2
Aamu- ja iltapäiväkerhoavust.	3,5	3,70		3,70	3,70	0,0
Yhteensä	11,80	12,70	0,00	12,70	13,90	1,20

*) Tunkkari 12 h

Toteutuma 31.12.2019

Vuosi 2019 oli monin tavoin haastava ja perusopetuksessa keskityttiin perustehtävän hoitamiseen. Yhteistyötä tehtiin yli luokkarajojen siinä määrin kuin se oli tarkoituksenmukaista. Yhteisiä tunteja pidettiin niissä aineissa, joissa opettajat katsoivat sen pedagogisesti toimivaksi ja oppimisen tavoitteita edistäväksi. Oppilaiden tuen tarpeeseen ja levottomuuden rauhoittamiseksi perustettiin alakoululle erityisopetuksen pienryhmä, joka aloitti toimintansa elokuussa. Lukuvuodeksi 2019 – 2020 tuli vaihdos perusopetuksen rehtorin virkaan ja yksi vakituinen luokanopettajan virka täytettiin. Varhennettu kielen (englanti) opetus aloitettiin syksyllä 2019 jo ensimmäisestä luokasta lähtien. Nepsykoulutukseen osallistui 4 työntekijää. Yhteisiä koulutuksia järjestettiin mm. digitutoreiden toimesta; linkki seutukunnan yhteisen digitutorin laatimille sivuille <https://kasedigi.wordpress.com/>

Investointihankkeet toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Hankerahoituksen suhteen oltiin aktiivisia ja tämä tuotti tulosta mm. kerhotoimintaan, varhennettuun kielten opetukseen ja tasa-arvohankkeeseen.

MUUT KOULUTUSKUSTANNUKSET

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	2 850					
Toimintakulut	-232 108	-28 000		-28 000	-26 837	1 163
Toimintakate	-229 257	-28 000	0	-28 000	-26 837	1 163

Suunn. mukaiset poistot -3080,53

Toiminta

Tähän kohtaan sisällytetään vuonna 2019 konservatorion määräraha (26 000 €) sekä muualla opiskelevien veteliläisten toisen asteen opiskelijoiden kuraattori- ja psykologipalveluiden kustannukset. Määrärahoissa on aikaisemmilta vuosilta mukana lukion tilinpäätös ja talousarvio.

Tavoitteet

27 veteliläistä osallistuu tutkintoon johtavaan musiikin opetukseen Keski-Pohjanmaan konservatorion koululla.

Toteutuma 31.12.2019

Konservatorion tutkintotavoitteiseen opiskeluun osallistui keväällä 28 tutkintotavoitteista. Tähän kohtaan ovat kirjautuneet toisen asteen oppilaitoksissa opiskelleiden nuorten kuraattori- ja psykologikäyntien laskutukset kotikunnilta.

Vetelin lukio päätettiin käynnistää uudelleen syksystä 2020 lähtien. Markkinointiin ja rekrytointiin käytettiin runsaasti aikaa. Markkinointityötä tehtiin ansiokkaasti kunnanhallituksen nimeämässä ryhmässä. Veteli sain eri paljon positiivista huomiota lukiopäätöksen myötä. Lukiolle saatiin myös OPH:n hankerahaa opetussuunnitelmatyöhön.

KIRJASTO

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	3 125	1 000		1 000	3 053	2 053
Toimintakulut	-169 907	-220 930		-220 930	-217 035	3 895
Toimintakate	-166 782	-219 930	0	-219 930	-213 982	5 948

Suunn. mukaiset poistot -66 -66 -66 -39

Toiminta

Vetelin kirjasto on osa Eepos-kirjastoverkkoa. Pääkirjastossa työskentelee kaksi kirjastovirkailijaa ja kirjastonhoitaja. Kirjaston tärkein tehtävä on lukemisen edistäminen ja lukemaan innostaminen. Kirjastossa on jatkuvia kirja- ja taidenäyttelyitä ja yksi huone kirjastosta varataan pelkästään kotiseutuaineistolle, joka on Vetelissä aktiivisessa käytössä ja sitä on myös määrällisesti paljon. Kirjasto on avoinna viitenä arkipäivänä viikossa sekä kevät- ja syyskaudella kerran kuussa sunnuntaisin. Kesäaikana kirjasto on suljettuna kolme viikkoa henkilökunnan lomien keskittämisen vuoksi. Huomioitavaa kirjaston talousarviossa on, että sisäisiä vuokria on vyörytetty kirjastolle aikaisempia vuosia enemmän, sillä neliömäärä edellyttää Muksulaan kohdistuvasta vuokrasta kirjastolle kirjattavaksi neliövuokramäärää.

Tavoitteet

Kirjaston tärkeimpänä tavoitteena on innostaa veteliläisiä lukemisen pariin. Aineiston tulee olla houkuttelevaa ja sen esillepanoon tulee kiinnittää huomiota. Kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä lasten ja nuorten lukemiseen innostamiseksi ja järjestää mm. kirjavinkkausta jokaiselle ikäluokalle. Yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa tehdään säännöllisesti. Kirjasto järjestää tempauksia, joissa lukeminen ja kulttuuri kohtaavat. Tavoitteena on lainausmäärien kasvattaminen edelleen. Kirjaston kokonaislainaus lisääntyi yli 6 %:lla vuodesta 2016 vuoteen 2017 ja vuodelle 2018 odotetaan vielä suurempaa lainamäärää, joten vuonna 2019 lukujen toivotaan olevan jälleen kerran noususuhteisia.

Mittarit

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Kirjaston kävijämäärä (fyysiset)**	48 918	65 000		65 000	26 746	-38 254
Lainojen määrä	57 811	57 300		57 300	56 342	-958
Hankinta, kpl	1 865	2 300		2 300	1 726	-574
Lainan hinta *)	2,90	3,80		4	3,80	0
Taloudellisuus**)	1,10	1,15		1	1,76	1

*) toimintakulut/kokonaislainaus

***) henkilöstökulut+kirjastoaineistokulut/fyysiset käynnit+lainaus

****) + verkkokäynnit 13731 v. 2020

Toteutuma 31.12.2019

Kirjaston vuosi oli aktiivinen. Kokonaislainamäärä oli 56 342 ja hankintoja tehtiin 1726, josta kirjahankintojen osuus oli 87 %. Lisäksi hankittiin äänikirjoja, musiikkia, elokuvia, tietokone-, konsoli- ja lautapelejä. Kirjastossa oli lukukoiravierailuja, satutunteja, taikalattia-tapahtuma, seniorisurffit, lukuupiiri kansalaisopiston toimesta, spr-ystävätoimintaa, kirjavinkkausta (22 kertaa, 373 osallistujaa) ja näyttelyitä (35 kpl). Koululuokkien ja päiväkodin/ryhmisten vierailuja toteutui kaikkiaan 116. Vetelin kokonaislainaus/asukas on 17,80, joka on edelleen reilusti valtakunnan ja K-P:n lainojen yläpuolella esim. Kokkolassa vastaava luku on 14,38 kpl/asukas. Kirjastossa työskentelee 2,6 työntekijää ja tarve olisi kolmelle kokoaikaiselle työntekijälle. Kirjasto on ollut avoinna kevätkaudesta lähtien kerran kuukaudessa sunnuntaisin, joka on kuntalaisten toimesta otettu hyvin vastaan. Kesällä on ollut sulku, jotta henkilökunnan vuosilomat voidaan järjestää asianmukaisesti.

KULTTUURI

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot					14	14
Toimintakulut	-10 796	-17 644		-17 644	-14 913	2 731
Toimintakate	-10 796	-17 644	0	-17 644	-14 899	2 745

Toiminta

Kulttuuritoimi tukee omaehtoista kulttuurin tuottamista jakamalla vuosittain avustuksia yksityisille ja yhdistyksille. Kulttuuritoimi jakaa vuosittain kulttuuripalkinnon ansioituneelle, veteliläisen kulttuurin edistäjälle. Avustuksiin varataan 4 000 euroa yhdistyksille ja yksityisille kulttuuritapahtumien järjestämiseen vuonna 2019. Lisäksi avustusta on varattu yhdistyksille Pulkkisen ja Räyringin kirjastopalveluiden ylläpitämiseen (2 000 €/kirjasto).

Tavoitteet

Kulttuuritoimen tavoitteena on olla tukemassa ja vaikuttamassa aktiivisen veteliläisen kulttuurin näkymiseen ja kuulumiseen ympäri vuoden.

Mittarit

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Avustukset €	8 750	5 000		5 000	5 000	0
Kulttuuritapahtumat	10	11		11	11	0

Toteutuma 31.12.2019

Vetelin kunnan kulttuuripalkinot jaettiin vuonna 2019 runoryhmä POETA:lle. Kulttuuriavustusta saivat Teatteri Revontulet ry, Räyrinkiseura ry, Vetelin Kirkonkylän ns. ry, Vetelin Musiikinystävät ry, MLL Veteli, Työryhmä Verso ja Vetelin Pulkkisen ns.

Vetelissä järjestettiin jo perinteeksi muodostuneet Irtanaisviikot ja Raivaajarock, jotka ovat osoittautuneet monipuolisiksi kesäajan ilostuttajiksi. Perinteinen itsenäisyyspäiväjuhla järjestettiin kaikille perusopetuksen oppilaille liikuntakeskuksessa.

NUORISO JA LIIKUNTA

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	148 819	154 323		154 323	151 836	-2 487
Toimintakulut	-544 340	-563 721		-563 721	-554 878	8 843
Toimintakate	-395 522	-409 398	0	-409 398	-403 041	6 357

Toiminta

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimen viranhaltijana on 50% työajalla vapaa-aikasihteeri. Liikuntakeskuksessa työskentelee kaksi uinninvalvojaa. Kahviossa työskentelee kaksi kahvionhoitajaa 50 %:n työajalla, joiden työ koostuu lisäksi (50 %) puhtaanapidosta ja siivouksesta. Vuonna 2019 panostetaan nuorten toiminnan kehittämiseen. Heille tarjotaan nuorisokahvilatoimintaa koulukeskuksen kahvikeitaassa, mopopajatoimintaa venehallilla, ilmaisia liikuntavuoroja liikuntakeskuksessa sekä toimintaa nuorisotilalla. Näihin toimintoihin on palkattu ohjaajaksi nuoriso-ohjaaja. Kesän ajaksi palkataan kaksi kesätyöntekijää uimakouluihin, vesipeuhuluihin, retkille ja leireille. Kaustisen kunta hallinnoi etsivä nuorisotyötä, johon saadaan vuosittain Opetushallituksen avustusta 20 000 euroa; yhteistyössä on mukana myös Halsua. Vesijumppaa, spinniä, kuntosaliryhmiä ja terveystoimintaa tarjotaan kysynnän mukaan. Liikuntakampanjat aktivoivat kuntalaisia ympäri vuoden. Urheiluseurojen kanssa tehdään yhteistyötä. Vetelissä toimii vapaa-aikasihteerin johdolla nuorisovaltuusto.

Tavoitteet

Kunta on hakenut ministeriöltä avustusta liikuntakeskuksen laajennukseen ja remontointiin. Päätös avustuksen tulee huhtikuun lopussa. Liikuntakeskus palvelee oman kunnan ja lähiseutujen asukkaita viitenä päivänä viikossa maanantaista perjantaihin. Tämän lisäksi uimahalli on auki sunnuntaisin kerran kuussa. Kuntosalille pääsee avainkortilla ympäri vuoden. Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi järjestää vesivoimistelua, kuntosaliryhmiä ja spinniryhmiä kysynnän mukaan ja tekee aktiivisesti yhteistyötä mm. Vetelin Naisvoimistelijoiden kanssa. Terveystoimintapalveluja ostetaan yksityiseltä yritykseltä. Liikuntakeskuksen palveluilla pyritään vaikuttamaan ennaltaehkäisevästi mm. SOITE:n tarpeisiin. Harmaakivellä sijaitsevat kunnan nuorisotilat ovat auki kahdesti viikossa. Torstaisin tilat ovat auki alakouluikäisille ja sitä vanhemmille nuorille kahden tunnin ajan ja perjantaisin yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille kahden ja puolen tunnin ajan. Vetelin kunta myöntää avustuksia liikuntajärjestöille 16.000 € ja nuorisojärjestöille 4.000 €. Talousarvioon on varattu kunnan avustusta 4H-toiminnanjohtajan palkkaan 8.645 €. Vapaa-aikasihteeri järjestää yhdessä nuorisovaltuuston ja oppilaskunnan kanssa nuoret ja päättäjät kohtaamisen vuoden 2019 aikana.

Mittarit

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Nuorisopalvelut €/nuori	68,06	85,00		85,00	67,16	-17,84
Liikuntapalvelut €/asukas	109,58	106,35		106,35	108,33	1,98
Liikuntakeskus €/asukas	88,96	86,00		86,00	89,35	3,35
Uimahalli/kävijämäärä	22 535	24 000		24 000	22 259	-1 741
Kahvion netto	5 109	6 000		6 000	9 919	3 919
Nuorisotilojen kävijämäärä	1 040	1 900		1 900	1 897	-3
Kuntolaatikoiden käyttäjät	7 845	7 000		7 000	6 936	-64

Toteutuma 31.12.2019

Liikuntakeskus oli auki viitenä päivänä viikossa, sekä kerran kuussa sunnuntaisin. Ohjattuja kuntosaliryhmiä järjestettiin kolmelle. Kuntosalilla tehtiin vuoden aikana 10364 eri liikuntasuoritusta. 5-vuotiaille järjestettiin ilmainen uimakoulu toukokuussa (varhaiskasvatus vastasi kustannuksista) sekä kesäkuussa kaksi avointa maksullista uimakoulua. 4-5-vuotiaille lapsille pidettiin talvi- ja syyslomalla vesipeuhula. Aikuisille järjestettiin 2 kertaa uinnin tekniikkakurssi. Ohjattuja vesivoimisteluryhmiä oli 8, joissa kävi vuoden aikana yhteensä 3989 henkilöä. Säännöllisten ryhmien lisäksi oli muutamia satunnaisia vesijumppatilauksia. Vetelin kunta tarjosi veteliläisille eläkeläisille kahden vesijumpan ja yhden kuntosaliryhmän ohjauksen. Avoimia spinniryhmiä oli keväällä yksi ja syksyllä kaksi sekä kolmas ostopalveluna yritykselle.

AVI:n paikallisen harrastustoiminnan hankeavustuksen avulla järjestettiin nuorille mopopaja kolme kertaa viikossa, showtanssia kolmelle eri ryhmälle sekä keväällä pistooliammuntakerho, slime- ja luistelukerho. Veteli-Kaustinen pyöräilymaaottelu toteutettiin perinteisten hiihto-, pyöräily- ja kävelykampanjoiden lisäksi. Kunta osti terveysliikuntaryhmäpalvelut yksityiseltä palvelun tuottajalta. Eri-laisia tapahtumia ja retkiä järjestettiin yhteistyössä seurojen, järjestöjen ja naapurikuntien kanssa. Näitä olivat mm. Puusaaren patikointi, vesidiscot, ja seutukunnallinen piirustuskilpailu.

Nuorisotilat olivat keskiviikkoisin ja torstaisin kaikille nuorille ja perjantaisin yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille. Keväällä pidettiin nuorisotiloissa Nuoret ja päättäjät tapaaminen. Nuorisovaltuustossa oli mukana keväällä 11 nuorta. Nuorisovaltuuston jäsenet olivat mukana järjestämässä Veteli goes lomalle tapahtumaa sekä Vetelin kesämarkkinoita. Etsivä nuorisotyötä tehdään onnistuneesti yhteistyössä Vetelin, Halsuan ja Kaustisen yhteistyöllä.

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	432 740	539 637	0	539 637	479 482	-60 155
Toimintakulut	-6 238 865	-6 158 844	-120 000	-6 278 844	-6 108 379	170 465
Toimintakate	-5 806 125	-5 619 207	-120 000	-5 739 207	-5 628 897	110 310

Suunn. mukaiset poistot   -42 168   -37 363   0   -37 363   -35 522

KANSALAIPOISTO

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	143 704	162 298		162 298	162 188	-110
Toimintakulut	-417 464	-440 791		-440 791	-433 425	7 366
Toimintakate	-273 759	-278 493	0	-278 493	-271 237	7 256

Toiminta

Opisto toimii Halsuan, Kaustisen, Perhon ja Vetelin kuntien alueella. Opiston toimintaa johtaa ja kehittää johtokunta, joka koostuu em. kuntien edustajista. Vakituiseen henkilökuntaan kuuluvat rehtori, kanslisti, musiikinopettaja ja tekstiilityönopettaja, lisäksi opistolla on täytettynä yhteinen musiikinopettajan virka yhdessä Perhon kunnan kanssa ja määräaikaisesti 50 - 60 tuntiopettajaa. Opisto julkaisee vuosittain koteihin jaettavan opinto-ohjelman.

Tavoitteet

Tavoitteena on järjestää 6 500 opetustuntia. Opetus ajoitetaan kevätlukukaudella 13 ja syyslukukaudella 11 työviikolle. Toiminnalla halutaan edistää maaseudun elävyyttä tarjoamalla erikäisille kuntalaisille monipuolisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia. Vuoden 2019 aikana toiminnan arvioinnin kohteena ovat kielten ja kädentaitojen opetus sekä asiakaspalvelu. Opistossa valmistaudutaan Perhonjokilaakson kansalaisopiston 50-vuotisjuhlavuoteen, jota vietetään vuonna 2020. Talousarviossa ennakoidaan valtionosuustuottoja 240 000 €, kurssimaksutuottoja 56 000 € ja opintoseveliauvustusta 4 000 €. Vetelin kunnan osuus hallintokuluista on arviolta 2 607 €. Kunnille maksuosuutta ennakoidaan jäävän 135 108 €, joka jakaantuu kuntien kesken seuraavasti: Halsua 13 514 €, Kaustinen 50 000 €, Perho 33 784 € ja Veteli 40 445 €.

Mittarit

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Opiskelijat	2940	2800		2800	3052	252
€/kuntalainen	9,45	11,69		11,69	10,98	-1
Kurssimaksut	60 908	56 000		56 000	60751	4751
Opetustunnit:						
Halsua	700	650		650	732	82
Kaustinen	2439	2405		2 405	2579	174
Perho	1570	1625		1 625	1525	-100
Veteli	1868	1820		1 820	1695	-125
Yht. tunnit	6577	6500	0	6500	6531	31

Toteutuma 31.12.2019

Perhonjokilaakson kansalaisopisto järjesti 6531 opetustuntia, joista valtionosuuteen oikeuttavia tunteja oli 4986. Opiston kursseille osallistui kaikkiaan 3052, joista naisia oli 76 %. Valtionosuutta opisto sai 240 577 € ja opetushallitus myönsi opintoseteliavustusta 2500 €. Kurssimaksutuloja kertyi 60 751 € ja Vetelin kunnan osuus hallintokuluista oli 2677 €.

Kuntien maksettavaksi jäi yhteensä 126 920 €, joka jakautui toteutuneiden opetustuntien suhteessa seuraavasti: Halsua 14 225 €, Kaustinen 50 119 €, Perho 29 636 € ja Veteli 32 940 €.

Toteutuneet opetustunnit kunnittain:

- Halsua 732 t: kädentaidot 227 t, musiikki 218 t, liikunta 164 t, kuvataiteet ja muotoilu 72 t, esittävä taide ja kirjallisuus 48 t, kotitalous 3 t.
- Kaustinen 2579 t: musiikki 1201 t liikunta 528 t, käden taidot 402 t, kielet 236 t, esittävä taide ja kirjallisuus 171 t, kotitalous 26 t ja tietotekniikka 15 t.
- Perho 1525 t: musiikki 836 t, käden taidot 369 t, liikunta 157 t, kuvataiteet ja muotoilu 120 t, esittävä taide ja kirjallisuus 22 t, kotitalous 11 t, psykologia ja kasvatus 10 t.
- Veteli 1695 t: musiikki 975 t, käden taidot 183 t, liikunta 139 t, kielet 144 t, kuvataiteet ja muotoilu 122 t, esittävä taide ja kirjallisuus 104 t, kotitalous 16 t, historia, yhteiskunta ja talous 12 t.

Oman toiminnan arvioinnin osalta vuonna 2019 arvioitiin opiskelijatytyväisyyttä musiikin ja kielten opetukseen.

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖ

TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEKNINEN HALLINTO

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	19 276	26 100		26 100	30 129	4 029
Toimintakulut	-528 898	-629 691		-629 691	-557 518	72 173
Toimintakate	-509 622	-552 591	0	-603 591	-527 388	76 203

Suunn. mukaiset poistot   -18 254   -27233   -27233   -26154

Toiminta

Hallinnon tehtävänä on valmistella ja hoitaa kiinteistö-, ravitsemus- ja puhtaanapitopalveluihin sekä tilapalveluihin liittyviä yhteisiä asioita, liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä maa- ja metsätilojen rakennuttamis- ja kunnossapitotehtävät, kunnan keskitetty kartta-aineiston ja osoiterekisterin ylläpito sekä hoitaa teknisen lautakunnan kokouksiin liittyvät asiat. Koy Veteliraitin toimitusjohtaja/kiinteistöpäällikkö käyttää 50 % työajasta kiinteistöjen tehtäviin ja määrärahat on sen mukaisesti varattu talousarvioon.

Investointihankkeiden rakennuttajatehtävät hoidetaan teknisen toimen hallinnossa, valvontatehtäviin hankitaan tarvittaessa erillistä henkilöstöä tai ulkopuolista valvontaa.

Tavoitteet

Teknisen hallinnon tavoitteena on tuottaa ja järjestää tekniset palvelut tehokkaasti, taloudellisesti ja kilpailukykyisesti sekä omana toimintana että valikoidusti ostopalveluina sekä toimivien ja tehokkaiden tukipalveluiden tuottaminen.

Toteutuma 31.12.2019

Tekninen lautakunta on pitänyt 8 kokousta ja käsitellyt 57 asiaa. Teknisen hallinnon palkkamenoista osa on siirretty investointikohteisiin. Kiinteistöpäällikkö aloitti 1.5.2019 alkaen ja toimintakulut toteutuivat alle talousarvion (92,3 %)

RAKENNUSVALVONTA (määrärahat sisältyvät teknisen hallinnon kohtaan)

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	11 341	12 000		12 000	18 448	6 448
Toimintakulut	-28 631	-30 573		-30 573	-27 660	2 913
Toimintakate	-17 289	-18 573	0	-18 573	-9 212	9 361

Suunn. mukaiset poistot

-77

-925

Toiminta

Rakennusvalvonta edistää, opastaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä. Sen tehtävänä on ohjata ja neuvoa rakentajia sekä hoitaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset lupa-asiat ja tarkastukset.

Kaustisen ja Vetelin yhteisen rakennustarkastajan työajasta käytetään noin 25 % Vetelin rakennusvalvonnan ja maankäytön suunnittelun tehtävien hoitamiseen. Palkkakulut on jaettu tämän perusteella. Rakennusvalvonnan katselmusten hoitoon oli varattu teknisessä toimessa 15 % rakennusmestarin palkasta. Vuonna 2020 rakennusvalvonnan katselmuksia hoitavat tekninen johtaja ja kiinteistöpäällikkö, joiden työajasta käytetään 15 % rakennusvalvonnan tehtäviin ja määrärahat on sen mukaisesti varattu talousarvioon.

Tavoitteet

Rakennusvalvonnan yleisenä tavoitteena pidetään laadukasta rakentamista. Asiakaspalvelu pidetään joustavana ja nopeana. Rakennustarkastajan myönnettävissä olevat luvat tulee käsitellä 21 vuorokaudessa. Tarkastukset tehdään 14 päivän kuluessa asiakkaan yhteydenotosta, kiireelliset katselmuksia tehdään välittömästi.

Toteutuma 31.12.2019

Rakennusvalvonta on käsitellyt 58 lupaa, joista 28 kpl on ollut rakennuslupia, 20 kpl toimenpidelupia ja 10 maisematyölupaa. Luvitettuja omakotitaloja on ollut 3 kpl ja luvitettu kerrosalaneliömäärä on ollut 2969 ke m2. Rakennusvalvonnan toimintatuotot toteutuivat selvästi yli talousarvion.

PELASTUSTOIMINTA (määrärahat sisältyvät teknisen hallinnon kohtaan)

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot				0	0	0
Toimintakulut	-308 742	-364 710		-364 710	-305 364	59 346
Toimintakate	-308 742	-364 710	0	-364 710	-305 364	59 346

Suunn. mukaiset poistot   -18100   -18100   -18100   -15171

Tavoitteet

Palotoimi hoidetaan alueellisen pelastuslaitoksen toimesta Kokkolan kaupungin pelastuslautakunnan alaisuudessa.

LIIKENNEVÄYLÄT

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	1 539			0	190	190
Toimintakulut	-117 623	-133 493		-133 493	-144 542	-11 049
Toimintakate	-116 084	-133 493	0	-133 493	-144 353	-10 860

Suunn. mukaiset poistot   -101 909   -118 144   -118 144   -119 983

Toiminta

Asemakaava-alueella olevien katujen, kunnan omistamien tie- ja katuvalojen ja asemakaava-alueella olevien avo-ojien kunnossapito ja asemakaava-alueelta tulevien vesien poisjohtaminen sekä yksityisteiden kunnossapidon ja perusparantamisen avustaminen. Asemakaavateitä on yhteensä 16,407 km ja kevyen liikenteen väyliä 3,66 km. Yksityisteiden kesäkunnossapitoavustuksiin on varattu 25.000 € vuodelle 2019. Katujen ja yksityisteiden talviaurauksesta on pyydetty tarjoukset vuosille 2018–2020. Talousarvioon ei ole varattu määrärahoja yksityisteiden perusparantamiseen. Uusia katuvaloja on asennettu puukorven alueelle ja Hanniniementielle sekä Kynkkäyspolulle. Latuvaloja on vaihdettu energiaa säästäviin. Laaksotörmäntietä on jatkettu uusille tonteille ja Kivihiypäntie sai kokonaisuudessaan päällysteen.

Tavoitteet

Kadut ja yksityistiet hoidetaan teknisen lautakunnan määrittelemän kunnossapitoluokan III tavoitetaso mukaisesti. Kunta vastaa katujen ja yksityisteiden lumen aurauksesta. Tie- ja katuvalojen rikkoutuneet lamput vaihdetaan syksyn aikana. Kesäkunnossapitoavustukset myönnetään yksityisteiden kunnossapitoon.

Toteutuma 31.12.2019

Leikkikenttien ja puistojen hoitotyöt on hoidettu pääosin kesätyöntekijöiden toimesta. Leikkikenttäkalusteita on uusittu päiväkodille ja Tunkkarille. Torpan ja keskusurheilukentän, pesäpallokenttien kesäkunnossapito sekä keskustan, Patanan ja Tunkkarin koulujen jääkiekkokaukalojen kunnossapito on hoidettu kunnan toimesta. Keskustan ladut on hoidettu pääosin latukoneella. Kylillä valaistujen latujen ja muiden latureittien kunnossapidosta ovat huolehtineet kylätoimikunnat ja yhdistykset. Ahon uimarannalle on tehty isompia kunnostustöitä ja samoin Karjalankosken uimaranta on kunnossapidetty kunnan toimesta. Toimintakulut ovat toteutuneet hieman yli talousarvion (107,6 %).

MAA- JA METSÄTILAT

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	47 962	48 748		48 748	79 015	30 267
Toimintakulut	-7 581	-8 160		-8 160	-19 672	-11 512
Toimintakate	40 382	40 588	0	40 588	59 342	18 754

Suunn. mukaiset poistot

Toiminta

Metsätaloussuunnitelma on päivitetty vuonna 2012. Tätä suunnitelmaa pidetään MHY:n toimesta jatkuvasti ajan tasalla. Metsämaata on 406,6 ha, kitumaata 74,1 ha, joutomaata 205,8 ha ja muuta maata 61,1 ha yhteensä 747,6 ha. Vuokrattuja peltoalueita on yhteensä 15,94 hehtaaria. Peltoalueista on pyydetty tarjoukset keväällä 2019 ja vuokrasopimukset ovat voimassa pääosin 31.12.2022 saakka.

Tavoitteet

Metsätaloussuunnitelman mukaisesti tavoitteena on kestävä puuntuotanto ja tasaiset hakkutulot. Pelto- ja tonttialueiden vuokraus ja kunnossapito siten, että alueet ovat siistejä ja asutun näköisiä.

Toteutuma 31.12.2019

Maa- ja metsätilojen osalta toimintatuotot ovat toteutuneet yli talousarvion koska edellisvuoden metsäkaupat toteutuivat vuonna 2019. (145,1 %) Toimintakulut ovat pienemmät kuin talousarviossa. Peltoalueiden vuokrasopimukset ovat pääosin voimassa vuoden 2022 saakka.

TOIMITILA- JA VUOKRAUSPALVELUT

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	2 587 899	2 586 405		2 586 405	2 575 757	-10 648
Toimintakulut	-1 916 069	-1 898 891		-1 898 891	-1 746 415	152 476
Toimintakate	671 830	687 514	0	687 514	829 342	141 828

Suun. mukaiset poistot   -823 560   -793 002   -793 002   -805 194

Toiminta

Kunnan omistamien kiinteistöjen hallinnointi ja kunnossapito. Kiinteistöillä on ympärivuorokautinen päivystys, päivystys hoidetaan teknisen toimen työntekijöiden toimesta. Kunta myy talonmiespalveluita Koy Vetelinraitille. Energiayhtiölle myytävistä palveluista sekä Koy Vetelinraitille myytävistä kiinteistönhuoltopalveluista on arvioitu saatavan kunnalle tuloja noin 55 000 euroa vuodessa. Taloussuunnitelmassa ei ole huomioitu sote-kiinteistöjen siirtoa maakuntahallinnolle.

Tavoitteet

Tavoitteena on kaikkien kiinteistöjen käyttöasteen nostaminen. Tämä edellyttää asiakaslähtöistä ajattelua kiinteistöjen hallinnoinnissa.

Toteutuma 31.12.2019

Vetelin kuntaan valittiin kiinteistöpäällikkö, joka aloitti 1.5.2019 toiminnan kiinteistöjen kokonaisvaltaisesta hallinnasta. Vetelin kunnassa siirryttiin vuoden 2020 alussa sähköiseen kiinteistöhallintajärjestelmä (Flatcoon). Toimitila- ja vuokrauspalvelujen toimintakulut jäivät alle talousarvion (78,9 %)

ASUMINEN

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	62 295	64 041		64 041	67 177	3 136
Toimintakulut	-74 819	-66 859		-66 859	-67 961	-1 102
Toimintakate	-12 524	-2 818	0	-2 818	-785	2 033

Toiminta

Asuntotoimessa huolehditaan olemassa olevan asuntokannan kunnosta ja korjaustoimenpiteistä sekä asukasvalintojen tekemisestä. Asuntosihteri toimii kunnan asuntoviranomaisena. Koy Vetelinraitin toimitusjohtaja/kiinteistöpäällikkö vastaa kunnan asuntojen kunnossapidosta.

Tavoitteet

Asuntotoimen päätavoitteena on tuottaa riittävästi monipuolisia asumisvaihtoehtoja eri kuntalaisille. Tämä edellyttää olemassa olevan asuntokannan pitämistä tasolla, jotta myös vanhemmat asunnot saadaan pidettyä asutettuina sekä uusien asuntojen rakentamista keskeisille paikoille tarpeen mukaan.

RUOKAHUOLTO

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	1 377 712	1 315 746		1 315 746	1 351 498	35 752
Toimintakulut	-1 346 050	-1 313 718		-1 313 718	-1 407 743	-94 025
Toimintakate	31 662	2 028	0	2 028	-56 246	-58 274

Toiminta

Ruoanvalmistus tapahtuu Vetelin kunnassa kahdessa eri keittiössä. Tunkkarin valmistuskeittiö vastaa vanhustenhuollon (TK:n osastot, Kuusikoti sekä Harjukoti) sekä Soiten kotiaterioitten valmistuksesta koko maakunnan alueelle. Keskuskoulun keittiöllä valmistetaan koulujen ja päivähoidon ateriat.

Tavoitteet

Tavoitteena on kehittää kumpaakin keittiötä ja niiden toimintoja sekä henkilöstön jaksamista ja hyvinvointia. Tavoitteena on myös vähentää ruokahuollon varahenkilöstötilannetta.

Mittarit

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Koulukeskus €/ateria		3,75		3,75	3,74	-0,01
Lasten päivähoito €/ateria		4		4	4,48	0,48

Toteutuma 31.12.2019

Vetelin kunnan ruokahuollossa valmistettiin yhteensä mm 78 862 koululounasta, päivähoitoon 22 928 ateriapakettia ja 54 485 kotiateriaa vanhuksille kotiin kuljetettavaksi. Sen lisäksi huolehdittiin päivittäisestä ruokahuollosta 24 paikkaisessa terveyskeskuksessa, 45 paikkaisessa Harjukodin vanhustenhoitolaitoksessa sekä 6 paikkaisen Kuusikodin asumisyksikössä.

Haasteita oli edelleen työvoiman saatavuudessa. Työvoimakustannukset nousivat arvioitua korkeammiksi pitkien sairauspoissaolojen ja vuokratyövoiman käytön vuoksi. Elintarvikkeiden kustannuksissa arvioitua korkeammissa kustannuksissa näkyy myös turvautuminen haastavissa työvoimatilanteissa normaalia kalliimpiin, valmiisiin ratkaisuihin (käyttö 103,5%).

Kotiateriapakettien keskimääräiseksi hinnaksi 7,83 euroa. Viime vuoden keskihinta oli 8,69 euroa. Toiminnan alkuhankintojen jälkeen ja toimintaa uudelleen järjestämällä sekä tuotantomäärien noustessa hintoja on pystytty tältä osin laskemaan ko. kustannuspaikalla.

Aterioiden hintoja päivitetään vuoden 2020 alusta kaikissa ruokahuollon tarjoamien aterioiden sunteen kustannusperusteisesti.

MAANKÄYTTÖ (Määrärahat sisältyvät tekninen hallinto kohtaan)

Määrärahat

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot				0	0	0
Toimintakulut	-56 738	-51 000		-51 000	-53 392	-2 392
Toimintakate	-56 738	-51 000	0	-51 000	-53 392	-2 392

Tavoitteet

Kuntastrategiassa on asetettu kaavoitukselle yksi keskeinen tavoite: Keskustan alueen kaavojen kehittäminen.

Toiminta

Maankäytön suunnittelulla varaudutaan siihen, että kunnassa on tarjolla kysyntää vastaavia tontteja sekä asumiseen että teollisuuden ja liikerakentamisen tarpeisiin. Suunnittelun tärkeä lähtökohta on sijoittaa toiminnot siten, että asukkaiden, toiminnanharjoittajien sekä kunnan intressit voitaisiin huomioida.

Suunnittelussa tulee selvittää kunnallistekniikan ja liikenteen sekä mahdollisten kuljetuspalveluiden vaatimat taloudelliset resurssit. Vetelin keskustan yleiskaavan pohjatyö ja luonnos on laadittu vuoden 2019 aikana.

Kaavoituksen tavoitteena on laatia osayleiskaava oikeusvaikutteisena ohjaamaan asemakaavoi-
tusta sekä muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Keskeisenä lähtökohtana suunnittelussa huomioidaan maakuntakaava, alueelle aiemmin laaditut yleis- ja asemakaavat, kyläalueille ominaiset perinteiset rakentamisalueet sekä arvokkaat maisema-, kulttuuri- ja luontoarvot. Kaavalla tavoitellaan kaavapoikkeamien ja suunnittelutarveratkaisujen tarpeen vähentämistä ohjaamalla kattavasti rakentamista ja rantarakentamista esimerkiksi siten, että osalla aluetta kunta voi suoraan myöntää rakennusluvat laadittavan kaavan perusteella (MRL 44 § ja 72 §). Lisäksi kaavalla huomioidaan alueen virkistys- ja ulkoiluverkoston säilyminen.

Toteutuma 31.12.2019

Vetelin keskustan yleiskaavaa on laadittu vuoden 2019 aikana. Keskustan alueen asemakaavaa on myös tarkistettu kortteleiden 65, 171 ja 174 osalta. Maankäytön toteuma ylittää vähäisessä määrin budjetoidun. Arvio on, että vuonna 2020 kustannukset vähenevät.

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	4 661 917	4 042 240	0	4 042 240	4 103 765	61 525
Toimintakulut	-4 422 024	-4 147 101	0	-4 147 101	-4 049 586	97 515
Toimintakate	239 892	-104 861	0	-104 861	54 179	159 040

Suunn. mukaiset poistot	-1 154 712	-993 221	0	-993 221	-1 000 306	
-------------------------	------------	----------	---	----------	------------	--

6.2 Investointien toteutuma

KUNNANHALLITUS

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-2 115 325	-170 000	-295 000	-465 000	-417 394
Tulot		1 958 158				139 634
Netto		-157 166	-170 000	-295 000	-465 000	-277 760
Maa- ja vesialueet osto ja tasauskulut lainhuudon jälkeen				20 000	20 000	-19 265
Maa- ja vesialueet myynti						10 325
Rakennusten osto/myynti						129 309
Käyttöomaisuus arvopaperit				295 000	295 000	-295 800
Kiinteistöselvityksen jatkaminen			80 000		80 000	-60 341
<i>Muut pitkävaikutteiset menot 2-5 v. Kiinteistöselvitys poistetaan 20 vuodessa, koska selvitys mahdollisesti lisää kiinteistöveroja tulevaisuudessa</i>						
Taidehankinta			15 000		15 000	-15 000
<i>Ei poistoja</i>						
ICT-investoinnit						
- ICT-hankinnat (kunnanviraston PC-tietokoneet 5 kpl ja videoneuvottelu)			10 000		10 000	-1 101
<i>ATK-laitteet kuluksi 3 vuoden aikana poistoina/v.</i>						
- taloushallinto-ohjelmiston päivittäminen ja moniyrittäjäversion hankkimine			20 000		20 000	-21 622
- henkilöstöhallinnon ohjelmistojen päivittäminen (verkkopalkka, HR-työpöytä)			45 000		45 000	-5 367
<i>Muihin pitkävaikutteisiin menoihin sis. atk-ohjelmistot poistetaan 2-5 vuoden aikana. Perusteena poistoajan ylärajan käytölle tämän hankinnan osalta on, että taloushallinnon ohjelmistot ovat pitkäikäisiä ja niitä uusitaan yleensä 10-15 vuoden välein.</i>						

Kunnanhallituksen investointien toteutuma 31.12.2019

Kiinteistöselvitystä on jatkettiin vuoden 2019 aikana. Kaikki kunnan alueella sijaitsevat kiinteistöt saatiin mitattua ja kerättyä aineistoa muokattiin eri rekistereihin ajettavaksi. Muokkaustyötä jäi vielä vuoden 2020 puolelle. Kunta osti syksyllä Passelin liikekiinteistöä hallinneen yhtiön osakkeet, rakennukseen liittyneen kiinteistön sekä irtaimiston ja muutti yhtiön nimeksi Kiinteistö Oy Vetelin Liikekiinteistöt. Paikalliselta taiteilijalta on hankittu kaksi taideteosta ja ne maksetaan kahdessa erässä. Taloushallinto-ohjelmisto on päivitetty ja verkkopalkka on otettu käyttöön syyskuussa 2019. Henkilöstöhallinnon HR-työpöytää ei hankittu vuoden 2019 aikana, koska hankinnassa pyrittiin yhteistyöhön naapurikuntien kanssa. Palkanlaskentaohjelman ohjelmatoimittaja irtisanoi ohjelman sopimuksen päättymään vuoden 2020 loppupuolella, joten HR-työpöydän hankinta siirtyy myös vuodelta 2020.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-25 846	-56 500	0	-56 500	-56 035
Tulot						
Netto		-25 846	-56 500	0	-56 500	-56 035
Perusopetuksen koulujen oppimisympäristöjen ja välineistön uudistaminen						
* Tunkkarin koulu			10 000		10 000	-11 507
* Keskuskoulu, alakoulu			15 000		15 000	-16 888
Perusopetuksen ICT-välineiden päivittäminen						
* Tunkkarin koulu			11 500		11 500	-10 984
* Keskuskoulu, alakoulu			20 000		20 000	-16 656
* Yläkoulu						
<i>Muihin pitkävaikutteisiin menoihin sis. atk-ohjelmistot kuluksi 2 - 5 vuoden aikana poistoina/v. Erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta.</i>						
<i>Muut laitteet ja kalusteet menojäännöspoisto 40%/v</i>						

Sivistyslautakunnan investointien toteutuma 31.12.2019

Tunkkarin koululle ja Keskuskoululle on tehty kalustohankinnat talousarviosuunnitelman mukaisesti. Koulujen ict-hankinnat on toteutettu talousarviosuunnitelman mukaisesti.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tievalot

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-76 221	-60 000	0	-60 000	-47 521
Tulot						
Netto		-76 221	-60 000	0	-60 000	-47 521
Tievalojen valaisimien vaihto energiaa säästäviin			30 000		30 000	-20 497
Puukorven alueen katuvalojen rakentaminen			20 000		20 000	-15 138
Hanniniementien ja Kynkkäyspolun katuvalojen rakentaminen <i>Tievalojen poisto 20 % menojäännöksestä/v</i>			10 000		10 000	-11 886

Katujen rakentaminen

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-114 305	-160 000	0	-160 000	-35 073
Tulot						
Netto		-114 305	-160 000	0	-160 000	-35 073
Laaksotörmäntien suunnittelu ja rakentaminen			80 000		80 000	-31 184
Knaappilantien suunnittelu ja rakentaminen <i>Katujen poisto 15 % menojäännöksestä/v</i>			80 000		80 000	-3 890

Katujen päällystäminen

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-42 349	-50 000	0	-50 000	-41 669
Tulot						
Netto		-42 349	-50 000	0	-50 000	-41 669
Katujen päällystäminen <i>Katujen poisto 15 % menojäännöksestä/v</i>			50 000		50 000	-41 669

Vesilaitos (toiminta yhtiöitetty 31.12.2018)

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-56 025				
Tulot		2 143				
Netto		-53 882				

Viemärlaitos (toiminta yhtiöitetty 31.12.2018)

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-27 293				
Tulot		3 345				
Netto		-23 948				

Asunnot ja asuntolat

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-28 223	-10 000	0	-10 000	0
Tulot						
Netto		-28 223	-10 000	0	-10 000	0
Asuntojen ja asuntoloiden peruskorjaus			10 000		10 000	

*Nettokustannukset lisätään ko. kiinteistön osalta jäljellä olevaan poistopohjaan ja poistetaan hyväksytyin poistosuun. mukaan
Asuinrakennusten osalta poistoaika 30v*

Teollisuushallit ja toimitilat

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-11 243	-45 000	0	-45 000	-13 185
Tulot						
Netto		-11 243	-45 000	0	-45 000	-13 185

Teollisuushallien ja toimitilojen muutostyöt

Metsäkoulun pihan päällystys

Nettokustannukset lisätään ko. kiinteistön osalta jäljellä olevaan poistopohjaan ja poistetaan hyväksytyin poistosuun. mukaan

Teollisuushallien osalta poistoaika 20v

Hallinto- ja laitosrakennukset

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-448 525	-2 297 000	0	-2 297 000	-233 983
Tulot		89 280	500 000	0	500 000	0
Netto		-359 245	-1 797 000	0	-1 797 000	-233 983

Hotellin peruskorjaus

Nettokustannukset lisätään jäljellä olevaan poistopohjaan ja poisto hyväksytyin suunnitelman mukaan 31.8.2042 mennessä.

Keskuskoulu, keittiön tarjoilulinjaston uusiminen

Terveyskeskus, tehojäähdytyskaappi

Muut kiinteät rakenteet ja laitteet mj-poisto20%

Keskuskoulu, äänentoistolaitteiden ja kellojärjestelmän uusiminen

Tietolan liikuntasalin lattian uusiminen, 260 m2

Koulukeskuksen pihan kehittäminen

Päiväkoti ja Lemmenranta, pihakalusteiden hankinta

Muut kiinteät rakenteet ja laitteet osalta mj-poisto20%, kiinteistöön kohdistuva ko. rak.poistosuunnitelman mukaisesti

Tunkkarin koulu, varapoistumistien rakentaminen, kierreportaat ja ulko-o

Kiinteistöjen korjaukset

Nettokustannukset lisätään jäljellä olevaan poistopohjaan ja poisto ko. rak.poistosuunnitelman mukaisesti

Kunnanviraston lattiakorjaus

Kuusikodin sprinklerointi

Harjukodin sisäilmakorjaukset

Liikuntakeskuksen saneeraus ja muutostyöt

Kiinteistön taloudellinen käyttöikä pitenee, poisto valmistuttuaan 25 vuodessa.

Keilahallin suun. ja rakentaminen

Suunnitelmiin pohjautuvan rakennustyyppin poisto-aika 30 v. valmistumisesta.

Tulot

Avustukset liikuntapaikkarakentamiseen

Pelastustoimi

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot			-15 000	0	-15 000	-14 707
Tulot						
Netto		0	-15 000	0	-15 000	-14 707

Paineilmalaitteiden uusiminen

Mönkijän uusiminen

Miehistöauton uusiminen

Muihin pitkävaikutteisiin menoihin sis. kuluksi 2 - 5 vuoden aikana poistoina/v. Erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta.

Tulot

Vesistöjen kunnostus ja ympäristöhoitotyöt

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot			-10 000	0	-10 000	0
Tulot						
Netto		0	-10 000	0	-10 000	0
Haapajärven kunnostus			10 000		10 000	

Menojäännöspoisto 20 %.

Muut investoinnit

	Hankkeen kustannus arvio	TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-161 191	-94 000	0	-94 000	-63 970
Tulot		17 084				0
Netto		-144 107	-94 000	0	-94 000	-63 970
Leikkikenttäkalusteiden hankinta Tunkkarin asuntoalueelle leikkipuistoon			10 000		10 000	-11 301

Menojäännöspoisto 20%

Ahon uimaranta, myyntikojun, grillikodan, wc:n ja aidan uusiminen 20 000 20 000 -14 662
Kiinteät rakenteet ja laitteet: kadut, tiet, torit, puistot: menojäännöspoisto 15% (poiketaan alarajasta kohde painottuu maarakentamiseen)

Latuvalojen valaisimien uusiminen energiaa säästäviin 20 000 20 000 -12 484
Ulkovalaistuslaitteet menojäännöspoisto 20 %

Alikulkutunnelin rakentaminen, suunnittelu 20 000 20 000
Muut maa- ja vesirakenteet menojäännöspoisto 20%

Keskusurheilukentän kastelulaitteiden uusiminen 12 000 12 000 -11 336
Muut liikkuvat työkoneet menojäännöspoisto 30%

Uuden/käytetyn perälevyn, polannekoneen ja keräävän harjaukseen h: 12 000 12 000 -13 606
Menojäännöspoisto 20 %

Frisbee-golfradan rakentaminen -581

Tulot

TEKNISEN LAUTAKUNNAN INVESTOINNIT YHTEENSÄ

		TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-965 373	-2 741 000	0	-2 741 000	-450 108
Tulot		111 851	500 000	0	500 000	0
Netto		-853 522	-2 241 000	0	-2 241 000	-450 108

Teknisen lautakunnan investointien toteutuma 31.12.2019

Teknisen lautakunnan investoinnit ovat edistyneet teknisen lautakunnan työohjelman mukaisesti. Tietolan liikuntasaliin on rakennettu yhdistelmäjoustava, saumaton sandwich-rakenteinen massalattia. Hotellin kokoustiloja, wc tiloja sekä jäähdystystä on uusittu. Keskuskoulun kellojärjestelmän sekä äänentoiston uusiminen on osittain siirtynyt vuoden 2020 puolelle. Samoin Tunkkarin koulun varapoistumistien kustannukset on osittain siirtyneet vuoden 2020 puolelle. Ruokahuollossa on uusittu raepatapesuri, koulun tarjoilulinjasto sekä tasojakelinvaunu. Tekninen toimi on jatkanut tievalaisinten vaihtoa energiaa säästäviin. Myös uusia katuvaloja on asennettu puukorven alueelle ja Hanniementielle sekä Kynkkäyspolulle. Latuvaloja on vaihdettu energiaa säästäviin. Laaksotörmäntien ja Knaappilantien katusuunnitelmat on hyväksytty ja Laaksotörmäntie on rakennettu uusille tonteille, tien viimeistelytyöt siirtyi vuoden 2020 puolelle sekä Kivihyppäntie sai kokonaisuudessaan päällysteen. Metsäkoulun piha on saanut päällysteen. Leikkikenttävarusteita on hankittu Päiväkotiin ja Tunkkarille. Uimapaikkoja on kehitetty uusimalla Ahon uimarannalle grillikota ym. Keskusurheilukentälle on hankittu kastelulaite ja traktorin varusteita on hankittu. Taloussuunnitelman mukaisen liikuntakeskuksen saneeraus ja muutostyö on syksyn talousarvion käsittelyn yhteydessä muutettu rakennuksen välttämättömiin kunnossapitotoimiin sekä kuntosalin suunnitteluun.

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

		TP 2018	TA 2019	TA muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019
Menot		-3 106 544	-2 967 500	-295 000	-3 262 500	-923 538
Tulot		2 070 010	500 000	0	500 000	139 634
Netto		-1 036 534	-2 467 500	-295 000	-2 762 500	-783 904

6.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot	3 194 501	0	3 194 501	3 405 526	211 025
Myyntituotot	1 262 372	0	1 262 372	1 358 267	95 895
Maksutuotot	323 500	0	323 500	337 042	13 542
Tuet ja avustukset	164 851	0	164 851	187 068	22 217
Muut toimintatuotot	1 443 778	0	1 443 778	1 523 149	79 371
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-22 913 799	-659 372	-23 573 171	-23 119 423	453 748
Henkilöstömenot	-6 110 159	-120 000	-6 230 159	-6 163 361	66 798
Palvelujen ostot	-14 785 125	-539 372	-15 324 497	-14 952 540	371 957
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 597 558		-1 597 558	-1 571 413	26 145
Avustukset	-269 374		-269 374	-278 281	-8 907
Muut toimintakulut	-151 583		-151 583	-153 829	-2 246
Toimintakate	-19 719 298	-659 372	-20 378 670	-19 713 898	664 772
Verotulot	10 642 000	-497 000	10 145 000	10 183 666	38 666
Valtionosuudet	9 664 504	138 931	9 803 435	9 816 195	12 760
Rahoitustuotot ja -kulut	-22 600		22 400	64 952	42 552
Korkotuotot	40 000		40 000	80 421	40 421
Muut rahoitustuotot	107 600		107 600	105 281	-2 319
Korkokulut	-170 000	45 000	-125 000	-120 652	4 348
Muut rahoituskulut	-200		-200	-98	102
Vuosikate	564 606	-972 441	-407 835	350 915	758 750
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 038 304		-1 038 304	-1 042 247	-3 943
Kertaluontoiset poistot			0		0
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-473 698	-972 441	-1 446 139	-691 332	754 807
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	6 353		6 353	6 353	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-467 345	-972 441	-1 439 786	-684 979	754 807

Verotulot

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	9 250 000	-418 000	8 832 000	8 863 394	31 394
Kiinteistövero	726 000	-17 000	709 000	714 266	5 266
Osuus yhteisöveron tuotosta	666 000	-62 000	604 000	606 005	2 005
	10 642 000	-497 000	10 145 000	10 183 666	38 666

Valtionosuudet

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Peruspalveluiden valtionosuus	7 404 067	138 931	7 542 998	7 533 781	-9 217
Verotuloihin perustuva valt.osuuden tasaus	2 601 859		2 601 859	2 601 859	0
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-341 422		-341 422	-319 445	21 977
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			0	0	0
Valtionosuudet yhteensä	9 664 504	138 931	9 803 435	9 816 195	12 760

6.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	564 606	0	564 606	350 915	-213 691
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät				-84 871	-84 871
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 967 500		-2 967 500	-923 538	2 043 962
Rahoitusosuudet investointimenoihin	500 000		500 000	0	-500 000
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot				224 505	
Pysyvien vast. hyödykkeiden myyntivoitot				0	0
Toiminnan ja investointien rahav. netto	-1 902 894	0	-1 902 894	-432 989	1 469 905
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				0	0
Antolainasaamisten vähennykset				13 445	
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000 000	1 287 441	7 287 441	3 000 000	-4 287 441
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-877 168	0	-877 168	-1 027 168	-150 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 200 000	0	-3 200 000	-2 500 000	700 000
Oman pääoman muutokset					
Muut maksavalmiuden muutokset				-671 899	-671 899
Vaikutus maksuvalmiuteen	19 938	1 287 441	1 307 379	-1 618 611	-2 925 990

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1 Tuloslaskelma

	1.1 -31.12.2019		1.1 -31.12.2018	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 358 267,47		1 777 601,98	
Maksutuotot	337 041,61		323 783,06	
Tuet ja avustukset	187 067,70		173 788,69	
Muut toimintatuotot	1 523 148,89	3 405 525,67	3 802 153,61	6 077 327,34
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-4 793 613,08		-4 913 147,12	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 255 391,93		-1 279 800,52	
Muut henkilösivukulut	-114 355,58		-146 076,03	
Palvelujen ostot	-14 952 539,67		-15 463 450,52	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 571 413,21		-1 549 055,30	
Avustukset	-278 281,21		-258 862,54	
Muut toimintakulut	-153 828,74	-23 119 423,42	-274 680,17	-23 885 072,20
Toimintakate		-19 713 897,75		-17 807 744,86
Verotulot		10 183 665,59		10 085 505,14
Valtionosuudet		9 816 195,00		9 525 389,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	80 420,94		50 576,94	
Muut rahoitustuotot	105 280,55		27 400,28	
Korkokulut	-120 651,68		-124 951,18	
Muut rahoituskulut	-98,07	64 951,74	-1 366,93	-48 340,89
Vuosikate		350 914,58		1 754 808,39
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 042 246,51		-1 216 460,11
Arvonalentumiset				
Tilikauden tulos		-691 331,93		538 348,28
Poistoeron muutos		6 353,40		6 353,40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-684 978,53		544 701,68

7.2 Rahoituslaskelma

Vetelin kunta	1.1.-31.12.2019		1.1.-31.12.2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	350 914,58		1 754 808,39	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-84 870,56	266 044,02	-2 392 020,20	-637 211,81
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-923 538,02		-3 112 442,02	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		111 851,42	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	224 504,62		1 964 056,15	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	0,00	-699 033,40	2 392 020,20	1 355 485,75
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>-432 989,38</u>		<u>718 273,94</u>
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		-1 707,00	
Antolainasaamisten vähennys	13 445,38	13 445,38	35 678,50	33 971,50
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 027 168,00		-1 012 168,00	
Lyhytaikaiseten lainojen muutos	-2 500 000,00	-527 168,00	2 000 000,00	987 832,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	8 185,84		-956,03	
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	77 468,09		-636 067,66	
Korottomien velkojen muutos	-757 552,95	-671 899,02	-219 005,82	-856 029,51
Rahoituksen rahavirta		<u>-1 185 621,64</u>		<u>165 773,99</u>
Rahavarojen muutos		-1 618 611,02		884 047,93
Rahavarojen muutos				
Rahoitusarvopaperit				
Kassavarat 31.12.	1 599 049,27		3 217 660,29	
Kassavarat 1.1	3 217 660,29	-1 618 611,02	2 333 612,36	884 047,93

7.3 Tase

VASTAAVAA	2019 €	2018 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	22 237 859,24	22 509 647,17
I Aineettomat hyödykkeet	355 503,30	283 082,65
1. Tietokoneohjelmistot	66 686,34	45 009,74
2. Muut pitkävaikutteiset menot	288 816,96	238 072,91
II Aineelliset hyödykkeet	15 112 848,09	15 739 411,29
1. Maa- ja vesialueet	1 856 248,24	1 847 308,65
2. Rakennukset	11 426 685,90	12 156 779,28
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 029 598,68	1 088 765,80
4. Koneet ja kalusto	222 263,07	186 809,21
5. Muut aineelliset hyödykkeet	17 104,00	2 104,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	560 948,20	457 644,35
III Sijoitukset	6 769 507,85	6 487 153,23
1. Osakkeet ja osuudet	6 349 023,76	6 053 223,76
2. Muut saamiset	420 484,09	433 929,47
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00
1. Valtion toimeksiannot		
2. Muut toimeksiantojen varat		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 893 393,93	6 589 473,04
I Vaihtoomaisuus	24 387,30	24 387,30
II Saamiset	3 269 957,36	3 347 425,45
Pitkäaikaiset saamiset	2 455 476,30	2 653 339,30
2. Lainasaamiset	2 455 476,30	2 653 339,30
Lyhytaikaiset saamiset	814 481,06	694 086,15
1. Myyntisaamiset	324 369,42	326 300,94
2. Lainasaamiset	251 828,60	200 593,90
3. Muut saamiset	123 266,66	152 771,22
4. Siirtosaamiset	115 016,38	14 420,09
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	50 504,44	50 504,44
1. Osakkeet ja osuudet	50 504,44	50 504,44
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 548 544,83	3 167 155,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 131 253,17	29 099 120,21

VASTATTAVAA	2019 €	2018 €
A OMA PÄÄOMA	8 863 615,31	9 548 593,84
I Peruspääoma	7 649 747,38	7 649 747,38
V Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	1 898 846,46	1 354 144,78
VI Tilikauden yli- / alijäämä	-684 978,53	544 701,68
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	99 006,03	105 359,43
1. Poistoero	99 006,03	105 359,43
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	28 240,39	20 054,55
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	621,84	705,84
3. Muut toimeksiantojen pääomat	27 618,55	19 348,71
E VIERAS PÄÄOMA	18 140 391,44	19 425 112,39
I Pitkäaikainen	7 865 464,59	6 120 598,59
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 830 566,00	6 087 940,00
5. Saadut ennakot	34 898,59	32 658,59
7. Muut velat	0,00	0,00
II Lyhytaikainen	10 274 926,85	13 304 513,80
1. Joukkovelkakirjalainat	7 500 000,00	10 000 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 107 374,00	877 168,00
5. Saadut ennakot	9 945,26	18 626,69
6. Ostovelat	443 645,85	557 907,43
7. Muut velat	479 923,69	934 692,17
8. Siirtovelat	734 038,05	916 119,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 131 253,17	29 099 120,21

7.4 Konsernin tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toimintatuotot	22 855 259,64	21 374 426,23
Toimintakulut	-42 402 092,99	-41 752 907,67
Osuus osakkuusyhtiön voitosta (tappiosta)	3 431,23	2 035,49
Toimintakate	-19 543 402,12	-20 376 445,95
Verotulot	10 144 243,22	10 085 505,14
Valtionosuudet	11 059 638,43	10 765 239,74
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 360,29	21 172,53
Muut rahoitustuotot	210 791,59	118 554,20
Korkokulut	-144 579,48	-198 833,05
Muut rahoituskulut	-60 429,54	-17 817,12
Vuosikate	1 678 622,39	397 375,49
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 647 472,75	-2 412 930,15
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Satunnaiset erät		-910,15
Tilikauden tulos	-968 850,36	-2 016 464,81
Tilinpäätösiirrot	234 774,97	-52 984,56
Tilikauden verot	639,76	-27 465,91
Laskennalliset verot	-109 752,94	
Vähemmistöosuudet	-3 671,32	-3 440,82
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-846 859,89	-2 100 356,10

7.5 Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 678 622,39	397 375,49
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	639,76	-910,15
Tulorahoituksen korjauserät	-219 884,19	-234 384,24
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 407 756,97	-8 566 126,28
Rahoitusosuudet investointimenoihin		141 010,63
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	237 856,15	2 263 477,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-710 522,86</u>	<u>-5 999 557,53</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-14 913,50	-1 707,00
Antolainasaamisten vähennys	13 445,38	35 678,50
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 774 894,91	4 185 170,42
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 322 379,55	-1 247 341,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 502 893,60	2 097 983,53
Oman pääoman muutokset	390 369,85	1 539 716,53
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	139 370,08	69 066,01
Vaihto-omaisuuden muutos	129 964,59	443 046,66
Saamisten muutos	2 061 125,44	-241 389,78
Korottomien velkojen muutos	-2 629 065,49	562 455,16
Rahoituksen rahavirta	<u>-960 081,89</u>	<u>7 442 678,63</u>
Rahavarojen muutos	-1 670 604,75	1 443 121,10
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	3 719 963,18	5 390 567,93
Kassavarat 1.1	<u>5 390 567,93</u>	<u>3 947 446,83</u>
	-1 670 604,75	1 443 121,10

7.6 Konsernitase

VASTAAVAA	2019 €	2018 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	136 852,94	131 604,21
Muut pitkävaikutteiset menot	739 571,02	832 426,39
Ennakkomaksut		
	876 423,96	964 030,60
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 375 531,65	2 239 415,42
Rakennukset	24 195 536,55	23 870 373,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 743 219,91	2 904 760,40
Koneet ja kalusto	2 070 896,93	2 191 952,80
Muut aineelliset hyödykkeet	732 641,34	743 101,38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	766 994,91	1 820 079,08
	32 884 821,29	33 769 682,21
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	1 151 423,32	924 048,58
Muut osakkeet ja osuudet	2 505 748,47	2 669 756,23
Muut lainasaamiset	18 381,73	18 381,73
Muut saamiset	67 051,10	179 832,25
	3 742 604,62	3 792 018,79
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	164 607,63	
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	29 794,57	
Muut toimeksiantojen varat	13 204,92	162 432,90
	207 607,12	162 432,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	264 968,84	301 339,06
Keskeneräiset tuotteet	100 693,02	225 987,91
Valmiit tuotteet	115 878,00	101 478,90
Muu vaihto-omaisuus	491 252,81	464 270,75
Ennakkomaksut	23 315,97	32 996,61
	996 108,64	1 126 073,23
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	280,30	1 875,30
Muut saamiset		
	280,30	1 875,30
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 218 454,30	2 969 206,61
Lainasaamiset	558,85	7 204,15
Muut saamiset	659 160,47	571 265,74
Siirtosaamiset	83 264,14	149 973,00
Laskennalliset verosaamiset	8 071,32	41 422,50
	2 969 509,08	3 739 072,00
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		50 538,08
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Muut arvopaperit	403 527,28	489 757,26
	403 527,28	540 295,34
Rahat ja pankkisaamiset	3 316 435,90	4 850 272,59
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 397 318,19	48 945 752,96

VASTATTAVAA	2019 €	2018 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 649 747,42	7 649 747,42
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	645 964,08	819 553,17
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	815 854,11	3 077 424,17
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-846 859,89	-2 100 356,10
	<u>8 264 705,72</u>	<u>9 446 368,66</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	47 543,17	39 788,80
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	164 263,42	226 253,62
	<u>164 263,42</u>	<u>226 253,62</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	500 556,37	
Lahjoitusrahastojen pääomat	621,84	705,84
Muut toimeksiantojen pääomat	75 748,57	391 676,65
	<u>576 926,78</u>	<u>392 382,49</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 756 013,84	17 336 473,39
Lainat julkisyhteisöiltä	43 885,34	43 885,34
Saadut ennakot	34 898,59	32 658,59
Muut velat/ liittymismaksut ja muut velat	2 609 666,71	2 560 767,46
	<u>21 444 464,48</u>	<u>19 973 784,78</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	7 500 000,00	10 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 340 705,06	2 016 587,76
Lainat julkisyhteisöiltä		20,00
Saadut ennakot	275 714,71	384 426,07
Ostovelat	1 246 296,72	2 375 886,45
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 199 646,35	1 363 787,27
Siirtovelat	2 324 229,04	2 628 192,96
Laskennalliset verovelat	12 822,74	98 274,10
	<u>14 899 414,62</u>	<u>18 867 174,61</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>45 397 318,19</u></u>	<u><u>48 945 752,96</u></u>

8. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Käyttöomaisuuden arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on vahvistanut poistosuunnitelman 26.9.2012 § 64. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

8.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta (KPA 2:2.1 § 2-kohta) tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset

-

3) Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

-

4) Selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa

Kunta osti Kiinteistö Oy Vetelin Kauppakartanon osakkeet loppuvuodesta 2019 ja muutti yhtiön nimen Kiinteistö Oy Vetelin Liikekiinteistöiksi. Yhtiön luvut ovat mukana vuoden 2019 konsernitiilinpäätöksessä, mutta ei vuoden 2018 vertailuluvuissa.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

-

8.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, tytäryhteisöt ja alakonsernit, joissa kunnalla on määräysvalta lukuun ottamatta Kiinteistö Oy Vetelin Hotellia. Kunnan ostettua hotelli kiinteistön jäi yhtiö toimimattomaksi yhtiöksi ja sen merkitys kuntakonserniin on vähäinen. Kuntayhtymät on yhdistelty suhteellisen pääomaosuuden mukaan.

Konsernitilinpäätöksestä laaditaan tase, tulos- ja rahoituslaskelmat.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja -katteet

Konsernityhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat, tuotot ja kulut sekä muut sisäiset liiketapahtumat on eliminoitu vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta siltä osin kuin saaduissa tilipäätöksissä sekä erillisissä selvityksissä on esitetty. Konserniyhtiöiden vertailuvuoden tietoja on täydennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisöjen edellisten tilikausien yli/alijäämää vastaan, mikäli yhtiö ei ole tehnyt lainkaan poistoja.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien osalta omistus ja liiketapahtumat ja -katteet on eliminoitu kunnan suhteellisen pääomaosuuden mukaisesti. Kuntayhtymien keskinäiset liiketapahtumat on eliminoitu pienimmän %-osuuden mukaisella osuudella.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty. Olennaisuuden periaate.

8.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 6) Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksia. Liiketoimintojen toimintatuotot esitetään tehtäväalueisiin ja kuntayhtymän tulolajeihin sisällytettynä

	TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMÄNÄ TEHTÄVÄKOKONAISSUUKSINA			
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Hallinto ja kuntalaiset	203 937	2 512 259	203 937	2 512 259
Sivistys, nuoriso ja liikunta	462 909	410 447	462 909	410 447
Kansalaisopisto	162 188	143 704	162 188	143 704
Tekninen	2 576 492	3 010 917	2 576 492	3 010 917
Vetelin Vesi Oy	575 408	-		
Pitkäkoski Oy	576 543	448 943		
Kiint.Oy Vetelinraitti	814 573	738 796		
Vetelin Energia Oy	8 083 147	6 889 949		
Kiint. Oy Vetelin Liikekiinteistöt	13 525	-		
As. Oy Vetelin Mäntylä	9 055	9 027		
K-P:n koulutusyhtymä	1 647 619	1 652 397		
K-P:n kiinteistö ky	92 776	136 436		
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite	10 524 125	10 292 563		
- eliminoinnit	- 2 887 038	- 4 832 424		
	22 855 259	21 413 014	3 405 526	6 077 327

- 7) Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon

VEROTULOJEN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan tulovero	8 863 394	8 755 823	8 863 394	8 755 823
Osuus yhteisöveron tuotosta	606 005	630 678	606 005	630 678
Kiinteistövero	714 266	699 003	714 266	699 003
- eliminoinnit(kiinteistöverot tyttäriiltä)	- 39 422	- 38 588		
Verotulot yhteensä	10 144 243	10 046 916	10 183 665	10 085 504

- 8) Valtionosuudet eriteltyinä

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan peruspalv. Valtionosuus	7 533 781	7 217 409	7 533 781	7 217 409
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 601 859	2 482 956	2 601 859	2 482 956
Opetus ja kultt.toimen muut valt. os.	-319 445	-174 976	- 319 445	-174 976
Yksikköhintarahaus, K-P:n Koulutusyhtymä	1 243 443	1 239 851		
Valtionosuudet yhteensä	11 059 638	10 765 240	9 816 195	9 525 389

- 9) Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin, ellei niitä ole esitetty tuloslaskelmassa omina erinään

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	12 691 064	13 190 878
Muiden palvelujen ostot	2 273 111	2 272 573
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	14 964 175	15 463 451

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET			
Kunnanvaltuusto on vahvistanut poistosuunnitelman 26.9.2012 § 64. Suunnitelma vastaa voimassaolevaa suositusta			
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2 – 5 vuotta*		
Aineettomat oikeudet	5 – 20 vuotta*		
Likearvo	2 – 5 vuotta*		
Muut päätöksälliset menot			
Atk-ohjelmistot	2 – 5 vuotta*		
Muut	2 – 5 vuotta*		
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 – 50 vuotta		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 – 30 vuotta		
Talousrakennukset	10 – 20 vuotta		
Vapaa-ajan rakennukset	20 – 30 vuotta		
Asuinrakennukset	30 – 50 vuotta		
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot		15 % - 20 %	
Sillat, laiturit ja uimalat		10 % - 25 %	
Muut maa- ja vesirakenteet		10 % - 20 %	
Vedenjakeluverkosto		7 % - 10 %	
Viemäriverkko		7 % - 10 %	
Käsitölämpöverkko		10 % - 15 %	
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet		15 % - 20 %	
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		20 % - 22 %	
Maakaasuverkko		12 % - 15 %	
Muut putki- ja kaapeliverkot		15 % - 20 %	
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitteet ja laitteet		15 % - 25 %	
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 % - 20 %	
Likenteen ohjauslaitteet		20 % - 25 %	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		20 % - 25 %	
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset		15 % - 20 %	
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet		20 % - 27 %	
Muut kuljetusvälineet		25 % - 30 %	
Muut liikkuvat työkoneet		25 % - 30 %	
Muut raskaat koneet		20 % - 25 %	
Muut kevyet koneet		25 % - 30 %	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet		20 % - 30 %	
Atk-laitteet	3 – 5 vuotta		
Muut laitteet ja kalusteet		30 % - 40 %	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		
*Järytyisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta			
Poistoaika on alaraja tai suurin %, ellei hyödykkeelle erikseen määrätä poistoaikaa.			
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8400€, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.			

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista

SELVITYS PAKOLL. VARAUSTEN MUUTOKSISTA	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
K-P:n koulutuskuntaghtymä	7895	0		
K-P:n sosiaali- ja tarvepalvelukuntaghtymä Soite	156369	226254		
	164263	226254	0	0

13) Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista

SELVITYS OLENNAISISTA MUIHIN TOIMINTATUOTTOIHIN SISÄLTYVIEN PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOISTA JA TOIMINTAKULUIHIN SISÄLTYVISTÄ MYYNTITAPPIOISTA						
	Konserni		Kunta			
	2019	2018	2019	2018		
Muut toimintatuotot						
Maa-alueiden myyntivoitot	41 084	3 573	17 905	3 148		
Rakennusten myyntivoitot	78 026	-	72 516	-		
Muut myyntivoitot	-	2 389 382	0	2 389 282		
Myyntivoitot yhteensä	119 110	2 392 954	90 421	2 392 430		
Muut toimintakulut						
Maa-alueiden myyntitappiot	5 550	1 258	5 550	1 258		
Muut myyntitappiot	-	-	-	-		
	5 550	1 258		1 258		

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

SATUNNAISIIN TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTYVÄT ERÄT						
	Konserni		Kunta			
	2019	2018	2019	2018		
Satunnaiset tuotot						
Osakkeiden luovutusvoitto						
Vakuutuskorvaus rakennuksesta						
Satunnaiset kulut	-	910	-	-		

15) Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisällyvistä tuotoista, jotka on saatu muissa yhteisöissä, jos ne ovat olennaisia

YHTEISMÄÄRÄT MUIHIN RAHOITUSTUOTTOIHIN SISÄLTYVISTÄ OLENNAISISTA TUOTOISTA, JOTKA ON SAATU OSUUKSISTA YHTEISÖISSÄ, JOS OVAT OLENNAISIA.						
	Konserni		Kunta			
	2019	2018	2019	2018		
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	190 000	251 510	100 000	11 510		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	70 932	173 292	2 400	2 400		
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä						
Yhteensä	260 932	424 802	102 400	13 910		

16) Erittely poistoeron muutoksista

ERITTELY POISTOERON MUUTOKSESTA	2019	2018
Päiväkoti Kivitaskun investointiin liittyvä poistoero	105 359	111 713
Poistoeron muutos (vähennys)	- 6 353	- 6 353
Poistoero yhteensä	99 006	105 359

8.3 Tasetta koskevat liitetiedot

8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluiksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu

-

18) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonnäytysmenetelmät

-

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI									
		1.1.2019	lisäys	Rahoitus- osuudet	Vähennyk- set	Siirto erien välillä	Poisto		31.12.2019
Aineettomat hyödykkeet									
Tietokoneohjelmistot		45 010	26 989				- 5 312		66 686
Muut pitkävaikutteiset menot		238 073	75 048				- 24 304		288 817
	Yhteensä	283 083	102 037	-	-	-	- 29 616		355 503
Aineelliset hyödykkeet									
Maa- ja vesialueet									
Kiinteistöjen liittymismaksut		3 584							3 584
Muut maa- ja vesialueet		1 843 724	19 265		- 10 325				1 852 664
Maa- ja vesialueet yht.		1 847 309	19 265		- 10 325				1 856 248
									-
Rakennukset		12 156 779	78 128		- 129 309	73 916	- 755 706		11 423 808
Kiinteät rakenteet ja laitteet		1 088 766	91 482			40 127	- 187 899		1 032 476
Koneet ja kalusto		186 809	104 480				- 69 026		222 263
Arvo ja taide-esineet		2 104	15 000						17 104
Keskeneräiset hankinnat		457 644	217 347			- 114 043			560 948
	Yhteensä	15 739 411	525 701	-	- 139 634	-	- 1 012 630		15 112 848
Sijoitukset									
Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet									
Piikälä Oy		100 913							100 913
Kiint. Oy Vetelin Hotelli		25 510							25 510
Kiint. Oy Vetelinraitti		253 996							253 996
Kiint. Oy Vetelin Liikekiinteistöt		-	295 800						295 800
Vetelin Vesi Oy		1 561 217							1 561 217
Vetelin Energia Oy		2 267 055							2 267 055
As. Oy Vetelin Mäntylä		63 834							63 834
	Yhteensä	4 272 525	295 800	-	-	-	-		4 568 325
Kuntayhtymäosuudet									
Keski-Pohjanmaan koulutus kuntayhtymä		429 249							429 249
Keski-Pohjanmaan liitto		20 964							20 964
Keski-Pohjanmaan erik.s.hoito- ja perus		179 063							179 063
	Yhteensä	629 276	-	-	-	-	-		629 276

Osakkuusyht.osakkeet ja -osuudet							
As Oy Tunkkarin Käpyrinne	52 323						52 323
As Oy Vetelin Ingmannintie	111 045						111 045
As Oy Vetelinpuisto II	35 953						35 953
As Oy Vetelin Vlastovintie	94 157						94 157
Kiint. Oy Kainunkeidas	135 145						135 145
Kiint. Oy Vetelin Metsätalo	32 575						32 575
KVT-Vesihuolto Oy	28 000						28 000
KaseNet Oy	434 850						434 850
	Yhteensä	924 049	-	-	-	-	924 049
Muut osakkeet ja osuudet							
Kiint. Oy Patanan Harju	46 252						46 252
As Oy Vetelin Sotaveteraanit	49 222						49 222
Kiint. Oy Vetelin Liiketalo	87 878						87 878
Ab Ekorosk Oy	33 638						33 638
Jyta Omaisuus Oy	385						385
TyöplusKunta Oy	10 000						10 000
	Yhteensä	227 375	-	-	-	-	227 375
Muut saamiset							
Liittymismaksut	433 929			- 13 445			420 484
	Yhteensä	433 929	-	- 13 445	-	-	420 484
Sijoitukset yhteensä	6 487 153	295 800	-	- 13 445	-	-	6 769 508
Pysyvät vastaavat yhteensä	22 509 647	923 538	-	- 153 079	-	- 1 042 247	22 237 859

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

TYTÄRYHTEISÖT						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus osuus	Konsernin omistus-osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Vetelin Vesi Oy	Veteli	100 %	100 %	1 549	2 545	10
Pitkäkoski Oy	Veteli	100 %	100 %	100 913	41	3
Kiint.Oy Vetelinraitti	Veteli	100 %	100 %	609	5 885	0
Vetelin Energia Oy	Veteli	100 %	100 %	2 188	8 959	206
Kiint. Oy Vetelin Liikekiinteistöt	Veteli	100 %	100 %	393	8	-33
As. Oy Vetelin Mäntylä	Veteli	58,7 %	58,7 %	62	3	0
			Yhteensä	105 714	17 442	186

KUNTAYHTYMÄT						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan om.osuus 31.12.2019	Konsernin omistus-osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
K-P:n koulutusyhtymä	Kokkola	4,64 %	4,64 %	1 330	1 208	-22
K-P:n liiton ky *	Kokkola	4,84 %	4,84 %	43	53	-6
K-P:n sosiaali- ja terveystyöky Soite	Kokkola	3,09 %	3,00 %	371	3 117	-277
			Yhteensä	1744	4378	-304
	peruspääoma	osuudet/kunta	ero *	ero oikaistu muissa oman pääoman erissä		
K-P:n koulutusyhtymä	429 249	429 249	0			
K-P:n liiton ky	21 288	20 964	324			
K-P:n sosiaali- ja terveystyöky Soite	184 296	179 063	5 233			

YHTEIS- JA OMISTUSYHTEISYHTEISÖT SEKÄ YHDEN VIIDESOSAN TAI SITÄ SUUREMMAN OMISTUSOSUUDEN KOHTEENA OLEVAT YRITYKSET TAI YHTEISÖT

Nimi	Kotipaikka	Kunnan om.osuus 31.12.2019	Konsernin omistus-osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
As Oy Tunkkarin Käpyrinne	Veteli	35,60	35,6	51	17	0
As Oy Vetelin Ingmannintie	Veteli	42,86	42,9	128	0	0
As Oy Vetelinpuisto II	Veteli	23,84	23,8	44	0	0
As Oy Vetelin Vlastovintie	Veteli	40,91	40,9	94	0	0
Kiint. Oy Kainunkeidas	Veteli	34,77	34,8	128	1	0
Kiint. Oy Vetelin Metsätalo	Veteli	30,50	30,5	36	0	0
KVT-Vesihuolto Oy	Kaustinen	28,00	28,0	280	815	0
KaseNet Oy	Lestijärvi	21,24	21,24	511	48	8
			Yhteensä	1 271	883	7

23) Pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

		2019		2018	
Saamiset tytäryhteisöiltä		Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Myyntisaamiset		-	52 173	-	38 540
Lainasaamiset		2 455 196	251 268	2 651 464	197 768
Muut saamiset		-	100 000	-	-
Siirtosaamiset		-	4 638	-	4 871
Saamiset tytäryhteisöiltä yhteensä	yhteensä	2 455 196	408 079	2 651 464	241 179
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä					
Myyntisaamiset		-	175 482	-	188 427
Lainasaamiset		-	-	-	96 268
Muut saamiset		-	-	-	-
Siirtosaamiset		-	600	-	-
Saamiset kuntayhtymiltä yhteensä	yhteensä	-	176 082	-	284 695
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä					
Myyntisaamiset		-	-	-	-
Lainasaamiset		-	-	-	-
Muut saamiset		-	-	-	-
Siirtosaamiset		-	-	-	-
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä yht.		-	-	-	-
Saamiset yhteensä		2 455 196	584 161	2 651 464	525 874

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	83 350	149 973	10 378	9 549
Siirtyvät korot	4 638	4 871	4 638	4 871
ELY-keskus, tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut tulojäämät	100 000	0	100 000	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	187 989	154 844	115 016	14 420

8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

TASE-ERÄKOHTAINEN ERITTELY OMAN PÄÄOMAN ERIEN LISÄYKSISTÄ JA VÄHENNYKSISTÄ SEKÄ SIIRROISTA NÄIDEN ERIEN VÄLILLÄ TILIKAUDEN AIKANA						
	Konserni		Kunta			
	2019	2018	2019	2018		
Peruspääoma 1.1.	7 649 747	7 649 747	7 649 747	7 649 747		
Peruspääoma 31.12.	7 649 747	7 649 747	7 649 747	7 649 747		
Muut omat rahastot 1.1	819 553	830 113	0	0		
Muutokset tilikaudella	-173 589	-10 560				
Muut omat rahastot 31.12	645 964	819 553	0	0		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	977 069	3 189 599	1 898 846	1 354 145		
Ed. tilikausien muutokset ja korjaukset	-161 215	-112 174				
Edellisten tilikausien ylijäämä	815 854	3 077 425	1 898 846	1 354 145		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä 31.12	-846 860	-2 100 356	-684 979	544 702		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä 31.12	-846 860	-2 100 356	-684 979	544 702		
Oma pääoma yhteensä	8 264 706	9 446 369	8 863 615	9 548 594		

26) Erittely poistoerosta

ERITTELY POISTOEROSTA	2019	2018
Päiväkoti Kivitaskun investoinnin poistoero 31.12.	99 006	105 359

27) Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääoman kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

LAINAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 640 246	3 472 826

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

	2019	2018
Kuntatodistus Kuntarahoitus Oyj	2 500 000	5 000 000
Kuntatodistus Danske Bank Oyj	5 000 000	5 000 000
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	7 500 000	10 000 000

29) Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi

	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pakolliset varaukset				
Potilasvaihinkovakuutusmaksuvastuu	156369	226254	0	0
Muut pakolliset varaukset, ky	7895	0	0	0
Yhteensä	164263	226254	0	0

30) Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	25 510	-	25 510	-
Ostovelat	-	115 688	-	204 203
Muut velat	-	-	-	14 327
Siirtovelat	-	-	-	-
Velat tytäryhteisöille yhteensä	25 510	115 688	25 510	218 531
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	-	47 002	-	-
Ostovelat	-	1 740	-	620
Muut velat	-	222 391	-	333 669
Siirtovelat	-	-	-	-
Velat kuntayhtymille yhteensä	-	271 132	-	334 289
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	-	-	-	-
Ostovelat	-	16 115	-	3 450
Muut velat	-	-	-	-
Siirtovelat	-	-	-	-
Velat osakkuus- sekä muille omistusyht	-	16 115	-	3 450
Vieras pääoma yhteensä	25 510	402 935	25 510	556 270

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä

			2019	2018
Danske Bank Oyj,	Luottolimiitti	käyttämättä	100 000 €	100 000 €

32) Muut velat -erän jakautuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin, mikäli liittymismaksuja ei ole merkitty taseeseen erillisenä eränä

	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat, pitkäaikaiset				
Liittymismaksut (pa)	3 211 874	3 160 656	0	0
Muut velat (pitkäaikaiset) yhteensä	3 211 874	3 160 656	0	0

33) Siirtovelkoihin sisältyvät, jolleivät ne ole epäolennaisia

	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	3 963	205 053	236	205 053
Menojäämät				
Lomapaikkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 636 313	1 474 036	547 208	569 346
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	170 857	125 632	154 649	113 202
Korkojaksotukset	68 355	53 571	31 945	25 518
Muut menojäämät	549 379	616 181	-	-
Siirtovelat yhteensä	2 428 867	2 474 473	734 038	913 120

8.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan, eriteltynä vakuuslajeittain

			Kunta	
			2019	2018
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
	Svenska Handelsbanken Ab:n, luotot yhteensä		388 000	424 000
	Vakuudeksi annetut kiinnitykset		Marine 924-410-0008-0448 Veteli, pantikirja, vahvistettu 3.1.2008	
Lainat julkisyhteisöiltä			-	-
Lainat muilta luotonantajilta			-	-
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä			388 000	424 000
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			-	-
Lainat julkisyhteisöiltä			-	-
Lainat muilta luotonantajilta			-	-
Pantatut osakkeet yhteensä			-	-

35) Vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitettulla tavalla antanut puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä

-

36) Vakuuksista, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä

-

37) Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 34-36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä

-

38) Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut, seuraavalla tilikaudella maksettavat, arvio	237462	224475	24778	24645
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	75323	73888	40956	38697
Myöhemmin maksettavat	196356	143484	90568	94492
Yhteensä	509141	441847	156302	157833

39) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Vastuusitoumukset	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	16 467 803	16 338 906	14 911 584	15 004 848
Jäljellä oleva pääoma	11 539 715	11 782 259	10 370 378	10 866 496

40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

Vastuusitoumukset	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 469 000	1 469 000	1 469 000	1 469 000
Jäljellä oleva pääoma	520 983	534 376	520 983	534 376
Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista			2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			19 060 253	18 359 908
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.			-	-
Kunnan mahdoll. vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.			12 540	11 795

41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vakuustalletukset	225 991	292 404	67 531	67 531
Luotollisten tilien takauksia	0	27844	0	0
	konserni		kunta	
	2019	2018	2019	2018
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 627 917	1 800 148	1 401 926	1 507 744

8.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12 tehtäväalueittain

	2019	2018
Hallinto ja kuntalaiset	10	7
Tekninen ja ympäristö	44	49
Sivistys ja vapaa-aika	103	94
Yhteensä	157	150

43) Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut, jos henkilöstömenoja on aktivoitu taseeseen

	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	6 163 361	6 339 024
Henkilöstökuluja aktivoitu pysyviin vastaaviin	74 110	119 091
Henkilöstökulut yhteensä	6 237 471	6 458 115

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Keskustan Vetelin paikallisosasto ry	916	1617
Perussuomalaisten Vetelin osasto	150	253
Perussuomalaisten Kaustisen osasto	0	0
Vetelin Sosiaalidemokraatit ry	100	126
Vetelin Kokoomus	24	12
Suomen Kristillinen liitto	0	146
Perhonjokilaakson kristillisdemokraatit	102	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1292	2154

45) Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT			
Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot		6 068	4 951
Tilintarkastajan lausunnot		0	0
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		1 393	1 514
Muut palkkiot		0	0
Palkkiot yhteensä		7461	6465

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin

-

9. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

9.1 Kirjanpidollisesti eriytetty Tunkkarin terveyskeskuksen keittiön taseyksikkö

Tunkkarin terveyskeskuksen keittiön vuosi 2019

Tunkkarin terveyskeskuksen keittiö toimii 7 päivänä viikossa. Viitenä päivänä (ma-pe) toiminta liittyy kotiaterioiden valmistukseen. Tämän lisäksi Tunkkarin keittiöllä valmistetaan ruoka lisäksi Tunkkarin terveyskeskuksen tarpeisiin ja Harjukodin sekä Kuusikodin hoitoyksiköihin.

Tunkkarin keittiöllä valmistetaan Soiten kotiateriat. Tällä hetkellä aterioita toimitetaan Vetelin lisäksi Halsualle, Ullavaan, Lohtajalle, Kälviälle, Kannukseen ja Kokkolaan. Asiakkaita on yhteensä noin 180 ja aterioita vuoden 2019 aikana asiakkaille valmistettiin yhteensä 54 485 kpl. Ateriat kuljetetaan keittiöltä asiakkaille kaksi kertaa viikossa, tiistaisin ja perjantaisin. Soite vastaa aterioiden toimittamisesta asiakkaalle. Myös uudet asiakkaat ilmoitetaan Soiten kautta Tunkkarin keittiölle.

Vuosi 2019 Tunkkarin keittiöllä sujui ilman suurimpia muutoksia. Toiminnan suurimmat haasteet liittyivät toimintatilojen ja -kapasiteetin riittävyteen ja siihen, että ammattitaitoista henkilökuntaa olisi saatavilla keittiön eri sijaistarpeisiin.

Tunkkarin terveyskeskuksen keittiön talous ja toteutuminen

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 31.12.2019	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot	431 114	355 665	426 794,62	-71 130	120,0 %
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-220 921	-222 971	-209 871,23	-13 100	94,1 %
Palvelujen ostot	-29 263	-7 800	-12 456,96	4 657	159,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-147 869	-146 300	-168 163,87	21 864	114,9 %
Muut toimintakulut	-18 183		-11 899,44	11 899	
	-416 236	-377 071	-402 391,50	25 321	106,7 %
Toimintakate	14 878	-21 406	24 403,12	-45 809	-114,0 %
Laskennalliset erät	-14 879		-24 403,12	24 403	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1	-21 406	0,00	-21 406	0,0 %

Kotiaterioiden keskihinta vuonna 2018 oli 8,69 euroa. Tällä hinnalla ateriat laskutettiin vuonna 2019.

Aterioiden keskihinnaksi kaiken loppulaskelmien jälkeen muodostui 7,83 euroa, joten Soitelle palautettiin ylijäävä laskutettu osa sopimuksen mukaan.

Hinnan lasku muodostui siitä, että isompia hankintoja vuonna 2019 ei ollut ja toimintaa päästiin kokemuksen myötä kehittämään vielä valmistuksellisesti edullisempiin ratkaisuihin.

Tunkkarin terveystieteiden keittiön tuleva kehitys

Vuonna 2020 toimintaan ei suunnitelmallisesti ole tulossa isoja muutoksia. Uusien kuntien liittymisestä Soiten kotiateriapalveluiden piiriin ei ole tietoa.

Kevättä 2020 on kuitenkin hallinnut Korona-virusepidemia, joka on toimintaan vaikuttanut asiakasmäärien lisäyksellä. Uusia asiakkaita on tullut lisää epidemian aikaan noin 50 kpl huhtikuun loppuun mennessä. Valmistuksen haasteet tilojen suhteen ovat isot tämän äkillisen lisäyksen suhteen ja väliaikaisratkaisuja on kylmiötilojen ja valmistuskapasiteetin suhteen mietittävä.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Tunkkarin terveystieteiden keittiöllä ei ole omaa sisäisen valvonnan suunnitelmaa. Sisäisessä valvonnassa noudatetaan soveltuvin osin Vetelin kunnassa olevaa ohjeistusta ja käytäntöjä.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden yli-/alijäämäksi muodostui 0, koska kunta palautti tilikaudella laskutuksen myötä kertyneen ylijäämän 47 001,56 euroa sopimuksen mukaisesti Soitelle.

10. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Pro Economica

Luettelo kirjanpitoKirjoista

- * pääkirja
- * päiväkirja
- * talousarvion toteutumavertailu
- * tase
- * tositteisto
- * tilikartta

KirjanpitoKirjat säilytetään arkistossa

Rahaliikenne hoidetaan Basware -pankkiohjelmalla

Tositelaji

- 001 Tilinavauksen oikaisu
- 002 Muistiotositteet
- 003 Sisäiset tositteet
- 004 Korjaustositteet
- 005 Vyörytystapahtumat
- 006 Käyttöomaisuusviennit
- 007 KOM poistot
- 010 Tiliotetositteet
- 030 Vanha MYRE suoritukset
- 200 Yleislaskutus
- 210 Päivähoitolaskutus/Daisy
- 220 Kansalaisopiston laskutus/Hellewi
- 230 Lainalaskutus/Finance
- 290 Myyntireskontran suoritukset
- 301 Palkat
- 410 Ostoreskontran kierrätys
- 490 Ostoreskontran suoritukset

11. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tasekirjan allekirjoitus

Veteli . . . 2020

VETELIN KUNNANHALLITUS

Jussi Torppa
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Ilpo Äivo
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Hannu Haukilahti
kunnanhallituksen jäsen

Merja Heikkilä
kunnanhallituksen jäsen

Johanna Järvelä
kunnanhallituksen jäsen

Tuija Leivo-Rintakorpi
kunnanhallituksen jäsen

Arto Pihlajamaa
kunnanhallituksen jäsen

Hannu Jyrkkä
kunnanjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Veteli . . . 2020

Tuula Ylikangas
HT, JHT